

VERTINIMO ATASKAITA

PEDAGOGŲ POREIKIO UŽTIKRINIMO VERTINIMAS

2023 rugsėjo 6 d.

Nr. VRE-5

Vertinimą atliko: Eglė Merkininkienė (departamento vadovė), Eivida Šlamė (grupės vadovė),
Ramunė Marcikonytė, Jovita Juzonienė ir Ieva Norušaitienė.

Vertinimo ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimo Audito, Švietimo ir mokslo komitetams,
Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai.

TURINYS

TURINYS	3
PAGRINDINIAI FAKTAI	4
SANTRAUKA	5
ĮŽANGA	9
VERTINIMO REZULTATAI	11
1. AR ŠALIES MASTU NUSTATOMAS PEDAGOGŲ POREIKIS	11
1.1. Pedagogų poreikio prognozėms trūksta duomenų	11
1.2. Šalies mastu, savivaldybių ir mokyklų numatomas pedagogų poreikis skiriasi	13
1.3. Mokyklos oficialiuose registruose neskelbia visų laisvų darbo vietų pedagogams	17
1.4. Neatitinka registruotų laisvų darbo vietų ir darbo ieškančių pedagogų specializacijos	20
2. AR VYKDOMOS PRIEMONĖS PEDAGOGAMS PRITRAUKTI	22
2.1. Darbo užmokesčio dydis – svarbus veiksnys pritraukiant pedagogus	23
2.2. Tik 7 proc. bendrojo ugdymo mokytojų dirba vienu etatu	26
2.3. Trūksta vykdomų priemonių veiksmingumo vertinimo	28
2.4. Mokyklos naudojami galimybe priimti dirbti dar neturinčius pedagogo kvalifikacijos	32
3. AR IŠNAUDOJAMOS VISOS STUDIJŲ FORMOS PEDAGOGAMS RENGTI	34
3.1. Parama pedagoginėms studijoms I pakopos specializacijų pasirinkimo nepakeitė	35
3.2. Profesinės pedagogikos ir perkvalifikavimo studijos populiariausios tarp stojančiųjų	42
3.3. Pusė pedagogikos absolventų nesirenka dirbti mokyklose	45
PRIEDAI	49

PAGRINDINIAI FAKTAI

41,8 tūkst.

pedagogų, iš kurių 3,3 tūkst. socialinių ir specialiųjų pedagogų, 2022–2023 m. m.

**1 051
absolventas**

baigė I pakopos, gretutines ir profesinės pedagogikos studijas, o pedagogų perkvalifikavimo studijas – 588 klausytojai 2023 m.

14,8 mln. Eur

iš valstybės ir savivaldybių biudžetų panaudota priemonėms pedagogams rengti ir pritraukti (iš jų 5,4 mln. Eur savivaldybių) 2022 m.

Iki 0,66

nuo 1,08 sumažėjo jaunesnių ir 50 metų bei vyresnių mokytojų santykis 2014–2022 m.

1 389 pedagogų

trūkumą, iš jų 590 – neprioritetinių specializacijų, nurodo atsakiusios mokyklos (51 proc.) 2023–2024 m. m.

31 proc.

viso šalies pedagogų poreikio sudaro Vilniaus miesto mokyklų poreikis 2023–2024 m. m.

Tik 7 proc.

bendrojo ugdymo mokytojų 2022–2023 m. m. dirbo 1 etatu, 57 proc. – didesniu.

31 proc.

I pakopos pedagoginių studijų absolventų buvo kūno kultūros ir sporto, nors jų mokyklose įsidarbina mažiausiai (iki penktadalio), 2022 m.

46 proc.

pedagoginių studijų absolventų nedirbo mokyklose praėjus 12 mėn. po studijų baigimo (2021 m.) 2022 m.

14 proc.

atsakiusių pedagoginių studijų absolventų teiktų prioritetą dirbti rajone esančioje mokykloje.

SANTRAUKA

Vertinimo svarba

2022–2023 m. m. Lietuvoje buvo 41,8 tūkst. pedagogų, iš jų – 38,5 tūkst. mokytojų. Nuo 2020–2021 iki 2022–2023 m. m. vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius didėjo nuo 11,6 iki 12¹, o ES šalių vidurkis 2020 m. buvo 12,3² (pvz., Nyderlanduose 16,5, Estijoje 12,5). Lietuva buvo viena iš 4 šalių, turėjusių prasčiausią rodiklį, todėl, įgyvendinant „Tūkstantmečio mokyklų“ programą, iki 2030 m. planuojama pasiekti 12,3³.

Lietuva pagal mokytojų amžiaus rodiklius 2020 m. pateko į prasčiausias rodiklių reikšmes turinčių ES šalių trejetą. 50 metų ir vyresnių mokytojų bendrajame ugdyme buvo 1,5 karto daugiau nei vidutiniškai ES⁴. Dirbantys pensinio amžiaus (65+) mokytojai padeda sprendžiant pedagogų trūkumo problemą: ikimokykliniame ugdyme jų dalis ES vidurkį viršijo 3,5 karto, pagrindiniame ir viduriniame – beveik 3 kartus⁵. 2014–2022 m. jaunesnių ir 50 metų bei vyresnių mokytojų santykis mažėjo nuo 1,08 iki 0,66⁶. Pagal rodiklį nepakankamai jaunų mokytojų ateina dirbti į mokyklas dėl pedagogo profesijos nepatrauklumo. Palyginus su kitais sektoriais, švietimo srityje didžiausias vyresnio amžiaus (55+) darbuotojų skaičius⁷.

Sprendžiant naujų pedagogų pritraukimo į mokyklas problemą, Valstybinėje švietimo 2013–2022 m. strategijoje buvo numatyta, kad iki 2022 m. 30–49 metų amžiaus mokytojų dalis padidės nuo 51,8 iki 60 proc., tačiau ji ne didėjo, bet sumažėjo iki 37 proc. 2021–2030 m. švietimo plėtros programoje 2030 metais numatyta pasiekti anksčiau planuotus 60 proc.

Vertinimo tikslas ir apimtis

Vertinimo tikslas – pateikti susistemintą informaciją apie pedagogų poreikio nustatymą, vykdomas priemones jiems pritraukti ir rengti.

Pagrindiniai vertinimo klausimai:

- ✓ ar šalyje nustatomas / identifikuojamas pedagogų poreikis;
- ✓ ar valstybė ir savivaldybės vykdo priemones pedagogams pritraukti ir rengti;

---

¹ Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenys. Savivaldybės švietimo stebėsenos rodikliai. Prieiga per internetą: <https://www.svis.smm.lt/rodikliai/> (žiūrėta 2023-06-30).

² Eurostato duomenys. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/EDUC_UOE_PERP04_custom_5451626/default/table?lang=en (žiūrėta 2023-06-30).

³ 2021–2030 m. švietimo plėtros programa.

⁴ Eurostato duomenys. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/EDUC_UOE_PERD01_custom_5448862/default/bar?lang=en (žiūrėta 2023-06-30).

⁵ Ten pat.

⁶ Švietimo valdymo informacinė sistema. Savivaldybės švietimo stebėsenos rodikliai. Prieiga per internetą: <https://www.svis.smm.lt/rodikliai/> (žiūrėta 2023-06-30).

⁷ STRATA (2023). Žmogiškojo kapitalo būklė. Vyriausybės strateginės analizės centras.

✓ ar panaudojamos įvairios pedagogų rengimo formos.

Vertinimo subjektas – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Vertinome ministerijos ir kitų įstaigų pateiktą informaciją. Apklausėme visas savivaldybes, valstybės ir savivaldybių ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklas, aukštąsias mokyklas, rengiančias pedagogus, 2023 m. pedagoginių studijų absolventus. Organizavome susitikimus su Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto, Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademijos, Valstybinio studijų fondo, Vyriausybės strateginės analizės centro, Užimtumo tarnybos, Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti, Lietuvos savivaldybių, Lietuvos savivaldybių švietimo padalinių vedėjų ir Lietuvos mokyklų vadovų asociacijų, programos „Renkuosi mokyti!“ atstovais.

Vertinamas 2020–2022 m. laikotarpis. Siekdami įvertinti pokyčius, naudojome ankstesnių ir 2023 m. duomenis. 2023-09-06 galutinių 2023 m. stojimo į profesinės pedagogikos studijas pagal specializacijas duomenų dar nebuvo.

Vertinimo apimtis ir taikyti metodai aprašyti 2 priede „Vertinimo apimtis ir metodai“ (51 psl.).

Pagrindiniai vertinimo rezultatai

Pedagogų poreikis nėra pagrįstai įvertintas, pedagoginės studijos neužtikrina pakankamo pedagogų parengimo, vykdomų priemonių jiems rengti ir pritraukti veiksmingumas nevertinamas.

Ar šalies mastu nustatomas pedagogų poreikis

Lietuvoje pedagogų poreikis nustatomas skirtingais lygmenimis – šalies, savivaldybių ir mokyklų. Poreikio vertinimo rezultatai skiriasi. Vyriausybės strateginės analizės centro 2018 ir 2021 m. poreikio prognozės nebuvo išsamios, nes trūko duomenų apie pedagogikos studentų specializacijas ir esamą pedagogų poreikį, neįvertinti visi įtaką darantys veiksniai, pvz., švietimo tinklo pertvarka, mažėjantis vaikų skaičius, nevertintas psichologų ir mokytojo padėjėjų, kurie nėra pedagogai, poreikis, tačiau jis gali turėti įtakos ir pedagogų poreikiui. Prognozės rezultatai nėra aktualūs nustatant valstybės finansuojamų studijų vietų skaičių, nes 2023 m. jų skaičius neribojamas, o nustatytos prioritetingos specializacijos neapima visų labiausiai trūkstamų (1.1 poskyris, 11 psl. ir 1.2 poskyris, 13 psl.).

Savivaldybės ir atsakiusios valstybės bei savivaldybių mokyklos 2024–2025 m. m. numato didesnį, nei buvo prognozuota šalies mastu, priešmokyklinio ugdymo, specialiųjų, socialinių, anglų kalbos, matematikos, fizikos ir kitų pedagogų bei psichologų ir mokytojo padėjėjų poreikį. 51 proc. visų mokyklų 2023–2024 m. m. numato 1 389 etatų pedagogų, iš jų 445 – socialinių ir specialiųjų pedagogų, trūkumą. Neprioritetinių specializacijų, pvz., ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo, anglų kalbos, numatytas pedagogų trūkumas – 590 etatų. 31 proc. viso numatomo šalies pedagogų poreikio sudaro Vilniaus miestas (1.2 poskyris, 13 psl.).

Pedagogų poreikio stebėsenos platformoje ir Užimtumo tarnyboje mokyklos neregistruoja visų laisvų darbo vietų pedagogams: 28 proc. atsakiusių mokyklų jas registruoja platformoje, 57 proc. – tarnyboje. Užimtumo tarnyboje registruotų laisvų darbo vietų ir darbo ieškančių pedagogų specializacijos neatitiko: darbo ieškojo daugiausiai kūno kultūros ir muzikos

mokytojai, o trūko – lietuvių ir anglų kalbų, matematikos, specialiųjų ir kitų pedagogų (1.3 poskyris, 17 psl. ir 1.4 poskyris, 20 psl.).

Ministerijai priimant sprendimus nesant išsamių pedagogų poreikio prognozių šalies mastu, o prioritetinėms pedagoginėms specializacijoms neapimant visų labiausiai trūkstamų pedagogų, neužtikrinamas visų reikiamų pedagogų parengimas ir poreikis. Atsakingas laisvų darbo vietų pedagogams registravimas ir jų poreikio vertinimas, atsižvelgiant į visus įtaką darančius veiksnius, padėtų priimti pagrįstus sprendimus dėl jo užtikrinimo (1 skyrius, 11 psl.).

Ar vykdomos priemonės pedagogams pritraukti

Lietuvoje 10 metų deklaruojamas siekis sustiprinti pedagogo profesijos patrauklumą, didinti profesijos prestižą. Valstybės ir savivaldybių lygiu vykdomos priemonės pedagogams pritraukti ir rengti, tačiau į mokyklas neateina dirbti pakankamai naujų pedagogų. Savivaldybės ir atsakiosios mokyklos nurodo šias svarbias priežastis, lemiančias pedagogų trūkumą: menkas pedagogo profesijos prestižas – 75 proc. savivaldybių, 60 proc. ikimokyklinio ir 66 proc. bendrojo ugdymo mokyklų, sudėtingi santykiai su ugdomais vaikais, tėvais – atitinkamai 57, 61 ir 52 proc., per mažas darbo užmokestis – 48, 50 ir 62 proc., per didelis darbo krūvis – 45, 51 ir 62 proc. (2 skyrius, 22 psl., 2.1 poskyris, 23 psl.).

Valstybei skatinant pedagoginio personalo kaitą per trejus metus iš darbo išėjo 3 100 mokytojų, iš jų į pensiją – 2 194, tačiau nevertinta, kiek išėjusių mokytojų įsidarbino kitose mokyklose, koks poreikis liko. Ministerijos duomenimis, 2020 m. didesniai skaičiai išėjusiųjų turėjo įtakos pandemija. Vis daugiau savivaldybių (2020 m. – 24, 2022 m. – 39) taiko priemones pedagogams pritraukti, pvz., 2022 m. pasinaudoję jomis įsidarbino 709 pedagogai. Tačiau tik 5 iš 39 taikiusių priemonės savivaldybių numato atlikti jų veiksmingumo vertinimą, kad atsirinktų paveikiausias. Konkuruodamos tarpusavyje savivaldybės ir mokyklos pritraukia jau dirbančius kitose mokyklose pedagogus, taip nėra sprendžiama jų trūkumo problema. Nėra analizuojamas taikomų priemonių mastas, poveikis ir veiksmingumas (2.3 poskyris, 28 psl.).

Mokytojų vidutinis darbo užmokestis nuo 2019 m. kasmet didėja ir, ministerijos duomenimis, 2022 m. *bruto* vidutinis darbo užmokestis siekė 2 041,2 Eur. Rodiklis neatspindi visų mokytojų vidutinio darbo užmokesčio, nes skaičiuojamas ne pagal visų, o tik bendrojo ugdymo mokytojų ketvirtinių duomenų vidurkius ir ne pagal pirminius duomenis. Auditorių skaičiavimu, mokytojų ir šalies vidutinio darbo užmokesčio santykis skiriasi pagal amžiaus grupes: 2022 m. 1 etatu dirbantys jaunesni nei 25 m. ir 50+ mokytojai uždirbo daugiau nei tos pačios amžiaus grupės šalies vidutinis darbo užmokestis, o 25–29 m. mokytojai – vidutiniškai 30 proc. mažiau, 30–34 m. – 35 proc., 35–49 m. – 16 proc. Iš visų mokytojų 25–34 m. amžiaus mokytojai uždirbo mažiausiai (2.1 poskyris, 23 psl.).

Mokyklose 1 etatu dirbo mažiau nei trečdalis (28 proc.) visų mokytojų, mažiausia dalis – 7 proc., bendrojo ugdymo mokytojų, mažiau nei 1 etatu dirbo 36 proc. bendrojo ugdymo mokytojų valstybės ir savivaldybių mokyklose. Mažesnis krūvis neužtikrina norimo atlyginimo ir turi įtakos pedagogų trūkumui. Spręsdamos mokytojų trūkumo problemą, mokyklos siūlo jiems dirbti didesniu krūviu: 57 proc. bendrojo ugdymo mokytojų valstybės ir savivaldybių mokyklose dirbo daugiau nei 1 etatu. Vis daugiau pedagogų užsitikrina didesnę krūvį vienoje mokykloje. Mokyklos, spręsdamos pedagogų trūkumo problemą, priima dirbti pedagogais asmenis be pedagogo kvalifikacijos (taip pat studentus), kurie per dvejus metus turi ją įgyti (2.2 poskyris, 26 psl. ir 2.4 poskyris, 32 psl.).

Nevertinant vykdomų priemonių pedagogams pritraukti masto, poveikio ir veiksmingumo, neturint išsamios informacijos apie mokytojų vidutinį darbo užmokestį pagal amžiaus grupes, esant netolygiam pedagogų darbo krūviui, nėra identifikuojamos skirtingo amžiaus grupių pedagogams patraukliausios ir daugiausiai naujų pedagogų pritraukiančios priemonės, kad būtų imtasi reikiamų veiksmų subalansuoti pedagogų skaičių ir amžių, siekiant užtikrinti ugdymo kokybę ir tęstinumą (2 skyrius, 22 psl.).

Ar išnaudojamos visos studijų formos pedagogams rengti

Lietuvoje 2018 m. įkurti pedagogų rengimo centrai – jais tapo Vilniaus universitetas ir Vytauto Didžiojo universitetas. Nors buvo planuota, tačiau iki šiol neįvertinti pedagogų rengimo sistemos pokyčių rezultatai (3 skyrius, 34 psl.).

2020 m. parama pedagoginėms studijoms daugiausiai – 29 proc., buvo skirta ikimokyklinio bei priešmokyklinio ugdymo studentams. 2022 ir 2023 m. prioritentinė parama pedagoginėms studijoms I pakopos specializacijų pasirinkimo nepakeitė: gamtamokslinį ugdymą rinkosi vos keletas studentų, o pradinio ugdymo ir specialiąją pedagogiką stojantieji rinkosi kaip ir ankstesniais metais. Į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo studijas įstoja daugiausiai studentų ir be paramos. 2020–2022 m. į I pakopos pedagogines studijas konkursai nevyko, nes stojantieji jų nepasirinko; mažėjo įstojusių į I pakopos pedagoginių studijų valstybės finansuojamas vietas vidutiniai balai: kolegijose – nuo 5,65 iki 5,34, o universitetuose – nuo 7,16 iki 7,11. 2023 m. balai padidėjo: kolegijose – iki 5,91, universitetuose – iki 7,14. Nė viena pedagoginė specializacija nepateko tarp 30 specializacijų pagal aukščiausius vidutinius įstojusiųjų į valstybės finansuojamas vietas balus. Kolegijose didėja sutartis nutraukiančiųjų dalis: 2019 m. – 7 proc., 2022 m. – 9 proc. Universitetuose tarp prioritetinėmis laikomų specializacijų daugiausiai buvo nutraukta mokomojo dalyko pedagogikos sutarčių, pvz.: fizikos, matematikos, istorijos ir geografijos (3.1 poskyris, 35 psl.).

2023 m. universitetuose didžiausią dalį pedagoginių studijų absolventų sudarė pradinio ir ikimokyklinio ugdymo absolventai – 95 arba 43 proc. Gamtamokslinio ugdymo, pvz., chemijos, fizikos, buvo vos po 1–3 absolventus. 2022 m. didžiausia dalis (79 arba 31 proc.) buvo kūno kultūros ir sporto pedagogikos absolventai. 2023 m. ši dalis sumažėjo iki 14 proc. Mokyklose neįsidarbina 46 proc. pedagogikos absolventų, mažiausiai įsidarbina kūno kultūros (21 proc.), apie trečdalis – kalbų, matematikos, gamtamokslinio ugdymo, menų. 14 proc. absolventų, planuojančių dirbti pedagogais, rinkęsi rajone esančią mokyklą (3.3 poskyris, 45 psl.).

Profesinės pedagogikos studijos ir pedagogų perkvalifikavimas – populiariausi būdai pedagogo profesijai ir papildomai specializacijai įgyti (konkursai atitinkamai 1,5 ir 1,75). Šios studijos dėl trukmės (1–1,5 metų) ir kainos gali padėti greičiausiai ir už mažiausią kainą paruošti pedagogus. Perkvalifikavimas populiarus tarp pedagogų, siekiančių įgyti kitą pedagoginę kvalifikaciją ir tapti lankstesniais dirbant mokyklose. Gretutines studijas renkasi vis mažiau studentų (2020 m. – 237, 2022 m. – 194), nutraukiama didžiausia dalis sutarčių – 18,4 proc., palyginus su kitomis pedagogų rengimo formomis (3.2 poskyris, 42 psl.).

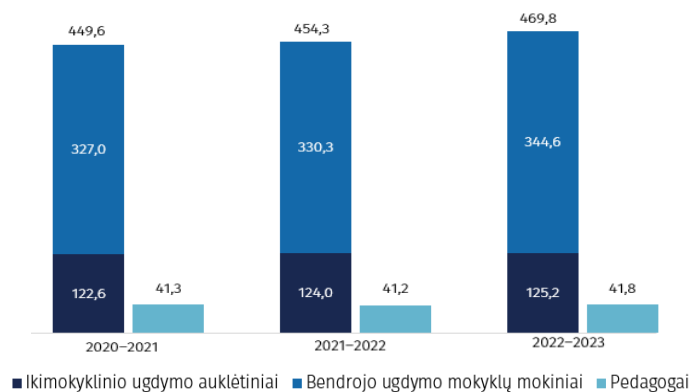
I pakopos pedagoginės studijos neužtikrina pakankamo pedagogų parengimo, mokyklose neįsidarbina beveik pusė absolventų. Parama šioms studijoms gali nepasiekti tikslo – pritraukti motyvuotus būsimus pedagogus, kurie studijas baigs ir ateis dirbti į mokyklas. Profesinės pedagogikos studijos ir persikvalifikavimas padeda pritraukti naujus ir išlaikyti esamus pedagogus mokyklose. Svarbu ieškoti įvairesnių būdų, kaip būsimus pedagogus pritraukti ir parengti bei dar aktyviau išnaudoti profesinės pedagogikos studijas ir perkvalifikavimą, siekiant užtikrinti pedagogų poreikį (3 skyrius, 34 psl.).

JŽANGA

Mokytojo darbas – įkvėpti kiekvieną vaiką mokyti ir padėti atskleisti savo potencialą, kad jis, nepriklausomai nuo savo socialinės, kultūrinės ir ekonominės padėties, mokykloje jaustųsi gerbiamas ir vertinamas, kad galėtų atsiskleisti⁸. Mokyklose svarbu užtikrinti pakankamą pedagogų kiekį, siekiant kokybiško ugdymo. 2021–2030 m. švietimo plėtros programoje identifikuota problema, kad neužtikrinamas pedagogų poreikio (pasiūlos ir paklausos) balansas.

Lietuvoje 2020–2023 m. m. mokinių ir pedagogų (mokytojų ir socialinių bei specialiųjų pedagogų) skaičius didėjo⁹ (1 pav.). Valstybės ir savivaldybių ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų skaičius sumažėjo 109 (iki 1 372), o privačių padidėjo 41 (iki 305)¹⁰.

1 pav. 2020–2023 m. m. mokyklų auklėtinių ir mokinių bei pedagogų skaičius, tūkst.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Valstybinės duomenų agentūros duomenis.

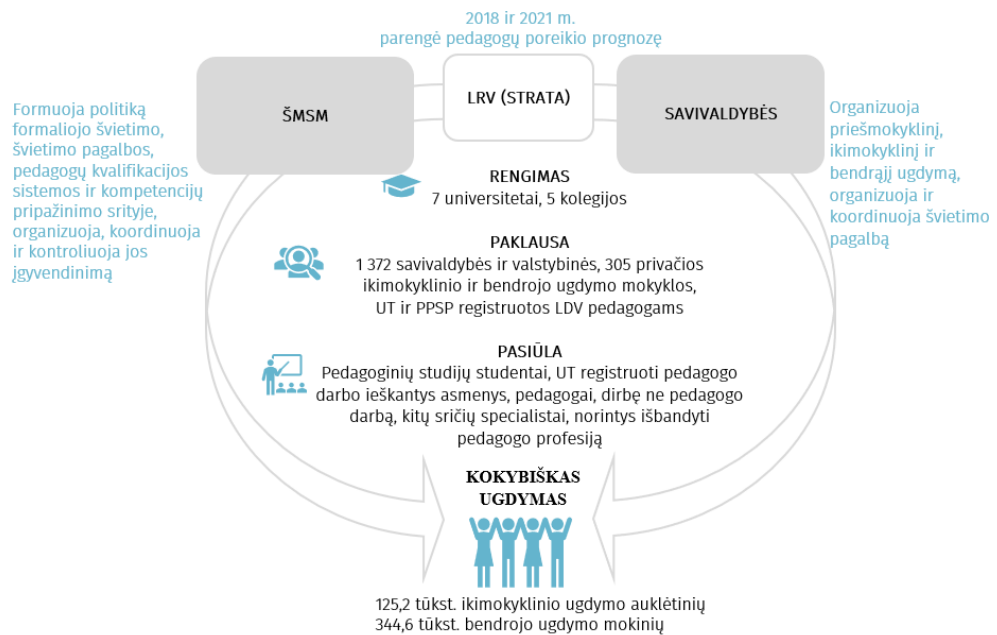
Pedagogų poreikio užtikrinimo sistemoje dalyvauja ŠMSM ir savivaldybės, kurios vykdo priemones pedagogams pritraukti ir rengti, aukštosios mokyklos, kurios rengia pedagogus ir mokyklos, kuriose svarbu užtikrinti pedagogų poreikį (2 pav.).

⁸ Programa „Renkuosi mokyti“. Prieiga per internetą: <https://www.renkuosimokyti.lt/apie-mus/apie-programa/> (žiūrėta 2023-06-30).

⁹ Oficialiosios statistikos portalas. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?indicator=S3R192#/>, <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?indicator=S3R057#/> (žiūrėta 2023-06-30), Nacionalinės švietimo agentūros pateikti duomenys.

¹⁰ AIKOS duomenys. Švietimo ir mokslo institucijos pagal grupes, tipus ir priklausomybę. Prieiga per internetą: <https://www.aikos.smm.lt/Puslapiai/Ataskaitos.aspx> (žiūrėta 2023-06-30).

2 pav. Pedagogų poreikio užtikrinimo sistema

ŠMSM – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, UT – Užimtumo tarnyba, PPSP – Pedagogų poreikio stebėsenos platforma, LDV – laisvos darbo vietos.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Oficialiosios statistikos portalo, Švietimo valdymo informacinės, Atviros informavimo, konsultavimo, orientavimo sistemos, Užimtumo tarnybos, Pedagogų poreikio stebėsenos platformos duomenis, Pedagogų poreikio prognozavimo rezultatus apžvalgą (2021 m.), teisės aktus.

Ministerija, savivaldybės ir mokyklos vykdo priemones siekiant užtikrinti pedagogų poreikį. 2020–2022 m. vykdytos šios priemonės pedagogams rengti ir pritraukti: mokyklų personalui optimizuoti, atnaujinti, skatinti užimti laisvą mokytojo darbo vietą (materialinė parama, važiavimo į darbą ir atgal, būsto nuomos, įsikūrimo išlaidų kompensavimas), persikvalifikuoti ir įgyti kitą pedagoginę specializaciją, prioritetinei paramai ir tikslinėms išmokoms pedagoginių studijų studentams. Joms panaudotų valstybės ir savivaldybių biudžetų pinigų suma augo nuo 10,2 iki 14,8 mln. Eur, iš jų savivaldybių – nuo 3,5 iki 5,4 mln. Eur. Ministerijos nuomone, jai nėra nustatyta funkcija užtikrinti pedagogų poreikio patenkinimą ir ji negali daryti tiesioginės įtakos tokioms veiklos sritims, pvz., darbuotojų pritraukimui į mokyklas, darbo aplinkos mokyklose įtakai darbuotojų pasitraukimui iš darbo, laisvų darbo vietų skelbimui duomenų bazėse, asmenų pasirinkimui, ką studijuoti ar dirbti pagal įgytą išsilavinimą. Ministerijos teigimu, šių veiklų vykdymas yra atitinkamų institucijų (pačios mokyklos ar jos savininko, dažniausiu atveju – savivaldybės) diskrecija¹¹.

¹¹ Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2023-08-18 raštas.

VERTINIMO REZULTATAI

1. AR ŠALIES MASTU NUSTATOMAS PEDAGOGŲ POREIKIS

1. Lietuvoje pedagogų poreikis nustatomas skirtingais lygmenimis: 2018 ir 2021 m. STRATA atliko pedagogų poreikio prognozavimą, poreikį aiškina savivaldybės, stebi mokyklos, laisvos darbo vietos pedagogams registruojamos Užimtumo tarnyboje ir NŠA kuruojamoje Pedagogų poreikio stebėsenos platformoje.

1.1. Pedagogų poreikio prognozėms trūksta duomenų

2. 2017–2018 m. Lietuvoje buvo sukurtas Pedagogų pasiūlos ir paklausos prognozavimo įrankis, bet prognozavimo periodiškumas nenumatytas. ŠMSM ir Vyriausybės kanceliarijos užsakymu 2018¹² ir 2021¹³ m. buvo atliktos prognozės. 2021 m. siekta geriau suprasti galimus veiksnius ir jų pasekmes pedagogų pasiūlai ir paklausai per ateinančius 4 metus, ir sudaryti pagrindą ŠMSM, AMJ ir švietimo bendruomenei pagerinti planavimą, strateginius viešosios politikos sprendimus ir investicijas¹⁴. Remiantis ŠMSM pateikta informacija, jos planuose nėra numatyta prognozę atnaujinti, netikslinga investuoti į tobulinimą įrankio, kuris orientuotas į pedagogų pasiūlą, o ne poreikį. 2023-07-01 baigta NŠA pertvarka ir įkurtas Pedagoginių darbuotojų departamentas, kuris, ministerijos nuomone, turėtų vertinti pedagogų trūkumą ir pasiūlą.
3. 2021 m. STRATA atliko modelio atnaujinimą ir rezultatus pateikė pagal tris scenarijus. Pirmasis, „Viskas kaip ir iki šiol“ rėmėsi prielaidomis, jog vyravusios tendencijos ir toliau išliks aktualios, kiti – „Stabtelėjimas su naujomis galimybėmis“ ir „Pokyčiai paskatinti atsigavimo“ – rėmėsi veiksniais, galimai lemsiančiais pedagogų paklausą ir pasiūlą iki 2025 metų, pvz., ikimokyklinio ugdymo visuotinumą, didėjanti mokinių įtrauktis. Nebuvo įtraukti ir įvertinti šie veiksniai, pvz., mokytojo profesijos prestižas, švietimo tinklo pertvarka, mažas gimstamumas ir mažėjantis vaikų skaičius, pedagogų paruošimas, nes juos, kaip turinčius poveikį pedagogų paklausai ir pasiūlai iki 2025 m., rečiau paminėjo interneto apklausoje dalyvavę suinteresuotų šalių atstovai¹⁵.
4. Įvertinusi psichologų pasiūlą, STRATA nustatė jų perteklių, bet nevertino, kiek jų reikės mokyklose. Nevertintas ir mokytojo padėjėjų poreikis, nors numatyta, kad įtraukiojo ugdymo diegimas labai jį padidins. Psichologai ir mokytojo padėjėjai nėra pedagogai, tačiau jų poreikis turi įtakos ir užtikrinant pedagogų poreikį.
5. 2021 m. prognozę atlikę ekspertai identifikavo nepakankamos pedagogų ir studijuojančiųjų duomenų kokybės problemą¹⁶. Duomenų problemą, susitikimų su auditoriais metu, pabrėžė ir LAMA BPO, ŠMSM, STRATA atstovai. Trūkumai dėl duomenų

¹² Pedagogų darbo jėgos prognozavimas Lietuvoje, MOSTA, 2018 m.

¹³ Pedagogų poreikio prognozavimas. Rezultatų apžvalga, STRATA, 2021 m.

¹⁴ Ten pat.

¹⁵ Ten pat.

¹⁶ Ten pat.

yra susiję su, pvz., pedagogų, studentų registrais (pavyzdys). Tai apsunkina skaičiavimus, todėl pedagogų skaičius įvertinamas netiksliai.

Duomenų trūkumą prognozuojant pedagogų poreikį pavyzdžiai

Nėra patikimų ir sistemiškai renkamų esamo mokytojų trūkumo duomenų, kuriuos galima būtų panaudoti sudarant prognozę, perėjus prie mokytojų etatinio apmokėjimo sistemos dėl detalesnių duomenų trūkumo pedagogų registre nėra įmanoma pedagogus prognozuoti pagal užimamus etatus, jų pareigybės nėra vienareikšmiškai siejamos su ugdomaisiais dalykais, o dalykai su kitomis nei kontaktinėmis valandomis, studentų registre nėra prieinama informacija, kokių specializacijų pedagogai yra ruošiami. Pertvarkius pedagogų rengimo sistemą, būsiami pedagogai I pakopoje studijuoja tokiose studijų programose kaip „Mokomojo dalyko pedagogika“, „Vaikystės pedagogika“, o registre nėra detalizuota, kokių specializacijų pedagogai ruošiami. Gretutinių ir profesinių pedagogikos studijų specializacijos taip pat nedetalizuojamos, o pateikiamos apibendrintai – „Pedagogika“, „Dalyko pedagogika“, „Mokyklos pedagogika“. Taigi studijų programos neatskleidžia specializacijų, pvz.: matematika, fizika, chemija, biologija, lietuvių kalba, ikimokyklinis, priešmokyklinis ugdymas.

6. Ministerija inicijavo turimų duomenų bazių ir registrų atnaujinimo, susiejimo darbus ir ėmėsi priemonių, kad nuo 2023–2024 m. m. studentų registruose AMJ privalėtų pažymėti, kokio dalyko mokytoju galės dirbti profesinės pedagogikos studijas baigę studentai.
7. Vertinimo metu nebuvo pateikta įrodymų apie STRATA pedagogų prognozės rezultatų naudojimą sprendimams priimti. Ministerijos atstovai pateikė informaciją, kad, nustatant prioritetines pedagogų specializacijas, buvo remtasi darbo rinkos poreikiais – UT duomenimis apie laisvas darbo vietas pedagogams, atsižvelgiant į didžiausią trūkumą, demografiniais duomenimis apie mokytojų senėjimą ir įvertinant ugdymo pokyčius, pvz., mažinant rusų kalbos mokytojų poreikį, būtina parengti daugiau vokiečių ir prancūzų kalbos mokytojų, tačiau STRATA prognozės kaip duomenų šaltinio sprendimams priimti neįvardino. 2022 m. ministro įsakymu patvirtintos prioritetinės pedagogų specializacijos, kurias pasirinkusiems studentams numatoma skirti paramą (1 lentelė), tačiau neįtrauktos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo bei anglų kalbos specializacijos, kurių 2021 m. STRATA prognozuotas poreikis 2022–2023, 2023–2024 m. m. buvo vienas didžiausių – ypač ikimokyklinio ugdymo – iki 438 (3 priedas). Nustatant pedagoginių studijų valstybės finansuojamų vietų skaičių prognozės rezultatai nėra aktualūs, nes, ministerijos teigimu, siekiant patenkinti didžiulį pedagogų poreikį 2022 m. nebuvo ribojamas valstybės finansuojamų studijų vietų skaičius studijuojantiems pedagoginėse studijose ir į šias vietas buvo priimami visi, kurie norėjo studijuoti ir atitiko reikalavimus.

1 lentelė. 2022–2025 m. prioritetinės specializacijos dėl paramos skyrimo studentams pagal studijas

I pakopos pedagogikos krypties studijų programų studentai	I pakopos pedagogikos gretutinių ir profesinės pedagogikos studijų programų studentai
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pradinio ugdymo pedagogai ✓ Specialieji pedagogai ✓ Mokomojo dalyko pedagogai: <ul style="list-style-type: none"> • matematika • lietuvių kalba ir literatūra • prancūzų kalba (nuo 2023–2024 studijų metų) • vokiečių kalba (nuo 2023–2024 studijų metų) • fizika • chemija • biologija 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Mokomojo dalyko pedagogai: <ul style="list-style-type: none"> • matematika • lietuvių kalba ir literatūra • prancūzų kalba (nuo 2023–2024 studijų metų) • vokiečių kalba (nuo 2023–2024 studijų metų) • fizika • chemija • biologija • IT (nuo 2023–2024 studijų metų) • istorija • geografija

I pakopos pedagogikos krypties studijų programų studentai	I pakopos pedagogikos gretutinių ir profesinės pedagogikos studijų programų studentai
<ul style="list-style-type: none"> • IT (nuo 2023–2024 studijų metų) • istorija • geografija 	
<p>Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022-05-24 įsakymą Nr. V-829, galiojanti suvestinė redakcija nuo 2023-03-21.</p>	

8. Nesant išsamių pedagogų poreikio prognozių šalies mastu, o patvirtintoms prioritetinėms specializacijoms neapimant visų labiausiai trūkstamų pedagogų, neužtikrinamas visų reikiamų pedagogų parengimas ir poreikis.

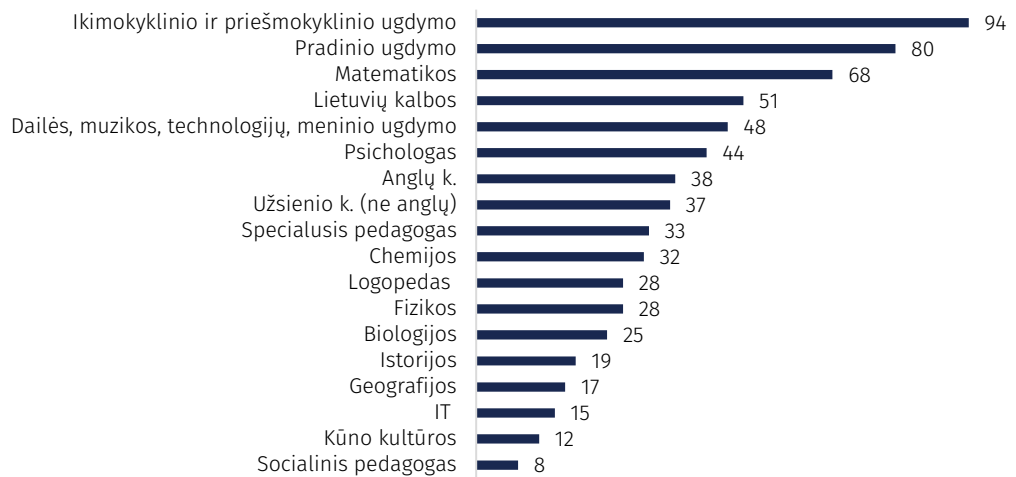
1.2. Šalies mastu, savivaldybių ir mokyklų numatomas pedagogų poreikis skiriasi

9. Pedagogų poreikį analizuoja ar prognozuoja ir savivaldybės, ir mokyklos. Vertinimo metu atliktos savivaldybių apklausos duomenimis (atsakė visos savivaldybės), 59 (išskyrus Neringos) skaičiuoja pedagogų poreikį. Daugiausiai – 27 iš 59, skaičiuoja 3–4 metams. 95 proc. (56 iš 59) savivaldybių skaičiuodamos poreikį vertina pedagogų išėjimo į pensiją prognozę, 78 proc. – mokinių skaičiaus prognozę, 63 proc. – švietimo įstaigų tinklo pertvarką, 54 proc. – visuotinio ikimokyklinio ugdymo įgyvendinimą, 49 proc. – įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą, 14 proc. – pedagogų išėjimo iš darbo dėl kitų priežasčių prognozę¹⁷.
10. 28 savivaldybės pateikė informaciją, kokių pedagogų trūks per artimiausius 3 metus pagal specializacijas¹⁸. Labiausiai (94) trūks ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų (3 pav.). Šios specializacijos nėra ŠMSM įtrauktos į prioritetinių sąrašą ir jas pasirinkę studentai negali gauti paramos ar tikslinių išmokų, kuri skiriama prioritetinių specializacijų studentams. Taip nėra skatinama rinktis šias studijas, siekiant užtikrinti poreikį ateityje.

¹⁷ Atsakant buvo galima pasirinkti keletą atsakymų variantų.

¹⁸ 2 savivaldybės nurodė, kad jų savivaldybėje yra pedagogų perteklius: Šiaulių r. sav. 1 fizinio ugdymo pedagogo, Švenčionių r. sav. – po 1 anglų ir rusų kalbų pedagogų.

3 pav. Savivaldybių nurodytas pedagogų ir psichologų poreikis per artimiausius 3 metus

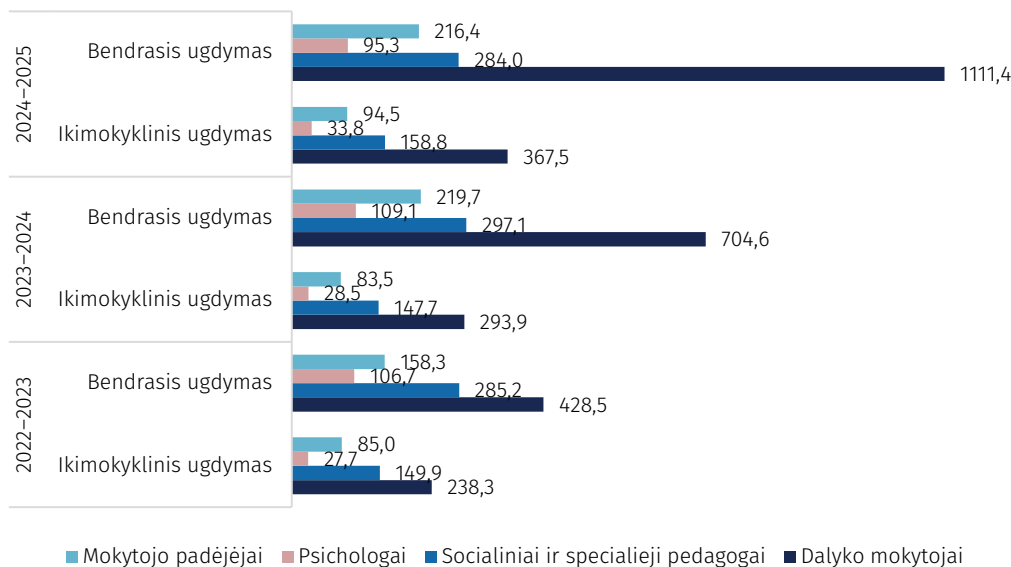

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių apklausos duomenis.

11. Apklaustos savivaldybės nurodė, kad svarbiausios priežastys (nuo 45 iki 75 proc.), lemiančios pedagogų trūkumą, yra ne tik menkas pedagogo profesijos prestižas, bet ir sudėtingi santykiai su ugdomais vaikais ar jų tėvais, per mažas darbo užmokestis, neapibrėžtumai dėl vykstančių pokyčių (pvz., švietimo įstaigų tinklo pertvarka, įtraukiojo ir visuotinio ikimokyklinio ugdymo įgyvendinimas), papildomi darbai, nesusiję su pamokų vedimu, per didelis darbo krūvis ir tai, kad šias studijas renka asmenys, nemotyvuoti dirbti mokyklose (5 priedo 3 pav.).
12. Auditorių atliktos visų valstybės ir savivaldybių ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų apklausos duomenimis, atsakiusiosiose 2023–2024 m. m. trūks 1 389 etato pedagogų (dalyko mokytojų ir socialinių bei specialiųjų¹⁹ pedagogų), iš jų 445 – socialinių ir specialiųjų pedagogų. Taip pat numatomas 138 psichologų ir 303 mokytojo padėjėjų etatų trūkumas. Kasmet pedagogų, psichologų ir mokytojo padėjėjų poreikis didėja. Numatoma, kad labiausiai trūks dalyko mokytojų (4 pav.).

¹⁹ Specialieji pedagogai, logopedai, tifoldagogai, surdopedagogai.

4 pav. Pedagogų, psichologų ir mokytojo padėjėjų poreikis pagal mokslo metus, pagal atsakiusias mokyklas ir pedagogų specializacijų grupes etatais

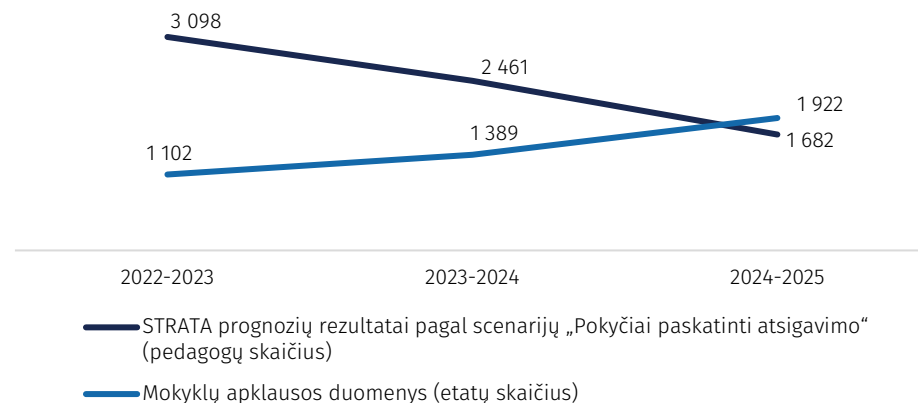

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal mokyklų apklausos duomenis.

13. Valstybės ir savivaldybių ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų apklausos duomenimis, 2023–2024 m. m. atsakiusių Vilniaus miesto mokyklų pedagogų, psichologų ir mokytojo padėjėjų poreikis sudaro didžiausią dalį viso šalies poreikio: 31 proc. viso mokytojų ir socialinių bei specialiųjų pedagogų poreikio, 22 proc. psichologų ir 32 proc. mokytojo padėjėjų. Detali informacija pagal mokyklų grupes ir pedagogų specializacijas pateikta 4 priedo 1 ir 2 lentelėse.
14. Mokyklų apklausos duomenimis, atsakiusiose mokyklose 2022–2023 m. m. (iki balandžio mėn.) daugiausiai trūko ikimokyklinio ugdymo (247,1 etato) ir specialiųjų pedagogų (170,3), psichologų (137,6) ir mokytojo padėjėjų (243,3). 2023–2024 m. m. didžiausias numatomas trūkumas tų pačių specializacijų: ikimokyklinio ugdymo (302,3 etato) ir specialiųjų pedagogų (172), psichologų (142,9) ir mokytojo padėjėjų (303,2). 2024–2025 m. m. šių specializacijų poreikis numatomas dar didesnis. Detali informacija apie pedagogų, psichologų ir mokytojo padėjėjų poreikį pagal mokyklų grupes, specializacijas ir mokslo metus pateikiama 4 priede.
15. 2023–2024 m. m. numatomas 590 etatų pedagogų, kurių specializacijos nėra prioritetinės, trūkumas. Numatoma, kad didės, pvz., anglų kalbos – nuo 45 iki 97,4 etato, ikimokyklinio – nuo 247,1 iki 312,4, priešmokyklinio – nuo 63,9 iki 71,8, dorinio ugdymo (etikos / tikybos) – nuo 16,7 iki 25,8, pedagogų.
16. Nors apklaustos mokyklos nurodė mokytojo padėjėjų trūkumą, UT 2023-06-30 buvo registruoti 259 darbo ieškantys mokytojo padėjėjai, o LDV jiems – 18, po 3 daugiau buvo darbo ieškančiųjų muzikos bei fizinio ugdymo mokytojų, 5 – socialinių pedagogų, nei buvo registruotų LDV. UT duomenimis, jų darbo patirtis ir kompetencija neatitinka darbdavių poreikių, egzistuoja paklausos ir pasiūlos neatitiktis tarp savivaldybių.

17. Mokyklų apklausos rezultatus²⁰ dėl pedagogų poreikio 2022–2023, 2023–2024 ir 2024–2025 m. m. palyginome su 2021 m. STRATA pedagogų poreikio prognozės pagal scenarijų „Pokyčiai paskatinti atsigavimo“ rezultatais, nes jis apima pokyčius dėl visuotinio ikimokyklinio ir įtraukiojo ugdymo²¹. Vertinant bendrą pedagogų poreikį (dalyko mokytojų ir socialinių bei specialiųjų²² pedagogų), 2022–2023 m. m. STRATA prognozavo 2,8 karto didesnį poreikį nei pateikė atsakiusios mokyklos, 2023–2024 m. m. – 1,8 karto, tačiau 2024–2025 m. m. mokyklos numatė 1,1 karto didesnį bendrą poreikį (5 pav.).

5 pav. Atsakiusių mokyklų duomenų apie pedagogų poreikį palyginimas su STRATA prognozės pagal scenarijų „Pokyčiai paskatinti atsigavimo“ rezultatais pagal mokslo metus

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal mokyklų apklausos duomenis ir 2021 m. STRATA pedagogų poreikio prognozavimo rezultatus.

18. 2024–2025 m. m. atsakiusių mokyklų prognozuojamas poreikis beveik pusėje analizuotų specializacijų (10 iš 19) buvo didesnis nei STRATA, pvz., priešmokyklinis ugdymas, anglų kalba, kūno kultūra (3 priedas).
19. Visais metais atsakiusios mokyklos numatė didesnį nei STRATA prognozuotą poreikį socialinių ir specialiųjų pedagogų (išskyrus 2022–2023 m. m.) bei psichologų, kurių, pagal STRATA prognozę, yra perteklius. Mokytojo padėjėjų poreikio STRATA nenumatė, o mokyklos, pvz., 2023–2024 m. m. nurodė 303,2 etato poreikį. Tai rodo, kad STRATA nebuvo įvertinti visi veiksniai, pvz., kad psichologų paruošiama, tačiau jie neateina dirbti į mokyklas, kad įtraukiojo ugdymo įgyvendinimas labai padidins ne tik socialinių ir specialiųjų pedagogų, bet ir mokytojo padėjėjų poreikį, o tai gali turėti įtakos ir pedagogų poreikiui (3 priedas).
20. LMVA atstovai susitikimų su auditoriais metu pateikė pavyzdžių dėl įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo, kuris turi įtakos didesniam pedagogų, psichologų ir mokytojo padėjėjų poreikiui (pavyzdys).

²⁰ Vertiname apytiksles mokyklų pedagogų poreikio tendencijas, nes apklausos metu duomenis pateikė 51 proc. valstybės ir savivaldybių ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų (697 iš 1370, nustačius toleruotiną 5 proc. paklaidą, reprezentatyvi imtis – 300 mokyklų), todėl tikėtina, kad egzistuojantis poreikis gali būti gerokai didesnis. Be to, mokyklos pateikė poreikį etatais (pvz., trūksta 0,2 ar 0,5 etato), todėl, jeigu dviejose savivaldybėse trūksta po 0,5 etato, tai apibendrintuose apklausų rezultatuose bus 1 etato poreikis, o faktiškai reikalingi du mokytojai.

²¹ Pedagogų poreikio prognozavimas. Rezultatų apžvalga, STRATA, 2021 m.

²² Specialieji pedagogai, logopedai, tiflopedagogai, surdopedagogai.

Mokyklų vadovų asociacijos atstovų pateikti pavyzdžiai dėl įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo

Mokyklų vadovų asociacijos atstovų nuomone, trūksta ne tik dalykų pedagogų, bet ir įvairių kitų specialiųjų pedagogų, pvz., socialinių ir specialiųjų pedagogų, ypač logopedų, mokytojo padėjėjų, kurių poreikis dar aktualesnis plėtojant įtraukiojo ugdymą. Sėkmingam įtraukiojam ugdymui – darbu su įvairių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais vaikais, reikia visos komandos darbo, kad būtų subalansuojamas darbo krūvis. Būtina didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių mokyklose. Švietimo pagalbos specialistų etatinis darbo krūvis neužtikrina pagalbos intensyvumo. Svarbu atsižvelgti į reikalingos pagalbos intensyvumą. Būna atvejų, kai, pagalbos specialistai, atsižvelgdami į pagalbos intensyvumo poreikį, negali suteikti tiek pagalbos, kiek rekomendavo pedagoginės ir psichologinės pagalbos tarnybos.

21. Valstybės ir savivaldybių ikimokyklinio bei bendrojo ugdymo mokyklų apklausos duomenimis, daugiau nei pusė atsakiusių nurodė, kad labiausiai pedagogų trūkumą lemia: sudėtingi santykiai su ugdomais vaikais, menkas pedagogo profesijos prestižas, pedagogikos studijas renkasi nemotyvuoti asmenys, neapibrėžtumai dėl vykstančių pokyčių švietime, per didelis darbo krūvis ir per mažas darbo užmokestis (6 pav.). Mokyklos nurodė senėjančius pedagogus (8 ikimokyklinio ir 6 bendrojo ugdymo) ir jaunų pedagogų trūkumą (5 ikimokyklinio ir 9 bendrojo ugdymo). Detali informacija, kaip pasiskirstė atsakymai pagal priežasčių svarbą (labai svarbi, vidutiniškai svarbi, mažai svarbi ir nesvarbi), pateikiama 5 priede.

6 pav. Atsakiusių mokyklų dalis, kurios priežastis, lemiančias pedagogų trūkumą, nurodė kaip labai svarbias, proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal mokyklų apklausos duomenis.

22. Skirtingais lygmenimis ir įvertinus skirtingus veiksnius apskaičiuotas pedagogų poreikis skiriasi. Nežinant tikslaus esamo poreikio sudėtinga įvertinti, koks bus ateityje, ir priimti duomenimis pagrįstus sprendimus pedagogams pritraukti.

1.3. Mokyklos oficialiuose registruose neskelbia visų laisvų darbo vietų pedagogams

23. Mokytojų priėmimo ir atleidimo iš darbo tvarkos aprašas²³ numato, kad informacija apie laisvą mokytojo pareigybę suvedama ŠVIS (PPSP) ir skelbiama mokyklos bei UT interneto svetainėje, kurioje registruojami ir pedagogo darbo ieškantys asmenys. ŠMSM iniciatyva

²³ Patvirtinta švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011-09-15 įsakymu Nr. V-1680.

nuo 2022 m. pabaigos veikia NŠA kuruojama PPSP, kurioje švietimo teikėjai suveda informaciją apie LDV pedagogams. Remiantis ŠMSM pateikta informacija, platforma skirta įsivertinti pedagoginių darbuotojų poreikio mastą. Tačiau pastebima, kad ne visos mokyklos duomenis į PPSP suveda. Mokyklų apklausos duomenimis, atsakiusiosios, ieškomos trūkstamų pedagogų, laisvas darbo vietas UT registruoja 57 proc. (399 iš 697 atsakiusių) mokyklų, PPSP – 28 proc., todėl sistemose duomenys apie LDV pedagogams viso pedagogų poreikio šalies mastu neatspindi (7 pav.). Tai patvirtina ir UT atstovai. Dvigubai mažesniai mokyklų naudojimuisi PPSP įtakos gali turėti tai, kad sistema veikia mažiau nei metus.

24. Spręsdamos pedagogų trūkumo problemą, atsakiusios mokyklos dažniausiai – 62,4 proc. (435 iš 697) – siūlė savo pedagogams dirbti didesniu darbo krūviu, 56,2 proc. apie LDV skelbė savo interneto svetainėje ir (ar) socialiniuose tinkluose (7 pav.).

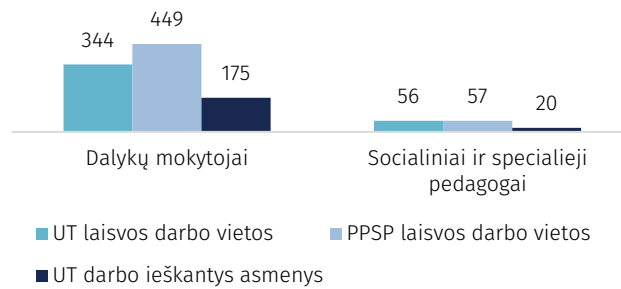
7 pav. Atsakiusių mokyklų skaičius pagal dažniausiai taikytus būdus ieškant trūkstamų pedagogų

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal mokyklų apklausos duomenis.

25. Mokyklos, ieškomos trūkstamų pedagogų, naudojasi įvairiais darbo skelbimų portalais, kuriuose registruoja daugiau darbo pasiūlymų pedagogams nei UT ar PPSP, pvz., interneto svetainėje „dirbu.lt“ 2023-07-20 registruota 2 777 darbo pasiūlymų mokytojams ir jų padėjėjams, iš kurių Vilniuje – 884.
26. Remiantis 2023-06-30 UT ir PPSP viešai prieinamais duomenimis, 232 švietimo teikėjai UT buvo registravę 400 LDV pedagogams, o PPSP 266 švietimo teikėjai – 506 LDV. Bendras darbo ieškančių pedagogų skaičius buvo reikšmingai mažesnis nei LDV (8 pav.). Tai rodo pasiūlos ir poreikio disbalansą, nes parengtų specialistų yra per mažai arba jie neateina dirbti į mokyklas.

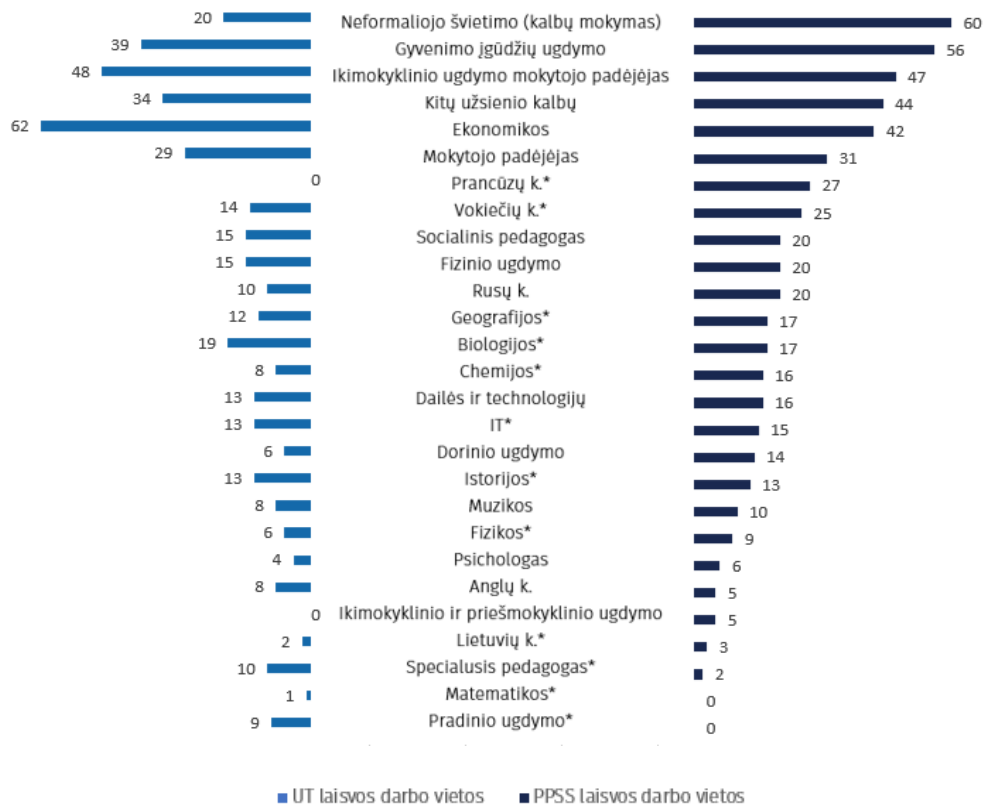
8 pav. Užimtumo tarnyboje ir Pedagogų poreikio stebėsenos platformoje registruotų laisvų darbo vietų ir darbo ieškančių asmenų skaičius 2023-06-30

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Užimtumo tarnybos ir Pedagogų poreikio stebėsenos platformos duomenis.

27. Nustatėme, kad 2023-06-30 daugiausiai LDV registruota pradinio ugdymo, matematikos, specialiesiems, lietuvių, anglų kalbų ir ikimokyklinio bei priešmokyklinio ugdymo pedagogams. UT daugiausiai – 62 LDV buvo siūlomos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo, o PPSP daugiausiai – 60, pradinio ugdymo pedagogams. Visų prioritetinėmis laikomų pedagogų specializacijų (išskyrus specialiuosius pedagogus) LDV daugiau siūloma PPSP – nuo 2 (prancūzų kalbos ir geografijos) iki 40 (pradinio ugdymo) (9 pav.).

9 pav. Užimtumo tarnyboje ir Pedagogų poreikio stebėsenos platformoje registruota laisvų darbo vietų ir skaičius pagal specializacijas 2023-06-30

*Prioritetinės specializacijos

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Užimtumo tarnybos ir Pedagogų poreikio stebėsenos platformos duomenis.

28. Mokyklų apklausos duomenimis, didesnę dalis atsakiusių mokyklų – 35 proc. (70 iš 198) – ikimokyklinio ir 41 proc. (123 iš 300) bendrojo ugdymo, kurioms 2022–2023 m. m. trūko

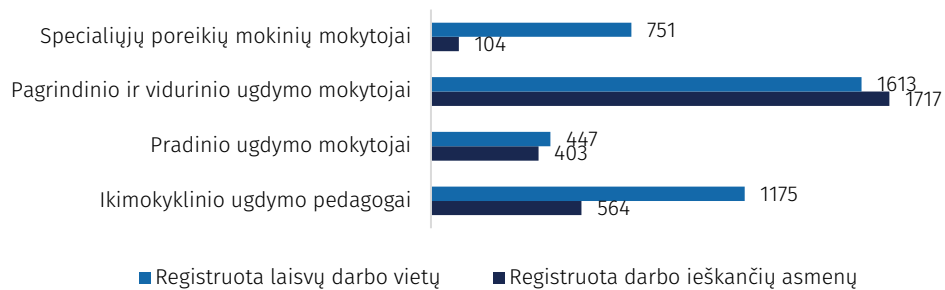
pedagogų, juos rado, tačiau apie ketvirtadalis – atitinkamai 27 proc. (53 iš 198) ir 24 proc. (73 iš 300) – nerado nė vieno trūkstamo pedagogo.

29. PPSP ir UT sistemose neregistruojamos visos LDV, todėl nežinomas pedagogų trūkumas ir nematomas ir nesuprantamas problemos mastas, kurį reikia žinoti pagrįstiems sprendimams priimti.

1.4. Neatitinka registruotų laisvų darbo vietų ir darbo ieškančių pedagogų specializacijos

30. Pagal UT pateiktus duomenis per 2022 m. daugiausiai LDV ir darbo ieškančiųjų buvo registruota pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų grupėje. Pasiūla viršijo paklausą, tačiau neatitiko specializacijos: daugiausiai LDV buvo lietuvių k. (253) ir matematikos (209) mokytojams, o registruotų darbo ieškančių – kūno kultūros (234) ir muzikos (207). Didžiausias disbalansas – specialiųjų poreikių mokinių mokytojų: LDV 7 kartus viršijo darbo ieškančiųjų skaičių (10 pav.)

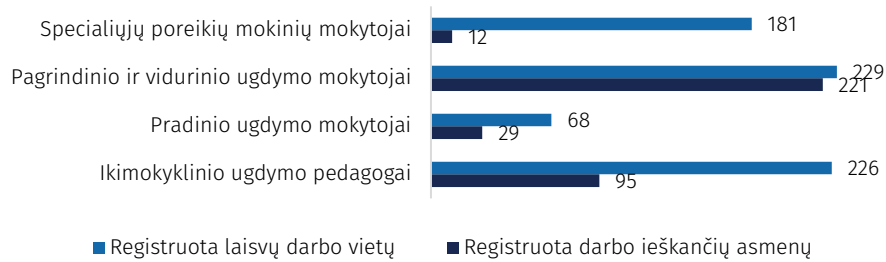
10 pav. 2022 m. Užimtumo tarnyboje registruotų laisvų darbo vietų mokytojams ir ieškančių šio darbo skaičius

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Užimtumo tarnybos duomenis.

31. 2023 m. I ketvirtį visose mokytojų grupėse paklausa viršijo pasiūlą, daugiausiai LDV ir darbo ieškančiųjų, kaip ir 2022 m., buvo registruota pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų grupėje. Pagal pedagogų specializacijas šioje grupėje daugiausiai LDV registruota lietuvių kalbos (43), matematikos (29), fizikos (24) ir anglų kalbos (26) mokytojams, o darbo ieškojo daugiausiai kūno kultūros (30), dailės (28) ir muzikos (25) mokytojai. Šiuo laikotarpiu buvo dar didesnis specialiųjų poreikių mokinių mokytojų disbalansas (15 kartų), ikimokyklinio ir pradinio ugdymo mokytojų LDV daugiau nei dvigubai viršijo jų pasiūlą (11 pav.).

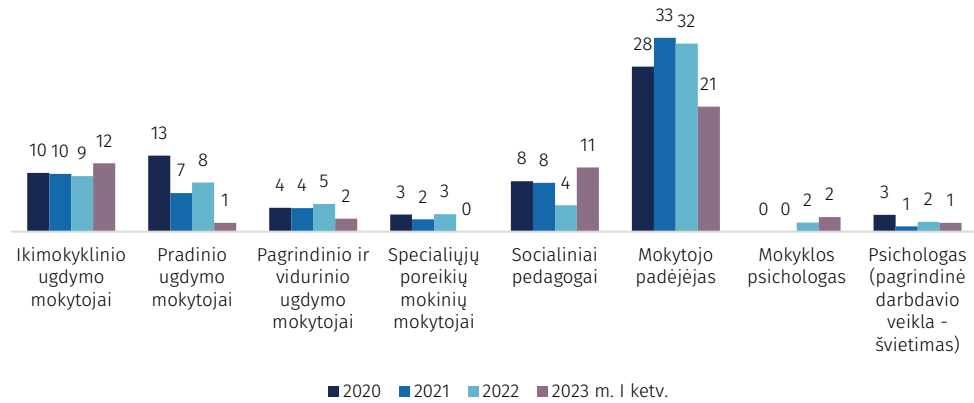
11 pav. 2023 m. I ketv. Užimtumo tarnyboje registruotos laisvos darbo vietos mokytojams ir ieškantys mokytojo darbo

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Užimtumo tarnybos duomenis.

32. UT duomenimis, ikimokyklinio ugdymo pedagogų poreikis dvigubai viršijo darbo ieškančių skaičių, iš jų vien Vilniaus apskrityje buvo 42 proc. (arba 493) LDV ir 31 proc. (arba 176) tokio darbo ieškantys asmenys 2022 m., Vilniaus mieste – atitinkamai 433 LDV ir 133 darbo ieškantys. 2023 m. I ketv. tendencijos panašios. Tai rodo, kad yra ikimokyklinio ugdymo pedagogų poreikis, ypač Vilniaus m., nes LDV registruota 3 kartus daugiau nei šio darbo ieškančiųjų.
33. Remdamiesi UT duomenimis apskaičiavome, kokioje dalyje LDV buvo įdarbinti UT registruoti darbo ieškantys asmenys. Nuo 2020 m. iki 2023 m. I ketv. didžiausia dalis taip užpildytų LDV buvo mokytojų padėjėjų grupėje – 33 ir 32 proc. 2021 ir 2022 m., ikimokyklinio ugdymo mokytojų grupėje – 9, pradinio ugdymo – 8, pagrindinio ir vidurinio ugdymo – 5, specialiųjų poreikių mokinių mokytojų – 3 proc. 2022 m. (12 pav.).

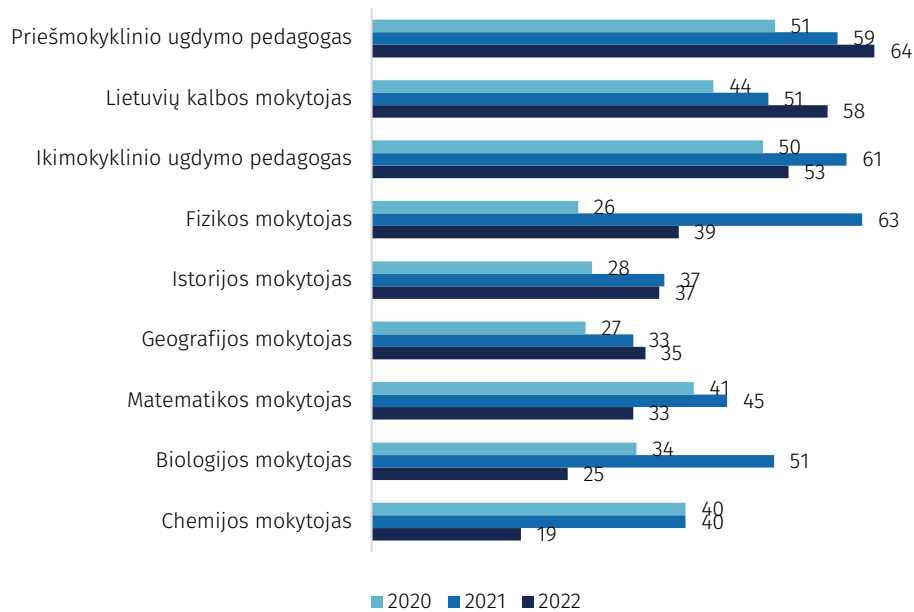
12 pav. 2020–2023 m. I ketv. Užimtumo tarnyboje registruotų laisvų darbo vietų užpildymas įdarbinant tarnyboje registruotus asmenis pagal specializacijų pogrūpius, proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Užimtumo tarnybos duomenis.

34. UT duomenimis, 2020–2022 m. padaugėjo registruotų pedagogo darbo ieškančių asmenų, kurių paskutinė darbovietė buvo ne švietimo srityje, dalis: ikimokyklinio ugdymo – nuo 50 iki 56 proc., socialinių pedagogų – nuo 22 iki 28 proc., pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų – nuo 28 iki 30 proc. Pagal specializacijas padidėjo lietuvių kalbos (14 proc. p.), fizikos ir astronomijos bei priešmokyklinio ugdymo (po 13 proc. p.), istorijos (9 proc. p.), geografijos (8 proc. p.), lopšelio-darželio (3 proc. p.) mokytojų darbo ieškančiųjų dalis (13 pav.). Tokių pedagogų, kurie turėjo pedagogo išsilavinimą, bet nedirbo pagal specialybę arba įgijo papildomai pedagogo kvalifikaciją, apsisprendimas išbandyti darbą mokykloje leidžia daryti prielaidą, kad pedagogo profesija populiarėja.

13 pav. 2020–2022 m. pedagogo darbo ieškančiųjų, kurių paskutinio darbdavio pagrindinė veikla buvo švietimas, dalis proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Užimtumo tarnybos duomenis.

35. Siekiant pagrįstai prognozuoti pedagogų poreikį, svarbu įvertinti jų paklausos (registruotų LDV) ir pasiūlos (registruotų darbo ieškančių pedagogų) disbalansą.

2. AR VYKDOMOS PRIEMONĖS PEDAGOGAMS PRITRAUKTI

36. Įgyvendinant Valstybinę švietimo 2013–2022 metų strategiją²⁴, 2016 m. buvo patvirtinta ir iki 2022 m. įgyvendinama Pedagoginių profesijų prestižo kėlimo programa²⁵, bet 2021–2030 m. švietimo plėtros programoje²⁶ vėl identifikuota problema – nepatraukli pedagogo profesija, nes nepatraukli darbo struktūra ir krūvis, darbo užmokestis nepatraukia gabių ir motyvuotų asmenų, per mažas profesijos prestižas visuomenėje, nepakankama parama pedagogui, ribotos profesinės karjeros, profesinio augimo galimybės. Identifikuota, kad neužtikrinamas pedagogų rengimo ir jų poreikio (pasiūlos / paklausos) balansas. Plėtros programos uždaviniui – sustiprinti pedagogo profesijos patrauklumą, sukurti veiksmingą jų rengimo ir kompetencijų tobulinimo sistemą, įgyvendinti suplanuota 149,1 mln. Eur.
37. Lietuvoje 10 metų kalbama apie siekį sustiprinti pedagogo profesijos patrauklumą, didinti profesijos prestižą, tačiau į mokyklas neateina dirbti pakankamai naujų pedagogų. Nepaisant to, kad pastebimas pedagogo profesijos prestižo didėjimas, 60 proc. vertinimo metu atsakiusių valstybės ir savivaldybių ikimokyklinio ir 66 proc. bendrojo ugdymo mokyklų bei 75 proc. savivaldybių menką pedagogo profesijos prestižą nurodė kaip svarbią priežastį, lemiančią pedagogų trūkumą. Kita svarbi priežastis, kurią nurodė didelė

²⁴ Seimo 2013-12-23 nutarimas Nr. XII-745.

²⁵ Švietimo ir mokslo ministro 2016-11-22 įsakymas Nr. V-1032.

²⁶ Vyriausybės 2021-12-01 nutarimas Nr. 1016.

dalį – 61 proc. ikimokyklinio, 52 proc. bendrojo mokyklų ir 57 proc. savivaldybių – sudėtingi santykiai su ugdomais vaikais ar jų tėvais (5 priedas).

38. Didžiausią dalį (69 proc.) atsakiusių 2023 m. pedagoginių studijų absolventų pasirinkti pedagogines studijas paskatino pašaukimas būti pedagogu, teigiamas mokytojų pavyzdys mokykloje – 28 proc., o profesijos prestižas – 9 proc. Akademinės bendruomenės atstovų nuomone, pedagogo profesijos prestižą kuria patys pedagogai savo elgesiu, žiniomis ir kompetencija, įgydami vaikų, jų tėvų, vadovų, kolegų pasitikėjimą²⁷.

2.1. Darbo užmokesčio dydis – svarbus veiksnys pritraukiant pedagogus

39. Auditorių atliktų apklausų rezultatai parodė, kad labai svarbios priežastys, lemiančios pedagogų trūkumą, yra per mažas darbo užmokestis – nurodė 62 proc. atsakiusių bendrojo, 50 proc. ikimokyklinio ugdymo mokyklų ir 48 proc. savivaldybių. Taip pat – per didelis darbo krūvis: 62 proc. bendrojo, 51 proc. ikimokyklinio ugdymo mokyklų bei 45 proc. savivaldybių (5 priedas). Šias priežastis pokalbių su auditoriais metu įvardijo ir savivaldybių bei švietimo įstaigų atstovai. 74 proc. (17 iš 23) atsakiusių 2023 m. absolventų, kurie baigę studijas neplanuoja dirbti pedagogu, nurodė, kad darbo krūvį atitinkantis atlyginimas paskatintų išbandyti profesiją.
40. Europos Komisija pagal 2021 m. duomenis įvertino, kad Lietuvoje penkerius metus stebimas didesnis nei 30 proc. mokytojų darbo užmokesčio padidėjimas, kaip ir kitose Vidurio ir Rytų Europos šalyse – Bulgarijoje, Čekijoje, Estijoje, Latvijoje, Slovakijoje, taip pat Islandijoje ir Serbijoje²⁸. EBPO 2021 m. faktinius mokytojų atlyginimus palygino su aukštąjį išsilavinimą įgijusių darbuotojų atlyginimais ir Lietuva užėmė 3 vietą (aukščiau buvo Kosta Rika ir Portugalija)²⁹, tačiau Lietuvos pradedančių dirbti ir jau turinčių darbo stažą mokytojų darbo užmokesčio rodikliai yra žemiau EBPO šalių vidurkio ir užima 21–30 vietas (6 priedas). EBPO rekomenduoja šalims, kuriose didėja mokytojų amžiaus vidurkis ir kurios siekia padidinti mokytojų pasiūlą, siūlyti jiems patrauklesnį pradedančiojo atlyginimą ir karjeros perspektyvas, nes svarbu ne tik mokytojus įdarbinti, bet ir išlaikyti mokyklose. Dėl silpnų finansinių paskatų gali būti sunkiau išlaikyti mokytojus, kurie pasiekia uždarbio piką³⁰.
41. Viena iš valstybės taikomų priemonių – didinti mokytojų darbo užmokestį. XVIII Vyriausybės programoje ir jos nuostatų įgyvendinimo plane³¹, 2021–2030 m. švietimo plėtros programoje³², ŠMSM 2023–2025 m. strateginiame veiklos plane³³ numatytas siekis, kad iki 2030 m. mokytojų VDU sudarys 130 proc. šalies VDU. ŠMSM duomenimis³⁴, 2022 m. mokytojų VDU santykis su šalies VDU buvo 116 proc.

²⁷ Prieiga per internetą: <https://www.elta.lt/lt/pranesimai-spaudai/prestizo-pedagogo-profesijai-niekas-ant-lekstutes-neatnes-ta-turi-pelnyti-patys-mokytojai-241137>.

²⁸ Teachers' and school heads' salaries and allowances in Europe 2020/2021, EK, 2022.

²⁹ Lietuvos duomenys neapima mokyklų vadovų, nes tokių duomenų nepateikė.

³⁰ OECD (2022), Education at a Glance 2022: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris.

³¹ Vyriausybės 2020-12-11 nutarimas Nr. XIV-72.

³² Vyriausybės 2021-12-01 nutarimas Nr. 1016.

³³ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023-01-19 įsakymas Nr. V-62.

³⁴ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023-01-19 įsakyму Nr. V-62 patvirtintame ŠMSM 2023–2025 m. strateginiame veiklos plane ir Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose. Įtraukusis ugdymas. ŠMSM, 2022 m., prieiga per internetą: Svietimas-Lietuvoje-2022-web.pdf (smm.lt)

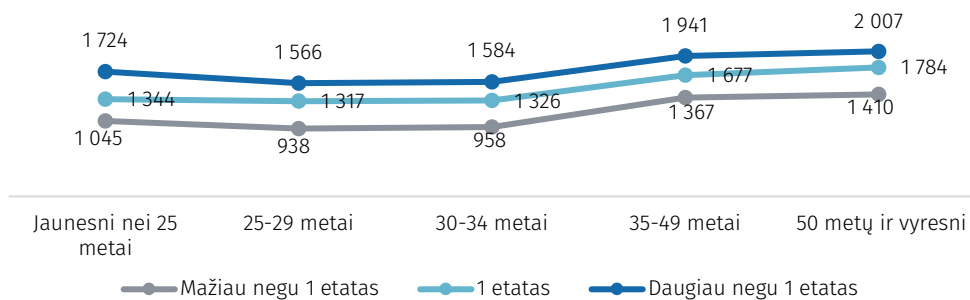
42. ŠMSM pateikė informaciją, kad mokytojų VDU nuo 2019 m. auga kasmet ir 2022 m. siekė *bruto* 2 041,2 Eur. Rodiklis neatspindi visų mokytojų vidutinio darbo užmokesčio, nes ŠMSM metinį mokytojų VDU apskaičiuoja remdamasi Valstybės duomenų agentūros skelbiamais ketvirtiniais bendrojo ugdymo mokytojų VDU vidurkiais, o ne pagal pirminius duomenis, ir neįtraukia ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojų VDU. ŠMSM teigimu, skaičiuojant rodiklį nėra poreikio vertinti mokytojų VDU pagal specifinius požymius – amžių, stažą, etatus, todėl VDU skirtumai neskaičiuojami. Mokytojų bendruomenė viešojoje erdvėje diskutuoja, kad faktiškai mokytojų gaunamas VDU neatitinka ministerijos deklaruojamo vidurkio.
43. Valstybinės ir savivaldybės mokyklos mokytojo (išskyrus trenerius) darbo užmokestis priklauso nuo pedagoginio darbo stažo, kvalifikacinės kategorijos, etatinio darbo krūvio, veiklos sudėtingumo ir kitų kriterijų, nurodytų Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme, į kuriuos turėtų būti atsižvelgiama, skaičiuojant VDU. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, mokytojų³⁵ VDU kiekvienų metų IV ketv. būna didžiausias. ŠMSM ir mokyklų vadovų atstovų teigimu, tam turi įtakos mokytojams skiriamos priemokos ar premijos, kurios pakelia metinį VDU.
44. NŠA duomenimis, 2022 m. 1 etato darbo krūviu dirbančių priešmokyklinio, ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokytojų vidutinis *bruto* VDU buvo 1 506,9 Eur. Jaunesni nei 25 metų amžiaus mokytojai vidutiniškai uždirbo daugiau nei 25–34 metų amžiaus. Didžiausias skirtumas tarp amžiaus grupių dirbančių didesniu nei 1 etatu mokytojų: jaunesnio nei 25 metai – VDU buvo 10 proc. didesnis nei 25–29 metų ir 9 proc. – nei 30–34 metų. Didžiausias *bruto* VDU buvo 50 metų ir vyresnių mokytojų, dirbančių didesniu nei 1 etato darbo krūviu – 2 007 Eur.
45. Mokytojų VDU didėja nuo 35–49 metų amžiaus (14 pav.), nes jie įgyja didesnę pedagoginio darbo stažą, be to, dirbantiems daugiau nei 5 metus gali būti suteiktos aukštesnės – mokytojo metodininko ir mokytojo eksperto kvalifikacinės kategorijos³⁶, todėl didėja jų pareiginė alga.

---

³⁵ Viešojo sektoriaus mokytojų, nes Valstybinė duomenų agentūra privataus sektoriaus bendrojo ugdymo mokytojų VDU neskelbia.

³⁶ Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas, 5 priedas.

14 pav. 2022 m. priešmokyklinio, ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokytojų, dirbančių bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo mokyklose, *bruto* vidutinis darbo užmokestis pagal etatinį darbo krūvį ir amžiaus grupes, Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

46. *Sodros* ir NŠA duomenų analizė³⁷ parodė, kad 2022 m. visais mėnesiais daugiau nei tos pačios amžiaus grupės šalies *bruto* VDU, uždirbo jaunesni nei 25 metų amžiaus mokytojai (vidutiniškai 5 proc.). Tačiau mokytojų, dirbančių mažesniu nei 1 etato darbo krūviu *bruto* VDU buvo vidutiniškai 19 proc. mažesnis už šalies (išskyrus gruodžio mėn.), o didesniu nei 1 etato darbo krūviu – vidutiniškai 34 proc. didesnis nei šalies VDU (gruodžio mėn. – 87 proc.) (7 priedo 1 pav.).
47. 25–29, 30–34, 35–49 metų amžiaus mokytojų *bruto* VDU buvo mažesnis, nei tų pačių amžiaus grupių šalies *bruto* VDU. Didžiausias skirtumas buvo kovo mėn. 30–34 metų amžiaus mokytojų, dirbančių mažesniu nei 1 etato darbo krūviu, grupėje, nes jų *bruto* VDU buvo 57 proc. mažesnis, nei šalies VDU (mokytojo – 880, šalies – 2 025,5 Eur).
- ✓ 25–29 m. amžiaus grupėje mažesniu nei 1 etatu dirbančio mokytojo *bruto* VDU buvo vidutiniškai 50 proc., dirbančio 1 etatu – 30 proc., o didesniu nei 1 etatas – 17 proc. mažesnis nei šalies *bruto* VDU (išskyrus gruodžio mėn.) (7 priedo 2 pav.).
  - ✓ 30–34 metų amžiaus grupėje mažesniu nei 1 etatas dirbančio mokytojo *bruto* VDU buvo vidutiniškai 53 proc., dirbančio 1 etatu – 35 proc., o didesniu nei 1 etatas – 13 proc. mažesnis nei šalies *bruto* VDU (7 priedo 3 pav.).
  - ✓ 35–49 metų amžiaus grupėje mažesniu nei 1 etatu dirbančio mokytojo *bruto* VDU buvo vidutiniškai 31 proc., dirbančio 1 ir didesniu etatu – 16 proc. (išskyrus gruodžio mėn.) mažesnis nei šalies *bruto* VDU (7 priedo 4 pav.).
48. 2022 m. visais mėnesiais daugiau nei tos pačios amžiaus grupės šalies *bruto* VDU uždirbo 50 metų ir vyresni mokytojai (vidutiniškai 17 proc.), dirbantys 1 etato darbo krūviu. Tačiau mažiau nei 1 etatu dirbančių mokytojų VDU buvo vidutiniškai 7 proc. mažesnis (išskyrus gruodžio mėn.), o dirbančių daugiau nei 1 etatu – 31 proc. didesnis (gruodžio mėn. – 61 proc.) VDU (7 priedo 5 pav.).
49. NŠA duomenų analizė pagal mokyklų grupes parodė, kad 2022 m. savivaldybių ikimokyklinio ugdymo mokyklose mokytojų *bruto* VDU buvo didesnis nei privačiose

³⁷ Analizavome *Sodros* pateiktus duomenis apie 2022 m. kas mėnesines vidutines visų apdraustųjų, dirbusių ne mažiau kaip 30 d. per mėnesį, pajamas (VDU) pagal amžiaus grupes: 20–24 m.; 25–29 m.; 30–34 m.; 35–49 m.; 50 m. ir vyresni. Analizavome Nacionalinės švietimo agentūros pateiktus duomenis apie mokytojų, dirbančių mažesniu nei 1 etatinis darbo krūviu, dirbančių 1 etatinio darbo krūviu ir daugiau nei 1 etatinio darbo krūviu VDU pagal panašias amžiaus grupes. Palyginome mokytojų vidutinį darbo užmokestį 2022 m. kas mėnesį su šalies atitinkamos amžiaus grupės VDU.

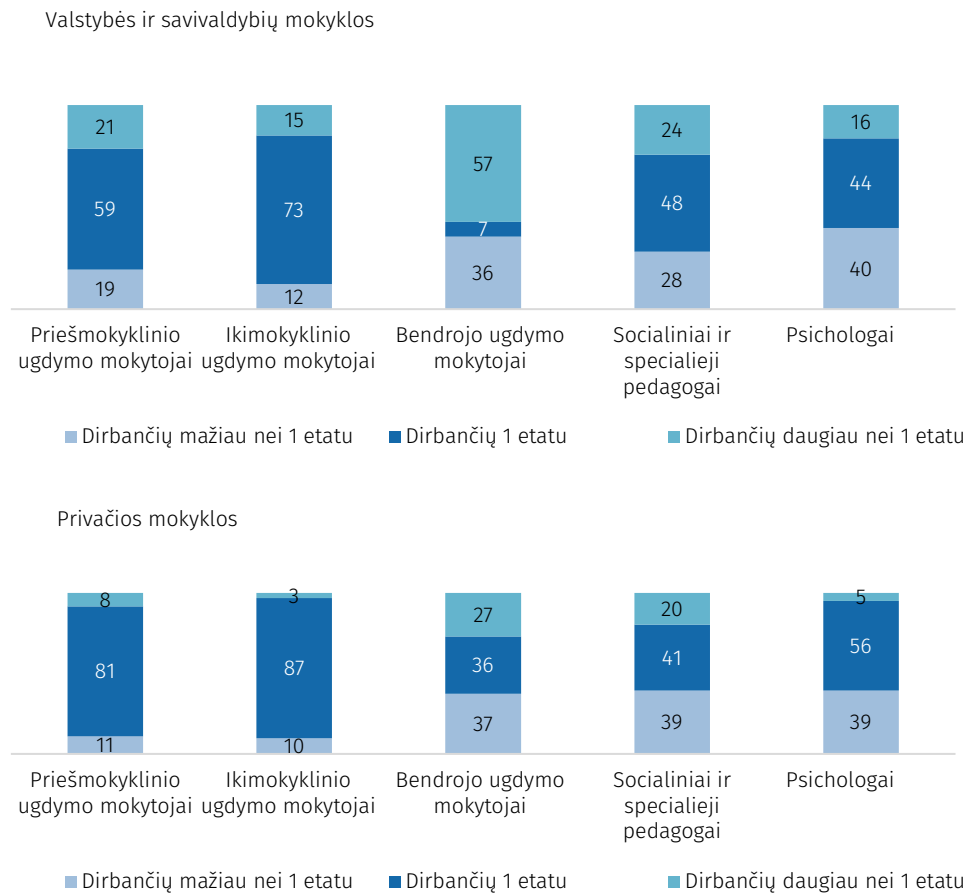
mokyklose, išskyrus 25–29 m. amžiaus bendrojo ugdymo mokytojus – jų atlyginimas buvo vos didesnis privačiose – 1 346 ir 1 216 Eur. Didžiausias skirtumas tarp pradedančių dirbti iki 25 m. amžiaus mokytojų atlyginimų: valstybės ir savivaldybių mokyklose jis 27–30 proc. didesnis. Valstybės ir savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklose šios amžiaus grupės bendrojo ugdymo mokytojų *bruto* VDU didesnis 7 proc. nei privačiose (8 priedo 1–3 pav.).

50. 25–49 m. amžiaus priešmokyklinio ugdymo mokytojų, dirbančių privačiose bendrojo ugdymo mokyklose, *bruto* VDU buvo didesnis 7–9 proc., išskyrus 50 metų ir vyresnius mokytojus, kurie savivaldybės mokyklose uždirbo 19 proc. daugiau (8 priedo 1 pav.).
51. Savivaldybių švietimo padalinių atstovai nurodė, kad didesniam jaunesnių nei 25 metai mokytojų VDU įtakos turi savivaldybių taikomos pedagogų pritraukimo priemonės jauniems pedagogams, pradėjusiems dirbti mokyklose, vėliau VDU sumažėja. Mokyklų vadovų atstovų teigimu, VDU nėra pagrindinis kriterijus, tačiau jauniems mokytojams pritrūksta motyvacijos dirbti mokykloje ilgiau nei dvejus metus, nes jie neturi teisės atestuotis ir pretenduoti į kvalifikacinę kategoriją ir tokiu būdu pasididinti darbo užmokestį. Mokyklų vadovai ir savivaldybių atstovai nurodė, kad didinant darbo užmokestį šalyje, daugiausiai jis didėja mokytojams, kurių stažas ir kategorija aukštesni. NŠA duomenų analizė parodė, kad pradedančiųjų (jaunesnių nei 25 m.) ir mažiausią stažą turinčių mokytojų, dirbančių 1 etato krūviu *bruto* VDU yra 1 344 Eur (mažiau nei 1 etatas – 1 045 Eur, daugiau nei 1 etatas – 1 724 Eur) nesiekia ŠMSM deklaruojamo vidurkio (2 041,2 Eur *bruto* arba 1 264,6 Eur *neto*).
52. LMVA, LSA, LSŠPVA atstovai ir programos „Renkuosi mokyti!“ vadovas susitikimų su auditoriais metu pažymėjo, kad pedagogai, siekdami uždirbti didesnį atlyginimą, dirba didesniu nei 1 etato darbo krūviu, be to, mokyklų vadovai didesnį nei 1 etato darbo krūvį siūlo sprenddami pedagogų trūkumo problemą.
53. Netiksliai apskaičiuojant mokytojų metinį VDU ir nevertinant jo pagal amžiaus grupes, neturima visos informacijos pagrįstiems ir į tikslines grupes orientuotiems sprendimams dėl VDU priimti, todėl VDU didinimas gali neduoti laukiamo poveikio pritraukiant ir išlaikant dirbančius mokytojus.

2.2. Tik 7 proc. bendrojo ugdymo mokytojų dirba vienu etatu

54. Remiantis NŠA duomenų analizės rezultatais, Lietuvoje 2022–2023 m. m. didžiausia dalis mokytojų dirbo daugiau nei 1 etatu – 43 proc., o 1 etatu dirbo mažiau nei trečdalis (28 proc.). Vertinant pagal pareigybes, didelis darbo krūvis tenka bendrojo ugdymo mokytojams: 57 proc. valstybės ir savivaldybių mokyklų bendrojo ugdymo mokytojų dirbo daugiau nei 1 etatu, privačiose – 2 kartus mažiau (27 proc.). Tik 7 proc. valstybės ir savivaldybių mokyklų bendrojo ugdymo mokytojų dirbo 1 etato darbo krūviu, o privačiose ši dalis 5 kartus didesnė (36 proc.). Didelė dalis – trečdalis ir daugiau, bendrojo ugdymo mokytojų, socialinių bei specialiųjų pedagogų ir psichologų dirba mažiau nei 1 etatu (15 pav.).

15 pav. 2022–2023 m. m. pedagogų ir psichologų dalis pagal darbo krūvį, proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

55. 2020–2021, 2021–2022 ir 2022–2023 m. m. didėjo visų valstybės ir savivaldybių mokyklų pedagogų ir psichologų dalis, kurie dirbo didesniu nei 1 etato krūviu ir mažėjo dirbančių mažesniu nei 1 etato, išskyrus psichologus. Didžiausi pokyčiai įvyko bendrojo ugdymo mokyklose: nuo 2020–2021 m. m. bendrojo ugdymo mokytojų dalis, dirbančių daugiau nei 1 etato krūviu padidėjo 11 proc. p., o dirbančių mažesniu nei 1 etatas – sumažėjo 8 proc. p. Optimaliu krūviu dirbančiųjų sumažėjo 3 proc. p. ir buvo mažiausia. Detali informacija apie pedagogų ir psichologų darbo krūvius pagal mokyklų grupę ir priklausomybę pateikta 9 ir 10 prieduose.
56. Remiantis NŠA duomenimis, 2020–2021, 2021–2022, 2022–2023 m. m. daugiau nei vienoje mokykloje dirbančių valstybės ir savivaldybių mokyklų bendrojo ugdymo mokytojų dalis mažėjo nuo 11,3 iki 10,8 proc., socialinių ir specialiųjų pedagogų – nuo 9,4 iki 7,6 proc. bendrojo ir nuo 10,8 iki 9,7 proc. ikimokyklinio ugdymo mokyklose. Ikimokyklinio ugdymo mokyklose psichologų, dirbančių daugiau nei vienoje mokykloje, dalis visais metais buvo didžiausia ir vis didėjo – nuo 16,3 iki 19,2 proc. (11 priedas).
57. Mažėjimo tendencijos tarp dirbančių mažiau nei 1 etato darbo krūviu ir daugiau nei vienoje mokykloje rodo, kad vis daugiau mokytojų užsitikrina didesnį krūvį vienoje mokykloje. Didesni nei 1 etato darbo krūviai padeda gauti didesnį atlyginimą, tačiau gali daryti neigiamą įtaką ugdymo kokybei, pedagogų sveikatai, apsisprendimui dirbti mokykloje. Dirbant ne vienoje mokykloje gali kilti iššūkių dėl ugdymo kokybės užtikrinimo, nes tarp mokyklų važinėjantiems

mokytojams gali būti sudėtinga visiems savo mokiniams užtikrinti mokymosi temų išdėstymo nuoseklumą, kad mokiniai būtų tinkamai pasirengę.

58. Pagal mokyklų apklausos rezultatus, atsakiusiose mokyklose 2023–2024 m. m. numatomas 142,9 psichologų, 172 specialiųjų ir 71,7 socialinių pedagogų poreikis etatais vienas didžiausių (3 priedo 2 pav.). Mažesni nei 1 etato darbo krūviai neužtikrina norimo atlyginimo, ir turi įtakos, pvz., socialinių ir specialiųjų pedagogų ir psichologų trūkumui.
59. Įgyvendinant 2021–2030 m. švietimo plėtros programą³⁸ siekiama pagerinti ugdymosi rezultatus ir sumažinti atotrūkį tarp mokinių pasiekimų, vykdoma „Tūkstantmečio mokyklų“ programa ir ŠMSM 2023–2025 m. strateginiame veiklos plane³⁹ nusimatė vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičiaus bendrojo ugdymo mokyklose rodiklį (2030 m. siekiama 12,3), kuris atspindi darbo krūvius ir parodo, ar mokyklų tinklas optimalus. Išanalizavę NŠA duomenis nustatėme, kad 2022–2023 m. m. rodiklio reikšmė buvo 12, o daugiausiai mokinių vienai sąlyginei mokytojo pareigybei teko Druskininkų (14,66), Elektrėnų (14,44), Palangos m. (14,27), o mažiausiai – Šalčininkų r. (7,8), Vilniaus r. (8,56) savivaldybėse.
60. Esant netolygiam pedagogų darbo krūviui ir nesudarius galimybės dirbti visu etatu arba dirbant per dideliu krūviu, mažėja motyvacija ir sudėtinga juos išlaikyti mokyklose dėl netenkinančio atlyginimo arba pervargimo.

2.3. Trūksta vykdomų priemonių veiksmingumo vertinimo

61. Lietuvoje 2020 ir 2021 m. buvo skatinama pedagoginio personalo kaita siekiant atlaisvinti darbo vietas jauniems mokytojams. ŠMSM paskirstė valstybės biudžeto asignavimus pedagoginio personalo optimizavimui – išėitinėms išmokoms valstybinių ir savivaldybių mokyklų mokytojams, su kuriais darbo sutartys nutraukiamos šalių susitarimu⁴⁰.
62. Pinigai skirti mokykloms, kurios nurodė siekiančios bent vieno iš ŠMSM numatytų rezultatų: padidės mokinių skaičius, tenkantis vienam mokytojui; padidės darbo laiko norma, vidutiniškai tenkanti vienam mokytojui per mokslo metus; sumažės mokytojų skaičius; sumažės mokytojų, įgijusių teisę į visą senatvės pensiją, skaičius; sumažės mokytojų skaičius dėl mokyklų tinklo pertvarkos (punktas įtrauktas nuo 2021-04-10)⁴¹.
63. 2020–2022 m. mažėjo išlaidos mokytojų išėitinėms išmokoms, nes mažėjo dėl senatvės pensijos nutraukusių darbo sutartis mokytojų skaičius. 2022 m. mokytojų išėitinėms išmokoms panaudota 2,5 mln. Eur iš valstybės ir 2,7 mln. Eur iš savivaldybės biudžetų (16 pav.). Ministro įsakymu buvo nustatyta, kad savivaldybių išlaidų dalis turi būti ne mažiau nei 1/3, valstybės pinigai paskirstomi nepriklausomai, kiek išėinančių mokytojų. Pagal ŠMSM pateiktą informaciją, faktiškai savivaldybių dalis buvo didesnė ir 2020 m. sudarė 36, 2021 m. – 69, o 2022 m. – 52 proc., nes poreikis buvo didesnis.

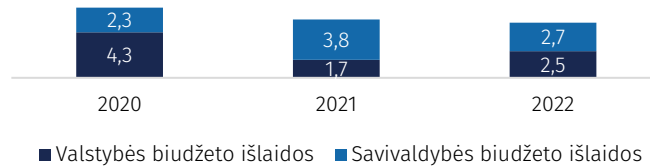
³⁸ Vyriausybės 2021-12-01 nutarimas Nr. 1016.

³⁹ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020-03-13 įsakymas Nr. V-360.

⁴⁰ Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymai: 2020-07-31 Nr. V-1117 ir 2021-07-12 Nr. V-1268.

⁴¹ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020-03-03 įsakymu Nr. V-317 patvirtintas Valstybės biudžeto lėšų, skirtų išlaidoms, susijusioms su valstybinių ir savivaldybių mokyklų mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, skaičiaus optimizavimu, apmokėti, paskirstymo tvarkos aprašas, 4 p. Neteko galios nuo 2022-03-03.

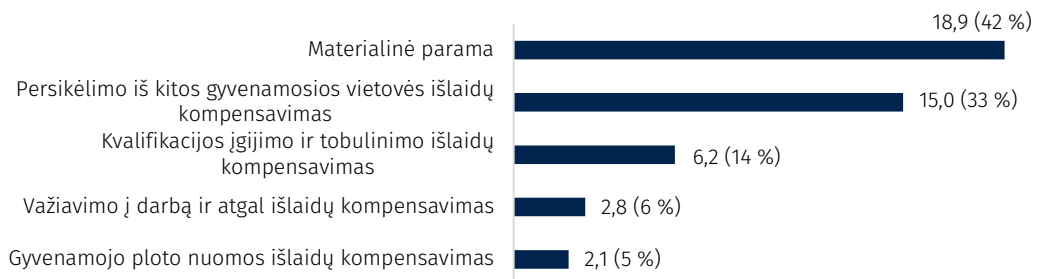
16 pav. 2020–2022 m. valstybės ir savivaldybės biudžetų išlaidos mokytojų išėtinėms išmokoms., mln. Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos duomenis.

64. 2022 m. ŠMSM pakeitus tvarką⁴², valstybės biudžeto pinigai prioriteto tvarka buvo skiriami išėtinėms išmokoms dėl mokyklų tinklo pertvarkos. Patenkinus šį poreikį, jie galėjo būti skirti mokytojų išėtinėms išmokoms, kurie įgijo teisę į visą senatvės pensiją, ir priemonėms, kurios paskatintų užimti laisvą mokytojo darbo vietą ir dirbti joje: materialinei paramai, važiavimo į darbą ir atgal, gyvenamo ploto nuomos, kvalifikacijos įgijimo ir tobulinimo, persikėlimo iš kitos gyvenamosios vietos išlaidoms kompensuoti.
65. Pagal ŠMSM pateiktą informaciją, 2020–2022 m. darbo sutartys buvo nutrauktos ir išėtinės išmokos išmokėtos 3 100 ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo mokytojų: 2020 m. – 1 226, 2021 m. – 1 009, 2022 m. – 875. Kasmet mažėjančiam skaičiui turėjo įtakos mažėjantis mokytojų, nutraukusių darbo sutartis dėl senatvės pensijos, skaičius: 2020 m. – 912, 2021 m. – 759, 2022 m. – 523⁴³. Ministerijos teigimu, 2020 m. didesniai skaičiai išėjusiųjų turėjo įtakos pandemija, nes ne visi mokytojai sutiko vesti pamokas per nuotolį.
66. 2022 m. išėtinėms išmokoms panaudota 2,5 mln. Eur, o mokytojų pritraukimo priemonėms – 45 tūkst. Eur iš valstybės biudžeto, jomis pasinaudojo 43 mokytojai, iš jų 16, arba 37 proc., pedagoginio darbo stažas neviršijo 2 metų. Daugiausiai – 42 proc., asignavimų panaudota materialinei paramai, pvz., premijoms (17 pav.).

17 pav. 2022 m. valstybės biudžeto asignavimai pagal mokytojų pritraukimo priemones, tūkst. Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos duomenis.

67. ŠMSM neturi informacijos ir nevertina, koks mokytojų poreikis atsirado išėjus 3 100 mokytojų, kokia dalis įsidarbino kitose mokyklose, ar pagal poreikį buvo užpildytos atsiradusios LDV, kiek jų liko neužpildytų, nors poreikis užpildyti yra. Valstybės lygmeniu turėtų būti taikomos kompleksinės priemonės, užtikrinančios balansą tarp išėinančių,

⁴² Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022-03-02 įsakymu Nr. V-341 patvirtintas 2022 metų valstybės biudžeto lėšų, skirtų išlaidoms, susijusioms su valstybinių ir savivaldybių mokyklų mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, personalo optimizavimu ir atnaujinimu, apmokėti, paskirstymo tvarkos aprašas.

⁴³ ŠMSM pateikta ir Valstybės lėšų valstybinių ir savivaldybių mokyklų personalo optimizavimui ir atnaujinimui panaudojimo 2020–2022 m. ataskaitų informacija.

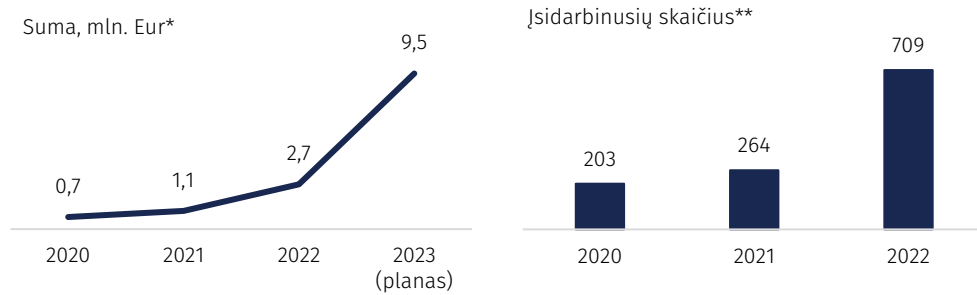
pvz., į pensiją, ir naujai ateinančių mokytojų. Savivaldybių apklausos duomenimis, 2020–2023 m. daugėjo savivaldybių, taikiusių priemones pedagogams pritraukti ir rengti – nuo 40 iki 65 proc. Savivaldybės (78 proc.) nurodė, kad turi patvirtinusias priemones, 35 proc. priemonės taikė visą laikotarpį, o 27 proc. netaikė visą laikotarpį.

68. Daugiausiai priemones taikiusių savivaldybių 2020–2023 m. (iki balandžio 1 d.) kompensavo transporto išlaidas – nuo 50 iki 75 proc., o mažiausiai taikė būsto nuomos – nuo 4 iki 13 proc. ir įsikūrimo išlaidų kompensaciją – nuo 4 iki 10 proc. (12 priedo 1 pav.). Savivaldybėse padidėjo asmenų, gavusių finansavimą pagal priemones, skaičius, 2022 m. gavo 5 665 asmenys (2020 m. – 3 423, 2021 m. – 3 167). 2020 m. gavę transporto išlaidų kompensaciją⁴⁴ sudarė 69 proc. visų pasinaudojusių priemonėmis, 2021 m. – 90,9 proc., 2022 m. – 65 proc., 2023 m. (iki balandžio 1 d.) – 87 proc. (12 priedo lentelė).
69. Kasmet 19–31 proc. savivaldybių nurodė, kad taikė kitas pedagogų pritraukimo priemones, pvz., metų mokytojo / geriausio mokytojo premija, materialinė pagalba, pinigai mokytojams įsigyti mokymo priemonėms, skirtoms ugdymo procesui organizuoti, lyderystės skatinimo programa, suteiktas savivaldybės būstas (tarnybinis).
70. 2023–2024 m. daugiausiai savivaldybių – 31,7 proc., planuoja taikyti anksčiau netaikytą priemonę – pedagogų perkvalifikavimą (kito mokomojo dalyko ir / ar kitos pedagoginės specializacijos įgijimo modulio studijos). Planuojančių taikyti transporto išlaidų ir studijų kainos kompensaciją – ketvirtadalis (16 ir 15 iš 60) visų savivaldybių (12 priedo 4 pav.). LMVA, LSA ir LSŠPVA atstovų teigimu, būna atvejų, kai mažesnė savivaldybė norėtų taikyti, pvz., studijų kompensavimo, stipendijos (išmokos) skyrimo priemonę, tačiau nepavyksta rasti studento, kuris pasirašytų sutartį dėl įsidarbinimo ir sudėtinga konkuruoti su didesnėmis kaimyninėmis savivaldybėmis.
71. Savivaldybės kasmet vis daugiau pinigų panaudoja pedagogų pritraukimo priemonėms. 2022 m. panaudojo – 2,7 mln. Eur, o 2023 m. planuojama panaudoti 3,5 karto daugiau – 9,5 mln. Eur. Savivaldybių apklausos duomenimis, kasmet augant išlaidoms, didėjo ir savivaldybių mokyklose įsidarbinusių pedagogų, kurie pasinaudojo priemonėmis, skaičius (18 pav.).

---

⁴⁴ Be vienos savivaldybės transporto išlaidų kompensacijos gavėjų skaičiaus, nes savivaldybė negalėjo pateikti, kiek transporto išlaidų kompensacijos gavėjų buvo pedagogai ir nurodė, kad gavėjų skaičius dubliuojasi, nes dirba per keletą mokyklų.

18 pav. 2020–2022 m. priemonėms panaudoti savivaldybių biudžeto pinigai (mln. Eur) ir įsidarbinusių pedagogų, kurie pasinaudojo priemonėmis, skaičius

* Be vienos savivaldybės išlaidų transporto kompensacijai, nes ji negalėjo išskirti tik pedagogams panaudotos sumos.

** Priemonėmis pasinaudojo daugiau nei įsidarbino, nes finansavimą gavo ir jau dirbančių pedagogų.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių apklausos duomenis.

72. 2020, 2021 ir 2023 m. (iki balandžio 1 d.) savivaldybių mokyklose didžiausia dalis – atitinkamai 55, 41 ir 46 proc. (be vienos savivaldybės (pavyzdys)), naujai įsidarbinusių pedagogų buvo pasinaudoję transporto išlaidų kompensacija, o 2022 m. daugiausiai įsidarbino taikant kitas savivaldybių priemones (34 proc.) ir studijų kainos kompensaciją (30 proc.) (12 priedo 2 pav.).

Transporto išlaidų kompensavimo pavyzdys

Viena savivaldybė kompensuoja metinius viešojo transporto bilietus savivaldybei pavaldžių švietimo įstaigų bei privačių mokyklų pedagogams ir kitiems darbuotojams. Tokio bilieto kaina yra 250 Eur (perkant 50 ir daugiau) arba 310 Eur (perkant mažiau nei 50). Savivaldybė bilietams 2021 m. išleido 5,1, 2022 m. – 6,2 mln. Eur. Per 2021–2022 m. m. buvo 22,7 tūkst., o 2022–2023 m. m. 23,7 tūkst. gavėjų, nors pedagogų dirbo per 7 tūkst. Savivaldybė nesistemina ir negalėjo pateikti duomenų, kiek pedagogų pasinaudojo šia transporto išlaidų kompensacija, kiek iš jų dirba valstybės ir savivaldybių mokyklose. Remiantis savivaldybės pateikta informacija, pedagogui, dirbančiam keliose mokyklose, galėjo būti išduotas daugiau nei vienas metinis viešojo transporto bilietas.

73. Savivaldybių apklausos duomenimis, 13 proc. (5 iš 39) 2022 m. taikiusių priemones nurodė, kad yra nusimačiusios atlikti priemonių pedagogams pritraukti ir rengti veiksmingumo / poveikio vertinimą. 85 proc. (22 iš 26) savivaldybių, kurios pateikė priešastis, dėl kurių toks vertinimas nenumatytas ir neatliekamas, nuomone, nebuvo poreikio vertinti, priemonės pradėtos įgyvendinti neseniai, todėl negali pamatuoti poveikio, tačiau situaciją nuolat stebi. Poveikio vertinimas svarbus siekiant identifikuoti veiksmingiausias ir labiausiai pasiteisinusias priemones, kurios, pvz., pritraukia į mokyklas daugiausiai naujų mokytojų ir leidžia juos išlaikyti ilgesnį laiką. Rezultatų, gerosios praktikos pavyzdžių pasidalinimas su kitomis savivaldybėmis galėtų padėti joms pasirinkti priemones.
74. LMVA, LSA ir LSŠPVA atstovų nuomone, priemonės vykdomos, tačiau jos turės poveikį tik trumpą 1–2 metų laikotarpį. Mokyklose pedagogų nedaugėja, savivaldybės pritraukia pedagogus iš kitų savivaldybių taip spręsdamos savo problemą kitos savivaldybės sąskaita. Atstovų teigimu, mažesnės savivaldybės negali konkuruoti su didesnėmis, kurios dėl įvairių priežasčių yra patrauklesnės pedagogams.
75. Apklaustos savivaldybės pateikė nuomonių dėl priemonių pedagogams (pavyzdys).

Savivaldybių nuomonių dėl pedagogų pritraukimo priemonių užtikrinant jų poreikį pavyzdžiai

Pedagogų poreikio užtikrinimas turėtų būti valstybės, o ne savivaldybės lygmens klausimas.

Problemą turėtų spręsti valstybė, taikydama veiksmingas priemones, pirmiausia – adekvačiai didindama darbo užmokestį, peržiūrėdama darbo krūvį ir darbo sąlygas, kad jauni žmonės vėl pradėtų rinktis pedagogo profesiją.

Savivaldybių taikomos pedagogų pritraukimo priemonės nesprenžia pedagogų trūkumo problemos iš esmės, nes tai yra perviliojimo priemonės.

Savivaldybė savo problemą išsprenžia kitos savivaldybės sąskaita prisiviliodama pedagoga, bet sukuria problemą kitai savivaldybei.

76. Nevertinant vykdomų priemonių pedagogams pritraukti masto, poveikio ir veiksmingumo, nėra identifikuojamos skirtingo amžiaus grupių pedagogams patraukliausios ir daugiausiai naujų pedagogų pritraukiančios priemonės, kad būtų imtasi reikiamų veiksmų subalansuoti pedagogų skaičių ir amžių, siekiant užtikrinti ugdymo kokybę ir tęstinumą.

2.4. Mokyklos naudojasi galimybe priimti dirbti dar neturinčius pedagogo kvalifikacijos

77. Lietuvoje pedagogu turi teisę būti asmuo, įgijęs aukštąjį išsilavinimą; asmenys per dvejus metus nuo darbo mokytoju pagal ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo programas pradžios privalo įgyti pedagogo kvalifikaciją⁴⁵. Šie mokytojai privalo turėti ministro nustatytą kvalifikaciją⁴⁶. Išimčių dėl pedagogų kvalifikacijos privačiose mokyklose nėra. LMVA ir LSŠPVA atstovų teigimu, spendžiant pedagogų trūkumo problemą, dirbti mokytojais priimami asmenys, neturintys pedagoginio išsilavinimo (apimant ir pedagoginių studijų studentus).
78. NŠA duomenų analizė apie ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose mokytojais ir socialiniais bei specialiaisiais⁴⁷ pedagogais dirbančius asmenis, kurie neturi pedagogo kvalifikacijos, parodė, kad 2020–2023 m. dalis didėjo tarp ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo pedagogų, išskyrus priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo mokytojus valstybės ir savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklose ir priešmokyklinio ugdymo mokytojus privačiose bendrojo ugdymo mokyklose. Privačiose mokyklose 2022–2023 m. m. ši dalis buvo didesnė nuo 2 kartų (socialiniai ir specialieji pedagogai ikimokykliniame ugdyme) iki 10 kartų (bendrojo ugdymo mokytojai bendrajame ugdyme) (13 priedas).
79. 2022–2023 m. m. valstybės ir savivaldybių mokyklose didžiausia dalis, neturinčių pedagogo kvalifikacijos asmenų, buvo ikimokyklinio ugdymo mokytojai ikimokyklinio ugdymo mokyklose 13,9 proc. ir bendrojo ugdymo mokyklose – 12,5 proc. Ikimokyklinio ugdymo mokyklose be pedagogo kvalifikacijos dirbo 8,1 proc. socialinių ir specialiųjų pedagogų (13 priedas).
80. NŠA duomenimis, 2022–2023 m. m. didžiausia dalis asmenų, ikimokyklinio ugdymo mokyklose dirbančių pedagogais be pedagogo kvalifikacijos, buvo mažesnėse savivaldybėse (pavyzdys).

Savivaldybių, kuriose didžiausia dalis pedagogų dirbo be pedagogo kvalifikacijos savivaldybių ikimokyklinio ugdymo mokyklose, pavyzdžiai

Ikimokyklinio ugdymo mokytojų dalis: 32 proc. (6 iš 19) Birštono m., 30 proc. (12 iš 40) Molėtų r., 26 proc. (18 iš 69) Trakų r. savivaldybėse.

Priešmokyklinio ugdymo mokytojų dalis: po 12,5 proc. Klaipėdos r. (3 iš 24) ir Utenos r. (2 iš 16), po 9 proc. Panevėžio r., Raseinių r., ir Rokiškio r. (1 iš 11) savivaldybėse.

⁴⁵ Švietimo įstatymas, 48 str. 1 d. 2 p.

⁴⁶ Ten pat, 48 str. 3 d.

⁴⁷ Specialieji pedagogai, logopedai, tifoldagogai, surdopedagogai.

Socialinių ir specialiųjų pedagogų dalis: 40 proc. (2 iš 5) Molėtų r., po 25 proc. Akmenės r. (1 iš 4), Elektrėnų (1 iš 4) ir Kelmės r. (2 iš 8) savivaldybėse.

81. 2022–2023 m. m. didžiausia dalis asmenų, bendrojo ugdymo mokyklose dirbančių bendrojo ugdymo mokytojais be pedagogo kvalifikacijos, buvo didžiųjų miestų ir rajonų savivaldybėse (pavyzdys).

Savivaldybių, kuriose didžiausia dalis pedagogų dirbo be pedagogo kvalifikacijos valstybės ir savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklose, pavyzdžiai

Bendrojo ugdymo mokytojų dalis: 8,8 proc. (230 iš 2 609) Kauno m. ir 8,6 proc. (66 iš 770) Kauno r., 7,4 proc. Vilniaus m. (372 iš 4999), 6,5 proc. (10 iš 1 577) Klaipėdos m. savivaldybėse.

Ikimokyklinio ugdymo mokytojų dalis: 50 proc. (5 iš 10) Pakruojo r., 33,3 proc. (7 iš 21) Trakų r., 27,6 proc. (8 iš 29) Prienų r. savivaldybėse.

Priešmokyklinio ugdymo mokytojų dalis: 33,3 proc. (2 iš 6) Mažeikių r., 25 proc. (3 iš 12) Panevėžio r. savivaldybėse.

Socialinių ir specialiųjų pedagogų dalis: 25 proc. (1 iš 4) Pagėgių, 17,6 proc. (12 iš 68) Kauno r., 14,3 proc. (3 iš 21) Kaišiadorių r. savivaldybėse.

82. Mokyklų apklausos duomenimis, 7,5 proc. (52 iš 697) atsakiusiųjų, ieškodamos trūkstamų pedagogų, dalyvauja „Renkuosi mokyt!“ programoje. Mokyklos kreipiasi į šią programą, nes sieja ją su specialistų pritraukimu, pasitiki kaip organizacija, į mokyklą atvedančia tinkamai dirbančius žmones. „Renkuosi mokyt!“ duomenimis, daugiau nei pusė programoje dalyvaujančių mokyklų yra didžiųjų miestų ir jų rajonų (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos): 2020 m. – 76 proc. (22 iš 29), 2021 m. – 62 proc. (13 iš 21), 2022 m. – 67 proc. (12 iš 18).
83. Programa skatina motyvuotus žmones ateiti į švietimo sritį ir taip prisideda sprendžiant pedagogų trūkumo problemą. Dalyvauti gali turintys aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir neturintys ilgesnės nei vieneri metai mokytojo darbo patirties. Pedagogo kvalifikacija nėra reikalinga, tačiau dalyvauti programoje renkasi ir ją turintys – 2023 m. atrankoje dalyvavo kas penktas (43 iš 214), o ją praėjo beveik kas šeštas (5 iš 28). „Renkuosi mokyt!“ vadovo teigimu, kandidatai nori tapti prasmingos ir socialinį poveikį turinčios veiklos dalimi, nori prisijungti prie bendruomenės, kuri vadovaujasi į vaiką orientuotomis vertybėmis, vertina programos ekspertinę patirtį ugdymo srityje, mato galimybę asmeniniam augimui, tikisi palaikymo pasirinkus mokytojo kelią.
84. „Renkuosi mokyt!“ duomenimis, pasibaigus dvejų metų programai, 80 proc. alumnų lieka dirbti mokyklose mokytojais (72 proc.) ir vadovais bei jų pavaduotojais (8 proc.), dar 7 proc. – švietimo sistemoje ne pedagogais (nevyriausybiniuose organizacijose, savivaldybėse ir kt.). Vis daugiau baigusiujų programą atsisako pedagogo darbo (2020 m. 9 proc., 2022 m. 31 proc.) dėl netinkamos darbo kultūros mokyklose, per didelio darbo krūvio ir perdegimo, nesutapus požiūriui apie tai, kaip reikia dirbti su vaikais ar spręsti kylančias ugdymo problemas. Pabaigus programą dalyvius pritraukia privačios mokyklos ir neretai dalyviai pereina į jas. Tokį sprendimą ne visada lemia atlygis, nors jis turi reikšmingą poveikį, mokytojai jaučia, kad privačiose mokyklose yra vertinamas kūrybiškumas, suteikiama didesnė autonomija.
85. Mokyklų vadovų ir savivaldybių atstovų nuomone, esanti pedagogų karjeros ir rengimo sistema neefektyvi, o pedagogų poreikio užtikrinimui būtina numatyti naujas rengimo galimybes ir aiškius kompetencijų kėlimo kriterijus. Remiantis ŠMSM pateikta informacija, mokytojų karjeros modelio atnaujinimą nutarta sustabdyti nepavykus rasti sutarimo su socialiniais partneriais. Pedagogų rengimo pokyčių klausimus darbo grupė iki vasaros planavo peržiūrėti ir juos pristatyti ministerijos vadovybei, o vėliau aptarti su platesne švietimo bendruomene. ŠMSM pateikė informaciją, kad dėl vykusios vadovybės pokyčių

darbo grupė vėluoja. Ministras sudarė darbo grupę švietimo įstaigų (išskyrus AMĮ) pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimui tobulinti⁴⁸ ir pavedė jai iki 2023-10-01 parengti pasiūlymus dėl teisės aktų, reglamentuojančių švietimo įstaigų (išskyrus AMĮ) pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimą, tobulinimo.

86. Laiku neįgyvendinus Valstybės kontrolės ataskaitoje⁴⁹ teiktų rekomendacijų vis dar nesukurta mokytojų karjeros ir vertinimo sistema (turėjo būti įgyvendinta iki 2018-06-29), neįgyvendintos visos priemonės, skirtos pritraukti į mokyklas dirbti jaunų ir gabių mokytojų, siekiant subalansuoti jaunų ir vyresnio amžiaus pedagogų skaičių ir užtikrinti ugdymo tęstinumą (turėjo būti įgyvendinta iki 2020-09-30). Neatnaujinti pedagogų rengimo ir mokytojų karjeros modeliai, vėluojama įgyvendinti XVIII Vyriausybės priemonės (terminai buvo 2022 m. III ir II ketv.).
87. Mokyklos, spręsdamos pedagogų trūkumo problemą, priima dirbti pedagogais asmenis be pedagogo kvalifikacijos (ir pedagogikos studentus), kurie per dvejus metus turi ją įgyti. Svarbu ieškoti būdų tokiems pedagogams pritraukti ir išlaikyti.

3. AR IŠNAUDOJAMOS VISOS STUDIJŲ FORMOS PEDAGOGAMS RENGTI

88. 2018 m. įkurti trys pedagogų rengimo centrai – VU, VDU ir ŠU. Nuo 2021 m. ŠU prijungus prie VU, veikia du. Iki 2023 m., nors planuota, nebuvo vertinta, kaip pakito pedagogų rengimas: kaip kito studijų vietų skaičius, studijų kokybė, koks persiskirstymas tarp universitetų ir kolegijų, pvz., siūlomų programų lygmenyje, ar pakankamai išnaudojamos / pasiteisina gretutinės, profesinės pedagogikos studijos, pedagogų perkvalifikavimas; koks kolegijų vaidmuo, kurios nėra įtrauktos į pedagogų rengimo centrus, pvz., VK, KVK, kurių absolventai 2023 m. sudarė atitinkamai 38 ir 29 proc. visų I pakopos kolegijų pedagoginių studijų absolventų.
89. NŠA vykdomame projekte „Tęsk“ buvo suplanuota atlikti tyrimus: numatomų struktūrinių pokyčių poveikio pedagogų rengimui vertinimo tyrimas ir struktūrinių pokyčių pedagogų rengimo srityje įgyvendinimo stebėsenos tyrimas. Remiantis NŠA pateikta informacija, buvo atliktas tik numatomų pokyčių poveikio vertinimo tyrimas, o planuotas pokyčių įgyvendinimo stebėsenos tyrimas atliktas nebuvo. Jo metu buvo planuota nustatyti pokyčių įgyvendinimo rodiklius ir sukurti pokyčių įgyvendinimo ilgalaikės stebėsenos mechanizmus, tačiau suderinus su ŠMSM apsispręsta tyrimo neatlikti. ŠMSM teigimu, paramos pedagogikos studijų studentams ir prioritetinių specializacijų nustatymas buvo inicijuotas analizuojant po pertvarkos vykstančius procesus, tačiau pertvarkos vertinimas neatliktas, nes dar praėjo per mažai laiko. Jis galėtų būti atliktas ne anksčiau, kaip praėjus 10 metų po pokyčių įgyvendinimo. Auditorių vertinimu, vertinimą tikslinga atlikti pirmam studentų kursui baigus pedagogines studijas pedagogų rengimo centruose, kad būtų galima identifikuoti tobulintinas vietas ir laiku jas koreguoti.
90. Lietuvoje pedagogus rengia 7 universitetai ir 5 kolegijos. Pedagogai rengiami vykdant pirmosios pakopos, gretutines ir profesinės pedagogikos studijas bei pedagogų

⁴⁸ Įgyvendinant 2017-11-22 Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinės sutarties, įregistruotos Kolektyvinių sutarčių registre numeriu Nr. PV3-61, 8.13 p.

⁴⁹ „Ar gali gerėti mokinių pasiekimai“, 2017-11-28 Nr. VA-2017-P-50-1-20.

perkvalifikavimą – kito mokomojo dalyko ir / ar kitos pedagoginės specializacijos įgijimo modulio studijos (19 pav.).

19 pav. 2023 m. pedagogus rengiančios aukštosios mokyklos

	Universitetai	Kolegijos
Pirmosios pakopos studijos	VDU, VU ŠA – po 4 studijų programas VU – 2 programos LSU, KU – po 1 programą	VK, KVK – po 2 studijų programas KK, MK, PK – po 1 programą
Gretutinės studijos	KTU – 5 programos LMTA – 4 programos VDU, VU – po 1 programą	
Profesinės pedagogikos studijos	VDU, VU, VU ŠA, KU, KTU, MRU – po 1 programą	
Pedagogų perkvalifikavimas	VDU – 16 modulių VU ŠA – 5 moduliai VU, KU – po 3 modulius KTU – 2 moduliai	VK – 3 moduliai PK – 1 modulis

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal aukštųjų mokyklų duomenis.

3.1. Parama pedagoginėms studijoms I pakopos specializacijų pasirinkimo nepakeitė

91. Skatinant rinktis pedagogines studijas, 2020 ir 2021 m. visiems, įstojusiems į pedagoginių studijų pirmosios pakopos, gretutinių ar profesinės pedagogikos studijų valstybės finansuojamas vietas, skirta parama – 300 Eur/mėn., kuri mokama visą studijų laikotarpį studijuojant valstybės finansuojamoje vietoje ir neturint akademinų skolų⁵⁰.
92. Nuo 2022 m. parama⁵¹ skiriama tik pasirinkusiems prioritetines pedagogines specializacijas, kurių trūksta. Įstojusiems į I pakopos ar gretutinių studijų valstybės finansuojamas vietas, skiriama 318,50 Eur/mėn.⁵² Paskutinio kurso I pakopos, gretutinių ir profesinės pedagogikos studijų prioritetinių specializacijų studentams skiriama 539 Eur/mėn.⁵³ tikslinė išmoka, kurią gauna studentai, sudarę sutartį su savivaldybe ir (ar) savivaldybės arba valstybine mokykla ir įsipareigoję baigus studijas dirbti joje ne trumpiau kaip 3 metus per 5 metų laikotarpį, ne mažiau kaip 0,7 etato⁵⁴. Numatyta, kad už sąlygų nevykdymą asmuo privalės grąžinti tikslinę išmoką, kai prioritetinės paramos gavėjams toks įpareigojimas nenumatytas⁵⁵.
93. 2020 m. skyrus paramą reikšmingai padidėjo įstojusių I pakopos pedagogikos studentų skaičius palyginus su 2019 m.: universitetuose sudaryta 2,5 karto, o kolegijose 2,3 karto daugiau sutarčių. 2019 m. palyginus su 2022 m., sudarytų sutarčių skaičius padidėjo 3 kartus daugiau: universitetuose – nuo 195 iki 563, o kolegijose – nuo 211 iki 596⁵⁶. 2020 m.

⁵⁰ Vyriausybės 2020-06-03 nutarimas Nr. 559.

⁵¹ Vyriausybės 2022-05-11 nutarimas Nr. 498, 3.1 p.

⁵² Valstybinio studijų fondo informacija. Prieiga per internetą: Parama pedagogikos studijoms nuo 2022 m. | Valstybinis studijų fondas (lrv.lt) (žiūrėta 2023-06-30).

⁵³ Valstybinio studijų fondo informacija, prieiga per internetą: Tikslinė išmoka pedagogams (539 Eur/mėn.) | Valstybinis studijų fondas (lrv.lt) (žiūrėta 2023-06-30).

⁵⁴ ŠMSM informacija. Prieiga per internetą: Šiomet finansuojamos visų būsimų reikalingiausių pedagogų, slaugytojų, informatikų studijos | Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (lrv.lt) (žiūrėta 2023-06-30).

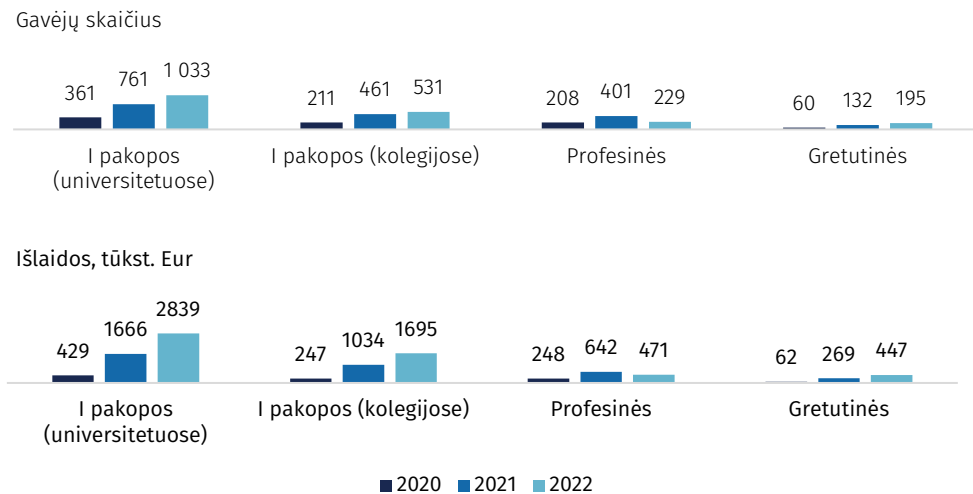
⁵⁵ Vyriausybės 2022-05-11 nutarimas Nr. 498, 52 p.

⁵⁶ LAMA BPO ir aukštųjų mokyklų duomenimis.

parama pedagoginėms studijoms daugiausiai (29 proc.) buvo skirta vaikystės pedagogikos ir ikimokyklinio bei priešmokyklinio ugdymo studentams.

94. VSF duomenimis, paramos gavėjų nuo 2020 m. padaugėjo 2,4 karto ir 2022 m. buvo 1 988⁵⁷, o panaudota iš valstybės biudžeto suma padidėjo 5,5 karto iki 5,5 mln. Eur.⁵⁸ 2022 m. daugiausiai – 1 033, arba pusė visų paramos gavėjų, buvo universitetų I pakopos studentai, kuriems skirta ir didžiausia išlaidų suma – 2 838,9 tūkst. Eur. Mažiausiai paramą gavusiųjų buvo gretutinių studijų studentų (20 pav.).

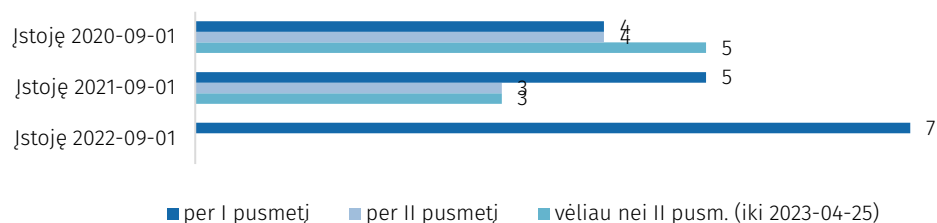
20 pav. 2020–2022 m. pedagoginių studijų paramos gavėjai ir valstybės biudžeto išlaidos

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Valstybinio studijų fondo duomenis.

95. VSF duomenų analizė parodė, kad vis didesnei studentų daliai per I studijų pusmetį sustabdomas paramos mokėjimas, nes studentai netenka valstybės finansuojamos studijų vietos arba nutraukia studijas. Iš 2020 m. įstojusių paramos gavėjų per I studijų pusmetį paramos neteko 4 proc. (38 iš 834), o įstojusių 2022 m. – 7 proc. (23 iš 338) (21 pav.). Per 2020–2022 m. laikotarpį paramos neteko 11 proc. studentų, kuriems ji buvo skirta nuo studijų metų pradžios.

21 pav. 2020–2022 m. studentų, kuriems paramos mokėjimas sustabdytas, dalis proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Valstybinio studijų fondo duomenis.

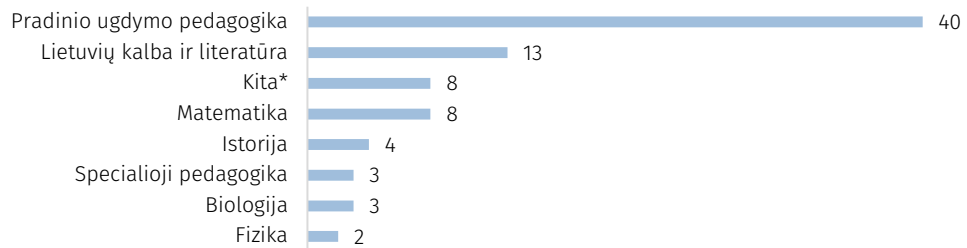
96. VSF duomenimis, 2022 m. 82 proc. (66 iš 81) tikslines išmokas gaunančių studentų sudarė sutartis dėl įsidarbinimo su Vilniaus, Kauno, Klaipėdos miestų ir rajonų mokyklomis. Taigi didžiosios šalies savivaldybės buvo aktyviausios pasinaudojant šia priemone ir

⁵⁷ 2020 m. – 840, 2021 m. – 1755.

⁵⁸ 2020 m. – 1 mln. Eur, 2021 m. – 3,6 mln. Eur.

sprendžiant pedagogų, ypač pradinio ugdymo, trūkumo problemą – beveik pusė tikslinę išmoką gavusių studentų – 49 proc. (40 iš 81) buvo pradinio ugdymo specializacijos studentai (22 pav.). Savivaldybės nurodė, kad yra atvejų, kai tikslinę išmoka skirta ne naujai sudarius įsipareigojimo dirbti sutartį, t. y. ne naujiems pedagogams pritraukti, o jau savivaldybės mokykloje dirbančiam studentui.

22 pav. Tikslinę išmoką gaunančių studentų skaičius pagal specializacijas (2023-04-25)

* Kita – biologija ir fizika, biologija ir technologijos, chemija, fizika ir technologijos, geografija, istorija ir geografija, technologijos, technologijos ir matematika po 1 studentą.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Valstybinio studijų fondo duomenis.

97. AMĮ duomenimis, kolegijose nutrauktų sutarčių dalis yra didesnė nei universitetuose. ŠVIS duomenimis⁵⁹, 2019 m. kolegijose pedagogines studijas nutraukė 7 proc. studentų, 2020 m. – 8 proc., o 2022 m. – 9 proc. Universitetuose 2019 m. – 12 proc., 2020 m. – 11 proc., 2022 m. – 7 proc. 2020 m. pradėta mokėti parama visiems pedagoginių studijų studentams galėjo paskatinti šias studijas pasirinkti mažiau motyvuotus asmenis. Įtakos gali turėti ir ženkliai sumažėję vidutiniai stojančiųjų į kolegijas balai: LAMA BPO duomenimis, 2022 m. aukščiausi vidutiniai balai kolegijose pagal specializacijas buvo, pvz., 6,09; 5,93 ir 5,83, kai 2021 m. – 9,22; 7,09 ir 6,57. 2023 m. aukščiausi vidutiniai balai buvo šokio pedagogika – 8,91.
98. Universitetų duomenimis, 2022 m. tarp prioritetinėmis laikomų specializacijų daugiausiai buvo nutraukta mokomojo dalyko pedagogikos sutarčių, pvz., fizikos, matematikos (25 proc.), istorijos ir geografijos (17 proc.), biologijos (13 proc.), lietuvių kalbos (11 proc.).
99. Savivaldybės, atsižvelgdamos į pedagogų trūkumą, sudaro sutartis ir finansuoja studijas pedagoginių studijų studentams, kurių pedagogų labiausiai trūksta savivaldybėse. Savivaldybių apklausos duomenimis, 2022 m. 58 proc. (35 iš 60) savivaldybių nebuvo sudariusios sutarčių su pedagoginių studijų studentais dėl įsidarbinimo mokykloje baigus studijas. Likusios 25 savivaldybės 2022 m. iš viso buvo sudariusios 169 sutartis, daugiausiai su ikimokyklinio ir priešmokyklinio (26,6 proc.) bei pradinio ugdymo (22,5 proc.) specializacijų studentais (12 priedo 3 pav.). Savivaldybės susiduria su šių specializacijų pedagogų trūkumu, todėl ieško studentų, kurie įsipareigotų įsidarbinti po studijų, nors ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo specializacijos nėra valstybės laikomos prioritetinėmis ir joms parama neskiriama.

⁵⁹ Prieiga per internetą: <http://svis.emokykla.lt/studiju-baigimas-nutraukimas/> (žiūrėta 2023-07-24).

I pakopos pedagoginės studijos nepopuliarios

100. LAMA BPO duomenimis, 2020–2022 m. priėmimo metu nevyko konkursas nei į vieną I pakopos pedagoginių studijų valstybės finansuojamas vietas⁶⁰, nes trūko pretendentų⁶¹. 2022 m. pedagoginės studijos pagal konkursą pateko į žemesnę nei 30 vietą iš 76⁶²: kolegijose populiariausia buvo šokio pedagogika ir užėmė 36 vietą (konkursas – 1), ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas, pradinio ugdymo, vaikystės pedagogika – 40 vietą (konkursas – 0,95), o universitetuose ikimokyklinė ir priešmokyklinė, pradinio ugdymo pedagogika ir ankstyvasis užsienio kalbų mokymas – 38 vietą (konkursas – 0,96). 2022 m. didžiausias konkursas universitetuose buvo į odontologiją – 8,88. Nuo 2021 m. dalies pedagoginių specializacijų populiarumas sumažėjo (2 lentelė).

2 lentelė. 2022 m. universitetų I pakopos pedagoginių studijų konkursų pavyzdžiai

Vieta reitinge	Pedagoginių studijų programa	Konkursas	Palyginimas su 2021 m.
1	Odontologija	8,88	
2	Grafinis dizainas	3,55	
3	Muzikos technologijos	3,11	
4	Reabilitacija	3,06	
5	Verslo ir viešojo vadyba	2,73	
6-37	<...>		
38	Ikimokyklinė ir priešmokyklinė, pradinio ugdymo pedagogika ir ankstyvasis užsienio kalbų mokymas	0,96	Pakilo iš 66 vietos (konkursas – 0,72)
45	Vaikystės pedagogika	0,91	Nukrito iš 20 vietos (konkursas – 1,39)
52	Specialioji pedagoginė pagalba	0,87	2021 m. konkursas buvo panašus – 0,86
59	Fizinis ugdymas ir sportas	0,8	Nukrito iš 39 vietos (konkursas – 1)
63	Gamtamokslinis ugdymas (fizika, chemija, biologija)	0,78	Nukrito iš 26 vietos (konkursas – 1,26)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti duomenis.

101. LAMA BPO duomenimis, kolegijose 2023 m. I pakopoje buvo siūloma viena prioritetinių specializacijų – pradinio ugdymo pedagogika, į kurią buvo pasirašyta 124 sutartys, arba 42 proc. visų pedagoginių studijų sutarčių (į valstybės finansuojamas vietas). Daugiausiai, 163 arba 56 proc., sutarčių sudaryta dėl ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo studijų, kurios nėra laikomos prioritetinėmis pagal ŠMSM patvirtintą sąrašą⁶³, tačiau atsakiusios mokyklos nurodė šių specializacijų pedagogų trūkumą, pvz., 2023–2024 m. m. – 247 etato (25 proc. viso mokytojų poreikio) ikimokyklinio ir 64 etato (6 proc. poreikio) priešmokyklinio ugdymo mokytojų.

102. Skyrus prioritetinę paramą pedagoginėms studijoms, 2023 m. universitetuose į prioritetines specializacijas buvo pasirašytos 347 sutartys, arba 78 proc. visų pedagoginių studijų sutarčių (į valstybės finansuojamas vietas). Ši parama pedagoginių specializacijų pasirinkimo I pakopoje reikšmingai nepakeitė, nes 2023 m. daugiausiai – 29 proc., visų

⁶⁰ Aukščiausiu pageidavimu.

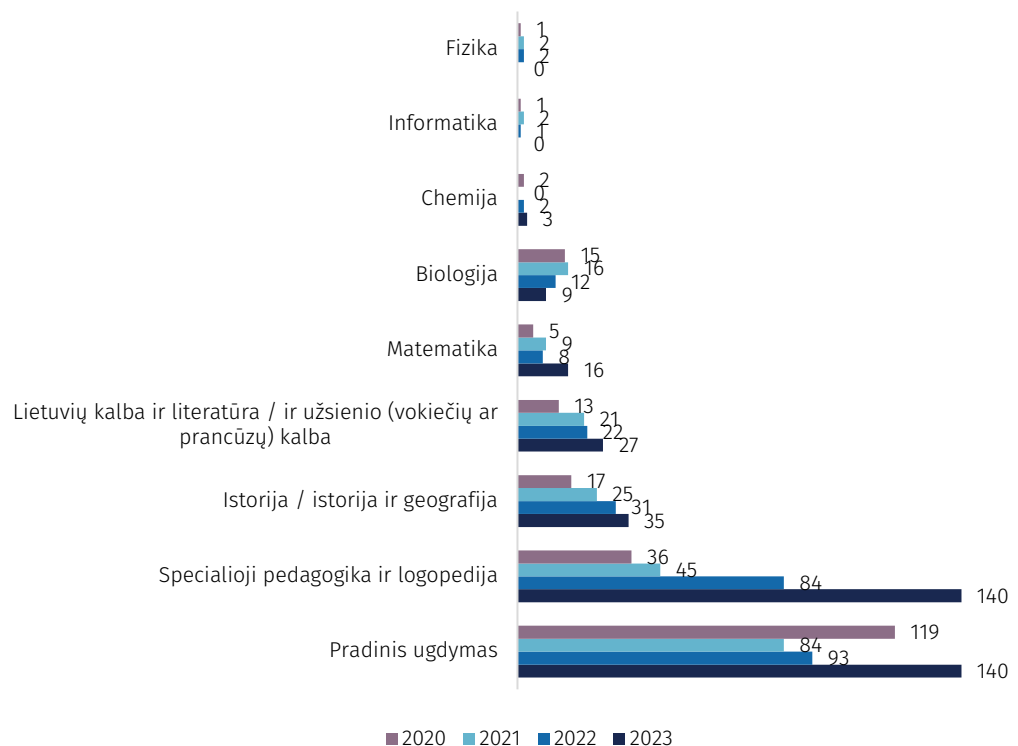
⁶¹ 2023 m. prioritetinėms pedagoginėms studijoms buvo skiriama tiek lėšų, kiek buvo norinčių asmenų, perkopusių minimalių reikalavimų ir mažiausio konkursinio balo slenkstį, todėl 2023 m. konkursai neanalizuoti.

⁶² 13 iš 76 studijų kryptių yra pedagogikos.

⁶³ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022-05-24 įsakymu Nr. V-829 patvirtintos 2022–2025 m. prioritetinės specializacijos. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/1a932700db2f11ec8d9390588bf2de65>.

sutarčių pasirašyta dėl pradinio ugdymo ir 31 proc. – dėl specialiosios pedagogikos ir logopedijos studijų, kurias ir 2020 m. rinkosi didelė dalis stojančiųjų. Tačiau, kaip ir ankstesniais metais, tik keletas I pakopos studentų pasirinko prioritėtines mokomųjų dalykų specializacijas, pvz., chemiją, fiziką, informatiką; biologiją pasirenkančiųjų sumažėjo nuo 15 iki 9 (23 pav.). Tam turėjo įtakos ir mažėjanti abiturientų dalis⁶⁴, kurie laikė, pvz., vokiečių, prancūzų, lietuvių kalbų ir fizikos, chemijos ir istorijos valstybinius brandos egzaminus. NŠA duomenimis, 2008–2022 m. labiausiai sumažėjo vokiečių (16 karto), prancūzų (9 karto) kalbų ir chemijos (2 karto) egzaminus laikančiųjų dalis. Dalykų mokytojai rengiami ne tik I pakopos, bet ir profesinėse pedagogikos studijose. 2023 m. stojimo į šias studijas pagal specializacijas galutinių duomenų 2023–09–06 dar nebuvo.

23 pav. 2020–2023 m. universitetuose sudarytų I pakopos pedagoginių specializacijų (valstybės finansuojamos vietos), kurios nuo 2022 m. laikomos prioritėtinėmis, sutarčių skaičius

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajam priėmimui organizuoti pateiktus duomenis.

103. LAMA BPO duomenimis, įstojusiujų į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo specializaciją skaičius išlieka didelis, palyginus su prioritėtinėmis specializacijomis, nors nuo 2022 m. parama studijoms nėra skiriama: 2020 m. – 194 įstojusieji, o 2023 m. – 188.
104. LAMA BPO duomenimis, 2022 m. universitetuose kas trečias, o kolegijose kas penktas I pakopos pedagogines studijas pasirinkęs studentas buvo iš Vilniaus ir Kauno miestų. Universitetuose sutartis pasirašė 92 (16 proc.) studentai iš Vilniaus m. ir 73 (13 proc.) iš Kauno m. Populiariausios specializacijos buvo specialioji pedagoginė pagalba (po 24 sutartis) ir pradinio ugdymo pedagogika (atitinkamai 18 ir 15 sutarčių). Mokyklų apklausos duomenimis, pvz., 2023–2024 m. m. Vilniaus ir Kauno m. atsakiusiose mokyklose

⁶⁴ Kiekvieno dalyko valstybinį brandos egzaminą laikiusiųjų dalis apskaičiuota nuo visų laikiusiųjų šiuos valstybinius brandos egzaminus skaičiaus.

numatomas 210 specialiųjų pedagogų⁶⁵, 43 pradinio ugdymo pedagogų poreikis. Tai rodo, kad poreikis daug didesnis, negu yra studijuojančiųjų šias specializacijas.

105. Vilniaus ir Kauno m. ikimokyklinio ugdymo mokyklos nurodo, kad labiausiai trūks ikimokyklinio ugdymo (atitinkamai 74,5 ir 28,4 etato) ir specialiųjų (49 ir 16,85 etato) pedagogų. Vilniaus m. bendrojo ugdymo mokyklose didžiausias trūkumas numatomas lietuvių kalbos (49,1 etato), matematikos (32,2 etato), anglų kalbos (29,4 etato), pradinio ugdymo (28,9 etato) ir specialiųjų (115,5 etato) pedagogų. Kauno m. – pradinio ugdymo (14 etatų), matematikos (13 etatų) ir specialiųjų (27,75 etato) pedagogų.
106. ŠMSM paskelbė, kad 2023 m. neribos priėmimo į prioritetinėmis laikomų pedagoginių studijų kryptis (matematika, lietuvių kalba ir literatūra, prancūzų ir vokiečių kalbos, fizika, chemija, biologija, IT, istorija ir geografija), kad visi, kurie jas pasirinks ir atitiks stojimo į valstybės finansuojamas vietas reikalavimus, galėtų studijuoti.

Pedagogines studijas renkasi stojantieji su žemesniais balais

107. Valstybiniai universitetai 2022 m. tiek valstybės finansuojamoms, tiek nefinansuojamoms vietoms užimti turi reikalauti ne mažesnio kaip 5,4 balo, neįskaitydami pačių mokyklų skiriamų papildomų balų. Kolegijos standartinė kartelė yra 4,3 balo⁶⁶. LAMA BPO duomenimis, 2022 m. buvo atvejų, kai AMĮ nesilaikė nustatytų minimalių balų, priimdamos studentus į pedagogines studijas, daugiausiai kolegijose (pavyzdys).

Atvejų, kai į pedagogines studijas priimti studentai nesilaikant minimalaus balo, pavyzdžiai

Vienas universitetas į valstybės finansuojamas vietas priėmė 2 studentus, kurių mažiausias balas 4,32; viena kolegija į valstybės finansuojamą vietą priėmė nuo valstybinių egzaminų atleistą studentą su 2,12 balo; į valstybės nefinansuojamas vietas kolegijos priėmė iš viso 46 studentus su mažesniais balais nei minimalus – viena kolegija 25 iš 49 (51 proc.) pedagoginių studijų studentus, kurių vidutinis balas 3,08, antra – 16 iš 85 (18,8 proc.) studentų, vidutinis balas – 3,29, trečia – 5 iš 32 (15,6 proc.) studentus, vidutinis balas – 3,36.

---

108. LAMA BPO duomenų analizė parodė, kad į universitetus įstoja geriau pasirengę studentai, nes stojančiųjų į universitetus vidutiniai balai didesni, pvz., 2023 m. skyrėsi beveik 1,23 balo (2022 m. skirtumas 1,77 balo). 2020–2022 m. mažėjo įstojusių į pedagoginių studijų valstybės finansuojamas vietas vidutiniai balai: kolegijose – nuo 5,65 iki 5,34, o universitetuose nuo 7,16 iki 7,11. 2023 m. balai šiek tiek padidėjo: kolegijose – iki 5,91, universitetuose – iki 7,14.
109. LAMA BPO duomenimis, universitetuose ir kolegijose 2020–2023 m. nė viena pedagoginė specializacija⁶⁷ nepateko tarp 30-ies pagal aukščiausius vidutinius įstojusiųjų balus⁶⁸. Ne pedagoginių specializacijų aukščiausi balai buvo aukštesni nei pedagoginių, pvz., 10,09 – odontologija, 9,75 – dailės ir interjero restauravimas.

---

⁶⁵ Specialieji pedagogai, logopedai, surdopedagogai ir tiflopedagogai.

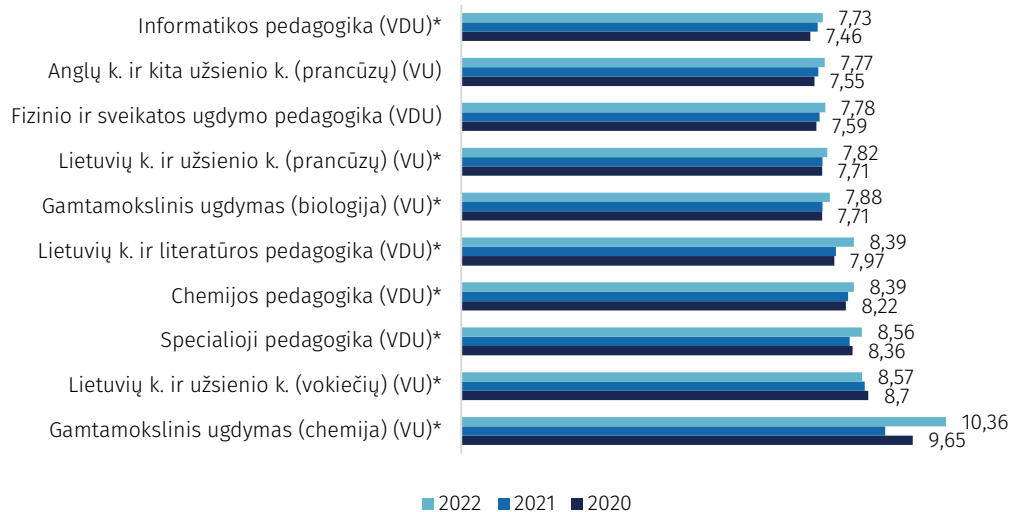
⁶⁶ Mokslo ir studijų įstatymas, 59 str. 6 d.

⁶⁷ Išskyrus šokio pedagogiką kolegijoje.

⁶⁸ Stojant į valstybės finansuojamas vietas. 2023 m. iš viso buvo 89 pozicijos pagal LAMA BPO duomenis.

110. Palyginus 2022 m. tik pedagoginių specializacijų stojimo balus universitetuose, 8 iš 10 aukščiausių reitingo pozicijų užėmė prioritetingomis laikomos specializacijos⁶⁹: chemija, lietuvių kalba, specialioji pedagogika ir kt. (24 pav.).

24 pav. 2020–2022 m. universitetų I pakopos pedagoginių specializacijų 10 vietų reitingas pagal aukščiausius vidutinius balus (pateikti 2020 ir 2022 m. balai)

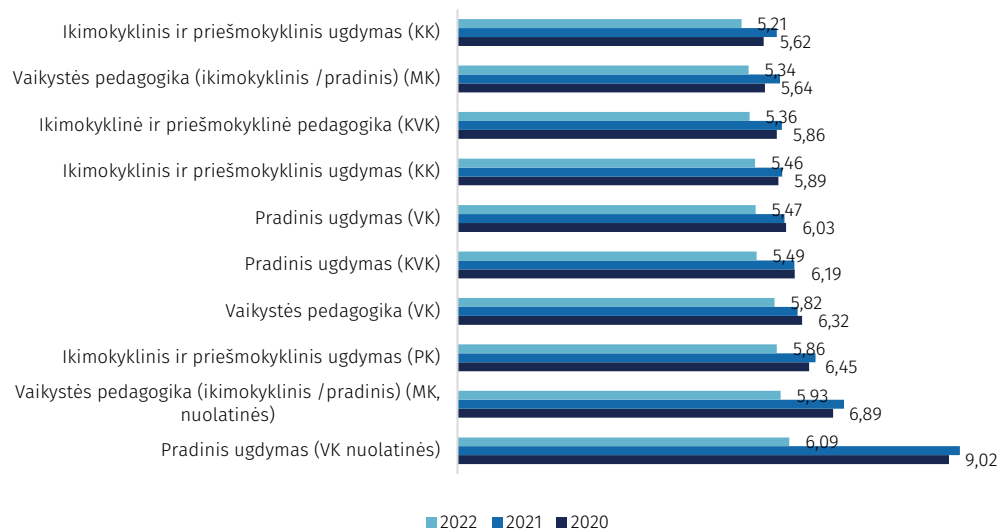
*Prioritetingos specializacijos. Specializacijų reitingas detalai pateiktas 14 priedo 1 lentelėje.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti duomenis.

111. 2022 m. aukščiausi vidutiniai balai tarp pedagoginių specializacijų pagal 10 vietų reitingą buvo pradinio ugdymo pedagogikos – 6,09, kitų devynių specializacijų vidutiniai balai buvo mažesni nei 6. Ne pedagoginių specializacijų aukščiausi vidutiniai balai kolegijose buvo nuo 9,13, pvz., multimedijos dizainas – 9,13, fotografijos technologija – 9,01, fotografija – 8,98, grožio terapija – 8,75. Kolegijose pedagoginių specializacijų vidutiniai balai 2020–2022 m. rodo prastėjančią tendenciją pagal 10 vietų balų reitingą, nes 2022 m. visų pozicijų balai buvo žemesni nei 2020 ir 2021 m. (25 pav.).

⁶⁹ Eliminavus stojančiųjų į menų ir meno pedagogikos studijų programas, nes jiems būtina laikyti stojamuosius egzaminus.

25 pav. 2020–2022 m. kolegijų I pakopos pedagoginių specializacijų 10 vietų reitingas pagal aukščiausius vidutinius balus (pateikti 2020 ir 2022 m. balai)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti duomenis.

112. I pakopos pedagoginės studijos neužtikrina pakankamo labiausiai trūkstamų specializacijų pedagogų parengimo. Parama pedagoginėms studijoms gali nepasiekti tikslo – pritraukti motyvuotus būsimus pedagogus, kurie studijas baigs ir ateis dirbti į mokyklas. Parama padėjo pritraukti daugiau studentų į pedagogines studijas, tačiau konkursai vis dar nevyksta, stojančiųjų balai mažėja, o nuo 2022 m. skiriama prioritetinga parama pedagoginių specializacijų pasirinkimo reikšmingai nepakeitė: gamtamokslinį ugdymą rinkosi vos keletas studentų, o pradinio ugdymo ir specialiąją pedagogiką ir 2020 m. rinkosi didelė dalis stojančiųjų. Siekiant papildomai paskatinti išbandyti pedagogo darbą, prioritetinga parama galėtų būti skaidoma į dvi dalis: viena – gaunama studijų metu, o kita – pradėjus dirbti pedagogu, taip padidinant pradedančiojo atlyginimą.

3.2. Profesinės pedagogikos ir perkvalifikavimo studijos populiariausios tarp stojančiųjų

113. Sprendžiant pedagogų trūkumo problemą, būsimiems pedagogams siūlomos gretutinės ir profesinės pedagogikos studijos, taip pat pedagogų perkvalifikavimas, t. y. kitos pedagoginės specializacijos įgijimas⁷⁰. Priėmimas į gretutines ir profesinės pedagogikos studijas vyksta tiesiogiai AMJ jų nustatyta tvarka, o ne centralizuotai per LAMA BPO.
114. Pedagogų rengimo formos skiriasi studijų trukme ir kaina. Gretutines pedagogikos studijas siūlo 4 universitetai, profesinės pedagogikos studijas – 5, o perkvalifikavimą – 4 universitetai ir 2 kolegijos. Universitetuose profesinės pedagogikos studijų metu parengtas pedagogas valstybei kainuoja mažiau (3 524 Eur) nei I pakopos (14 096 Eur) ir parengiamas greičiausiai – per 1 m. Per tą patį laikotarpį ir už tokią pat kainą (3 524 Eur) galima įgyti ir kitą pedagoginę specializaciją. Kolegijose perkvalifikavimas per 1 metus

⁷⁰ Pagal NŠA informaciją, įgyvendinamas projektas „Tęsk“, kurio lėšomis finansuojamos baigusių, pradedančių dirbti pedagogų, kitų norinčių tapti pedagogais asmenų, turinčių aukštąjį išsilavinimą persikvalifikavimas ar papildomos kvalifikacijos pedagogams įgijimas. 2022 m. pradėtas vykdyti projektas „Skaitmeninė švietimo transformacija („EdTech““), kurio viena iš tikslinių grupių yra pedagogai.

kainuoja mažiau nei universitetuose dėl mažesnės vieno kredito kainos (26 pav.). Profesinės pedagogikos studijos dėl trukmės ir kainos gali padėti greičiausiai paruošti naujus pedagogus siekiant užtikrinti jų poreikį.

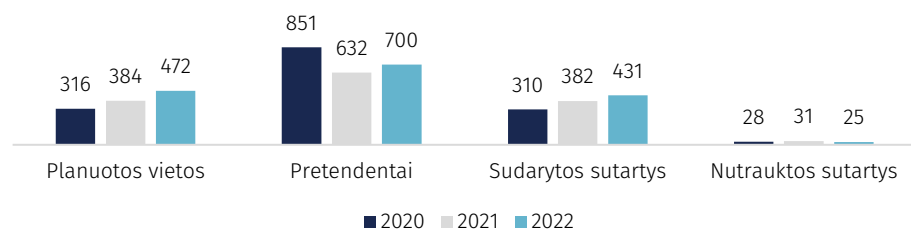
26 pav. 2022 m. pedagoginių studijų trukmė (metai) ir kaina (Eur) pagal skirtingas studijų formas

	Universitetai		Kolegijos	
	Studijų trukmė	Kaina, Eur	Studijų trukmė	Kaina, Eur
Pirmosios pakopos studijos	Nuolatinės 4 metai	14 096	3 metai	8 745
	Iššęstinės 5 metai	11 745	4 metai	7 772
Gretutinės studijos	2,5 metų (60 kreditų)	3 524		
Profesinės pedagogikos studijos	1,5 metų (60 kreditų)	3 524		
	1 metai (60 kreditų)	3 524		
Pedagogų perkvalifikavimas	1,5 metų (90 kreditų)	5 287	1 metai (60 kreditų)	2 915
	1 metai (60 kreditų)	3 524		

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal ministro įsakymu patvirtintas normines studijų kainas ir aukštųjų mokyklų internetiniuose puslapiuose skelbiamą informaciją apie studijų trukmę ir kreditų skaičių.

115. Ministerijos teigimu, skirtingi būdai parengti pedagogus arba suteikti jiems papildomų kompetencijų turi skirtingus tikslus: profesinės pedagogikos studijos yra skirtos tik asmenims, jau turintiems aukštąjį išsilavinimą; kito dalyko ar kitos specializacijos kompetencijų įgijimas (perkvalifikavimas) yra skirtas jau pedagogo kvalifikaciją turintiems asmenims.
116. Kasmet vis daugiau asmenų renkasi profesinės pedagogikos studijas, kurios padidina turimos profesijos lankstumą ir padeda lengviau ateiti į mokyklas srities profesionalams, turintiems pedagoginį polinkį. Universitetų duomenimis, 2020–2022 m. planuojamas profesinės pedagogikos studijų vietų ir pasirašomų sutarčių skaičius didėja. Priėmimo metu vyksta konkursai, pvz., 2022 m. į 472 vietas dalyvavo 700 pretendentių (27 pav.). Konkursai nuo 2020 m. sumažėjo nuo 2,88 iki 1,5 stojančiųjų į vieną vietą, tačiau labai – 1,5 karto, viršijo I pakopos pedagoginių studijų didžiausią konkursą į ikimokyklinę ir priešmokyklinę, pradinio ugdymo pedagogiką ir ankstyvąjį užsienio kalbų mokymą (0,96). Pretendentai privalo dalyvauti motyvacijos pokalbyje, kuris, VU ir VDU atstovų teigimu, padeda identifikuoti polinkio dirbti pedagogais (ne)turinčius asmenis. 2020–2022 m. buvo nutraukta 7,4 proc. profesinės pedagogikos studijų sutarčių, o tai mažesnė dalis palyginus su I pakopos studijomis: universitetuose buvo nutraukta 11 proc. sutarčių.

27 pav. 2020–2022 m. planuotas profesinės pedagogikos studijų vietų, pretendentių, sudarytų ir nutrauktų sutarčių skaičius

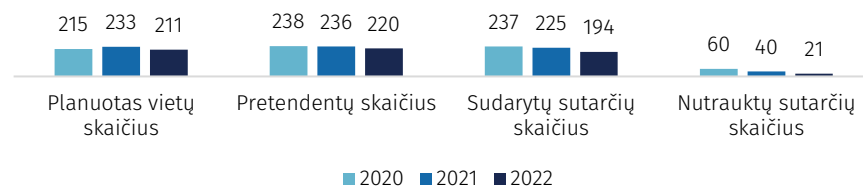
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal universitetų duomenis.

117. Profesinės pedagogikos studijos padeda spręsti tikslųjų ir gamtos mokslų mokytojų trūkumą, pvz., VU 2021 m. pasirašytos 29 sutartys dėl mokyklos pedagogikos studijų (matematikos, informacinių technologijų, gamtamokslinio ugdymo sričių dalykai), 2022 m.

– 22, kai I pakopoje šių sričių studijas renkasi vos po keletą studentų. Ministerijos teigimu, profesinės pedagogikos studijos skirtos tik dalykų mokytojams, o ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo mokytojai bei švietimo pagalbos specialistai taip nėra rengiami.

118. Gretutines pedagogines studijas siūlančių universitetų 2020–2022 m. sumažėjo nuo 6 iki 4. Kasmet sudaroma vis mažiau šių sutarčių (2020 m. – 237, 2022 m. – 194). Universitetų duomenimis, priėmimo metu konkursai nedideli – vidutiniškai būna 1 pretendentas į vieną studijų vietą (2020 m. – 1,1, 2021 m. – 1,01, 2022 m. – 1,04) (28 pav.). Palyginus su kitomis pedagogų rengimo formomis, nutraukiama didžiausia dalis sutarčių – 18,4 proc. Didelę nutrauktų sutarčių dalį gali lemti per didelis krūvis studentams, nes greta pagrindinių studijų turi studijuoti ir pedagogiką (per 2,5 metų prisideda 60 kreditų).

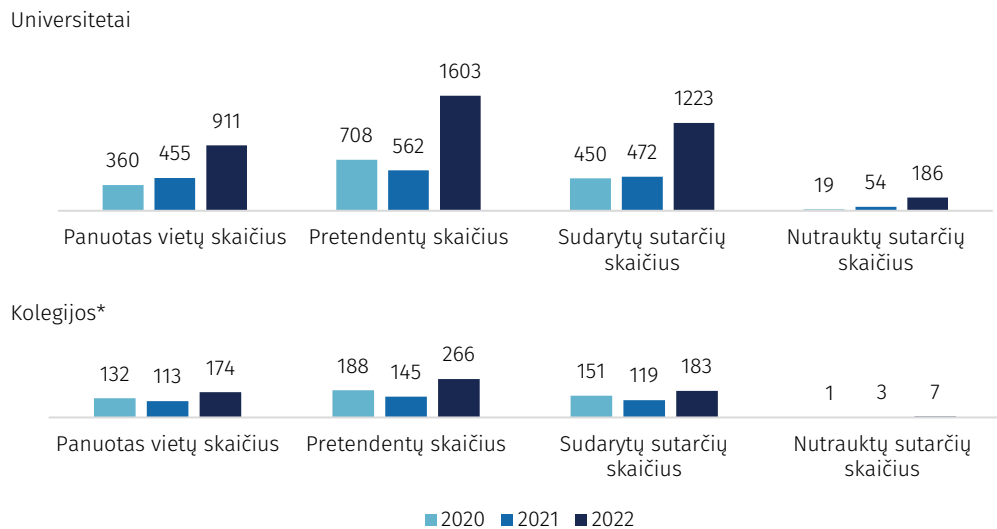
28 pav. 2020–2022 m. planuotas gretutinių pedagogikos studijų vietų, pretendentų, sudarytų ir nutrauktų sutarčių skaičius

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal universitetų duomenis.

119. Persikvalifikavimo populiarumas 2020–2022 m. išaugo. Universitetų duomenimis, daugiau nei 2 kartus padidėjo planuotų vietų (2,5) ir sudarytų sutarčių (2,7) skaičius (29 pav.). Pretendentų sulaukiama daugiau nei planuojama vietų, todėl vyksta konkursas, pvz., 2022 m. buvo 1 603 pretendentai į 911 vietų, konkursas buvo 1,75 – didžiausias palyginus su naujų pedagogų rengimo studijomis. Universitetuose siūloma daugiau perkvalifikavimo – kito mokomojo dalyko ir / ar kitos pedagoginės specializacijos įgijimo modulių – 26, kai kolegijose – 4, tačiau kolegijose per 3 metus nutraukta mažiau sutarčių – 2 proc., o universitetuose – 12 proc.

29 pav. 2020–2022 m. planuotas perkvalifikavimo studijų vietų, pretendentų, sudarytų ir nutrauktų sutarčių skaičius universitetuose ir kolegijose

*VK nepateikė 2021 m. plano, todėl laikėme, kad planuotas vietų skaičius yra lygus sudarytų sutarčių skaičiui

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal aukštųjų mokyklų duomenis.

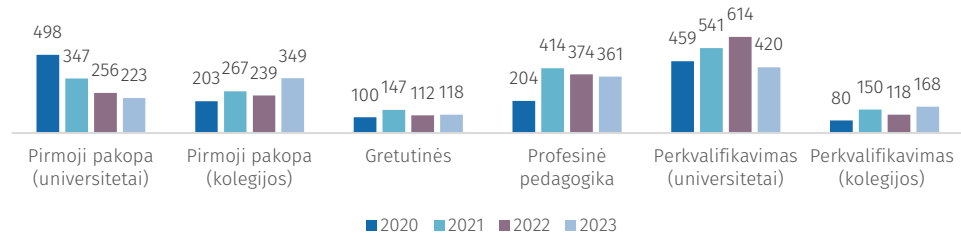
120. AMJ duomenimis, 2020–2023 m. didžiausią dalį persikvalifikuojančiųjų sudarė turintys pradinio, ikimokyklinio ugdymo ir socialinio pedagogo kvalifikaciją. 2022 m. pradinio ugdymo pedagogai daugiausiai pasirinko įgyti logopedo (23 proc.), ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo (19 proc.) ir specialiojo pedagogo (18 proc.) kvalifikaciją; ikimokyklinio ugdymo – logopedo (37 proc.) ir specialiojo pedagogo (15 proc.); socialiniai pedagogai – ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo (38 proc.) ir specialiojo (19 proc.) pedagogo (14 priedas). Persikvalifikuojančiųjų specializacijų pasirinkimas rodo, kad siekiama įgyti papildomas specializacijas, kurios dirbant mokykloje suteiks didesnę lankstumą, galimybę pasididinti krūvį ar atlyginimą.
121. Profesinės pedagogikos studijos ir persikvalifikavimas padeda pritraukti naujus ir išlaikyti esamus pedagogus mokyklose. Šie būdai leidžia greičiausiai ir už mažiausią kainą, palyginus su kitomis formomis, paruošti pedagogus. Perkvalifikavimas populiarus tarp pedagogų, siekiančių įgyti kitą pedagoginę kvalifikaciją ir tapti lankstesniais dirbant mokyklose. Svarbu ieškoti būdų, kaip būsimum pedagogus pritraukti ir parengti bei dar aktyviau išnaudoti profesinės pedagogikos studijas ir perkvalifikavimą, siekiant užtikrinti mokomojo dalyko, ikimokyklinio ir priešmokyklinio, pradinio ugdymo ir specialiųjų pedagogų poreikį, nes jų trūkumą mokyklos nurodo kaip vieną didžiausių.

3.3. Pusė pedagogikos absolventų nesirenka dirbti mokyklose

122. Pedagoginių studijų absolventų ir perkvalifikavimo studijas baigusių klausytojų universitetuose mažėja, o kolegijose daugėja. 2023 m. 1 639 absolventas baigė pedagogikos studijas: I pakopos, gretutines ir profesinės pedagogikos – 1 051 absolventas, o pedagogų perkvalifikavimo – 588 klausytojai. 2023 m. universitetuose daugiausiai naujų pedagogų (361) parengė profesinės pedagogikos studijos, o mažiausiai (118) – gretutinės. Perkvalifikavimo studijas universitetuose baigusių klausytojų skaičius sumažėjo nuo 614 iki 420, tačiau buvo didesnis nei parengtų naujų pedagogų pagal kiekvieną studijų formą (30 pav.). Nuo 2020 m. labiausiai sumažėjo pirmosios pakopos absolventų skaičius

universitetuose – 55 proc., 2023 m. baigė 223. 58 proc. visų absolventų ir klausytojų baigė profesinės pedagogikos ir perkvalifikavimo studijas, todėl profesinės pedagogikos studijos ir perkvalifikavimas reikšmingai prisideda rengiant pedagogus.

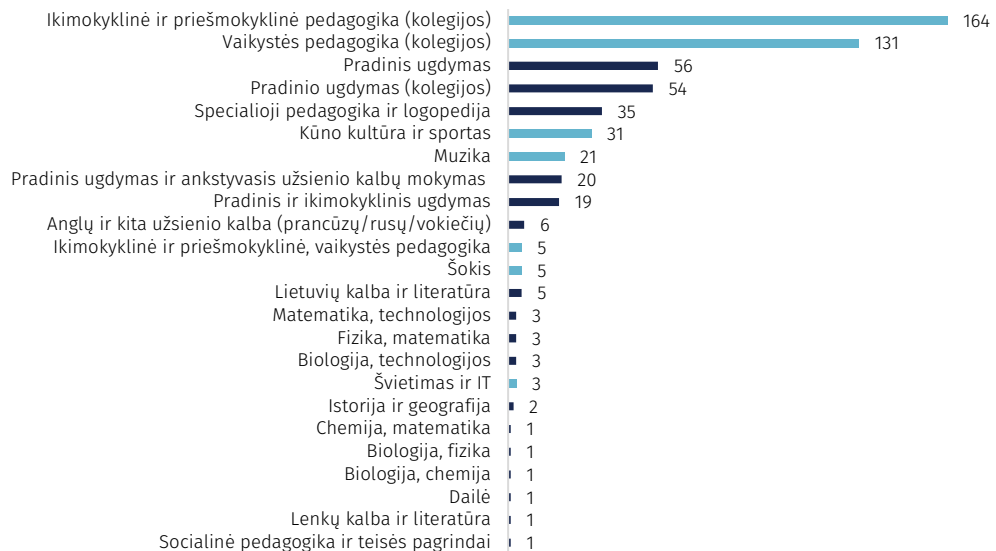
30 pav. 2020–2023 m. pedagoginių studijų absolventų ir perkvalifikavimo studijas baigusiu klausytojų skaičius aukštosiose mokyklose

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal aukštųjų mokyklų duomenis.

123. 2023 m. universitetuose iš 223 I pakopos pedagoginių studijų absolventų 155, arba 70 proc., įgijo prioritetinėmis laikomas pedagogines specializacijas. Didžiausią dalį sudarė pradinio ugdymo, ankstyvojo užsienio kalbų mokymo ir ikimokyklinio ugdymo absolventai – 95, arba 43 proc. visų šių studijų absolventų. Gamtamokslinio ugdymo, pvz., chemijos, fizikos, buvo vos po 1–3. 2022 m. didžiausia dalis – 79, arba 31 proc., buvo kūno kultūros ir sporto pedagogikos absolventai, nors specializacija nelaikoma prioritetine. 2023 m. ši dalis sumažėjo iki 14 proc. 2023 m. kolegijose iš 349 I pakopos studijas baigusiu absolventų 54, arba 15 proc., buvo pradinio ugdymo pedagogikos, kuri laikoma prioritetine specializacija (31 pav.).

31 pav. 2023 m. universitetų ir kolegijų I pakopos pedagoginių studijų absolventai pagal specializacijas

Vaikystės pedagogika (kolegijos) – ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas.

Tamsiai mėlyna spalva pažymėtos prioritetinėmis laikomos specializacijos.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal kolegijų ir universitetų duomenis.

124. 2023 m. iš viso AMĮ baigė 300 ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai. Specializacija nėra laikoma prioritetine, tačiau vertinimo metu atsakiusios mokyklos 2023–2024 m. m. numato 247 ikimokyklinio ir 64 priešmokyklinio ugdymo pedagogų poreikį (4 priedas), kuris 11 viršija naujai parengtų tokių pedagogų skaičių. Atsakiusių mokyklų duomenimis, vien tik Vilniaus mokyklos 2023–2024 m. m. numato 102 pedagogų poreikį,

kurį patenkinti reikėtų trečdalis naujai parengtų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų.

125. Remiantis ŠMSM duomenimis, 2022 m. praėjus 12 mėn. po studijų baigimo (2021 m.) mokyklose neįsidarbino 47 proc. pedagoginių studijų absolventų, o įsidarbino 53 proc.: 72 proc. (273 iš 378) kolegijų ir 38 proc. (256 iš 667) universitetų I pakopos, 51 proc. (64 iš 126) gretutinių, 59 proc. (298 iš 501) profesinės pedagogikos. Didžiausia neįsidarbinusių dalis – 62 proc., buvo universitetų I pakopos absolventai.
126. 2022 m. didžiausia dalis I pakopos studijas baigusių (2021 m.) pedagogų, įsidarbinusių mokyklose po studijų baigimo praėjus 12 mėn., buvo ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo – 80 proc. baigę kolegijas ir 69 proc. – universitetus. Mažiausiai – 21 proc., kūno kultūros ir apie trečdalis kalbų (30 proc.), matematikos ir IT bei gamtamokslinio ugdymo (33 proc.), menų (36 proc.). Įsidarbinusių gretutinių studijų absolventų – 54 proc. buvo kalbų, po 42 proc. – matematikos ir IT, gamtamokslinio ugdymo, menų. Tokioms tendencijoms įtakos turi specializacijų specifika ir esanti paklausa kitose srityse ne tik mokyklose, pvz., kūno kultūros mokytojai gali įsidarbinti privačiuose sporto klubuose, kalbų mokytojai – užsiimti vertimais, matematikai dirbti su statistika ir pan.
127. Remiantis ŠMSM duomenimis, 2022 m. praėjus 2 metams po studijų baigimo (2020 m.) mokyklose nedirbo 46 proc. pedagoginių studijų absolventų, o dirbo 54 proc.: 71 proc. (159 iš 224) kolegijų ir 47 proc. (301 iš 643) universitetų I pakopos, 55 proc. (183 iš 330) profesinės pedagogikos. Didžiausia nedirbusių dalis (53 proc.) – universitetų I pakopos absolventai.
128. 2022 m. po studijų baigimo (2020 m.) praėjus 2 metams mokyklose taip pat dirbo didžiausia dalis ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pedagogų – 77 proc. baigę universitetus ir 74 proc. – kolegijas. Mažiausiai – kūno kultūros (15 proc.) ir kalbų, socialinio ugdymo (29 proc.). Palyginus abiejų rodiklių 2020 m. reikšmes, didžiausias teigiamas skirtumas pastebimas dėl menų mokytojų, kurių dirbančių mokyklose dalis po studijų praėjus 2 m. dalis buvo didesnė 11 proc. p., nei praėjus 12 mėn. Tai rodo, kad jie apsisprendė išbandyti pedagogo darbą vėliau, ne iškart po studijų baigimo.
129. Pedagoginių studijų absolventų apklausos⁷¹ duomenimis, 67 proc. atsakiusių jau studijų metais dirbo pedagogais, 90 proc. pedagogu planuoja dirbti ir pabaigę studijas, likę 10 proc. – neplanuoja. Didžiausia dalis – 58 proc., planuojančių dirbti pedagogu, prioritetą teiktų valstybės / savivaldybės mokyklai, 14 proc. – privačiai, 16 proc. – ir valstybė / savivaldybės, ir privačiai. 25 proc. rinktųsi dirbti tik viename iš didžiųjų miestų, 14 proc. – tik rajone esančioje mokykloje. 8 proc. įsteigtų privačią mokyklą⁷².
130. Didžiausia dalis – 65 proc., neplanujančių dirbti pedagogu, kaip priežastį nurodė per mažą darbo užmokestį ir 57 proc. – per didelį darbo krūvį. 39 proc. nurodė neapibrėžtumą dėl vykstančių pokyčių švietimo srityje (pvz., švietimo įstaigų tinklo pertvarka, įtraukiojo ir visuotinio ikimokyklinio ugdymo įgyvendinimas, ugdymo programų pakeitimai) ir papildomus darbus, nesusijusius su pamokų vedimu.
131. LMVA, LSA ir LSŠPVA atstovai ir atsakiusios savivaldybės pateikė jaunų mokytojų pritraukimo problemų pavyzdžių (pavyzdys).

⁷¹ Vertinimo metu atlikome visų 2023 m. pedagoginių studijų absolventų apklausą, atsakė 235.

⁷² Apklausos metu buvo galimybė pasirinkti keletą atsakymų variantų.

Savivaldybių nurodytų jaunų pedagogų pritraukimo problemų pavyzdžiai

Rajonas nepatrauklus jauniems žmonėms.

Jauni žmonės nesirenka pedagogo profesijos dėl emocinio krūvio, darbo intensyvumo, augančių reikalavimų.

Mažoms savivaldybėms sunku pritraukti jaunus specialistus, nes mažėjant mokinių skaičiui ir traukiantis mokyklų tinklui, sunku pasiūlyti pakankamą darbo krūvį. Labai aktuali ir gyvenamojo ploto problema.

Trūksta jaunų mokytojų (specialistų), kurie būtų motyvuoti dirbti nedidelio rajono mokyklose.

Savivaldybėje yra pakankamai vyresnio amžiaus pedagogų, kurie dar dirba, todėl jauniems mokytojams įsidarbinti visu etatu nėra lengva.

Reikalinga motyvavimo ir palaikymo sistema pedagogines studijas pradėjusiems studentams ir baigusiems absolventams, kurie pradeda dirbti mokykloje.

---

132. Apklausoje dalyvavę ir atsakę absolventai pasirengimą dirbti mokykloje pabaigus studijas vidutiniškai vertina 8 balais. 6 proc. visų atsakiusiųjų nurodė, kad jų netenkino studijų kokybė. 43 proc. neplanuojančių dirbti mokykloje buvo mokomojo dalyko pedagogai. Daugiausiai – 60 proc., nurodė, kad jų apsisprendimą lemia tai, kad baigę pedagogines studijas nesijaučia pasirengę dirbti pedagogu. 60 proc. nurodė, kad išbandyti pedagogo darbą juos paskatintų tinkama darbo kultūra mokykloje, pvz., pedagogas ne tik vykdytojas, o asmuo, į kurio poreikius atsižvelgiama ir 50 proc. – geresnis pasirengimas dirbti pedagogu.
133. Mokyklose įsidarbinant kas antram pedagogines studijas pabaigusiam absolventui, pedagogų trūkumo problema sprendžiama nepakankamai. Svarbu ieškoti būdų, skatinančių šias studijas pasirinkti motyvuotus, apsisprendusius dirbti pagal specialybę studentus, kad po studijų ateitų dirbti į mokyklas.

Veiklos audito 4-ojo departamento vyriausioji
valstybinė auditorė-audito grupės vadovė

Eivida Šlamė

Veiklos audito 4-ojo departamento vadovė

Eglė Merkininkienė

PRIEDAI

1 priedas.	Santrumpos ir sąvokos	50
2 priedas.	Vertinimo apimtis ir metodai	51
3 priedas.	STRATA prognozės pagal scenarijų „Pokyčiai paskatinti atsigavimo“ ir mokyklų duomenų apie pedagogų, psichologų ir mokytojo padėjėjų poreikį palyginimas	54
4 priedas.	Pedagogų, psichologų ir mokytojo padėjėjų poreikis pagal specializacijas ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose	57
5 priedas.	Mokyklų ir savivaldybių nurodytos priežastys, kurios lemia pedagogų trūkumą	59
6 priedas.	Lietuvos vieta tarp EBPO šalių pagal mokytojų darbo užmokesčio rodiklius, 2021 m.....	62
7 priedas.	Priešmokyklinio, ikimokyklinio, bendrojo ugdymo mokytojų ir šalies <i>bruto</i> vidutinis darbo užmokestis pagal amžiaus grupes, 2022 m.	63
8 priedas.	Ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokytojų <i>bruto</i> vidutinis darbo užmokestis pagal amžiaus grupes, mokyklos priklausomybę	65
9 priedas.	Ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo mokytojų, socialinių ir specialiųjų pedagogų ir psichologų, dirbančių ikimokyklinio ugdymo mokyklose darbo krūvis	66
10 priedas.	Priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokytojų, socialinių ir specialiųjų pedagogų, psichologų, dirbančių bendrojo mokyklose darbo krūvis	68
11 priedas.	Ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokytojai, socialiniai ir specialieji pedagogai, psichologai, dirbantys ne vienoje mokykloje	70
12 priedas.	Savivaldybių priemonės pedagogams pritraukti ir rengti, pasinaudojusią priemonėmis ir įsidarbinusių pedagogų skaičius	71
13 priedas.	Pedagogais dirbantys asmenys, neįgiję pedagogo kvalifikacijos	74
14 priedas.	Universitetuose daugiausiai persikvalifikuojantys pedagogai ir jų pasirinktos įgyti specializacijos, 2020–2022 m.	75

Vertinimo ataskaitos projektas
„Pedagogų poreikio užtikrinimo
vertinimas“
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

AMJ – aukštojo mokslo įstaigos

IT – informacinės technologijos

KK – Kauno kolegija

KU – Klaipėdos universitetas

KVK – Klaipėdos valstybinė kolegija

LAMA BPO – Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajam priėmimui organizuoti

LDV – laisva darbo vieta

LMVA – Lietuvos mokyklų vadovų asociacija

LSA – Lietuvos savivaldybių asociacija

LSŠPVA – Lietuvos savivaldybių švietimo padalinių vedėjų asociacija

LSU – Lietuvos sporto universitetas

MK – Marijampolės kolegija

NŠA – Nacionalinė švietimo agentūra

PK – Panevėžio kolegija

PPSP – Pedagogų poreikio stebėsenos platforma

STRATA – Vyriausybės strateginės analizės centras

ŠMSM – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

ŠVIS – Švietimo valdymo informacinė sistema

UT – Užimtumo tarnyba

VDU – vidutinis darbo užmokestis

VDU – Vytauto Didžiojo universitetas

VK – Vilniaus kolegija

VSF – Valstybinis studijų fondas

VU – Vilniaus universitetas

Mokykla – ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokykla.

Pedagogų perkvalifikavimas – kito mokomojo dalyko ir / ar kitos pedagoginės specializacijos įgijimo modulio studijos⁷³.

Prestižas – autoritetas, įtaka, pagarba, geras vardas⁷⁴.

Rajone esanti mokykla – mokykla, esanti bet kurioje savivaldybėje, išskyrus miesto (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio ir Alytaus).

Specialieji pedagogai – specialieji pedagogai, logopedai, tiflopedagogai, surdopedagogai⁷⁵.

---

⁷³ Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2023-08-18 raštas.

⁷⁴ Tarptautinių žodžių ir Lietuvių kalbos žodynai.

⁷⁵ Švietimo įstatymas, 20 ir 21 str.

Vertinimo ataskaitos projektas
„Pedagogų poreikio užtikrinimo
vertinimas“
2 priedas

Vertinimo apimtis ir metodai

Vertinimo apimtis

Vertinimo tikslas – pateikti susistemintą informaciją apie pedagogų poreikio nustatymą, vykdomas priemones pedagogams pritraukti ir rengti.

Pagrindiniai vertinimo klausimai:

- ✓ ar šalyje nustatomas pedagogų poreikis;
- ✓ ar valstybė ir savivaldybės vykdo priemones pedagogams pritraukti ir rengti;
- ✓ ar panaudojamos įvairios pedagogų rengimo formos.

Vertinimo subjektas – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Vertinamas 2020–2022 m. laikotarpis. Siekdami įvertinti pokyčius, naudojome ankstesnių ir 2023 m. duomenis.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
<p>1. Ar šalies mastu nustatomas pedagogų poreikis</p> <p><u>Dokumentų peržiūra.</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Švietimo įstatymą ir susijusius pakeitimus; • ŠMSM įsakymus, reglamentuojančius pedagoginių studijų programų užsakymo formavimą, prioritetinių pedagogų specializacijų patvirtinimą, mokytojų priėmimą į darbą ir atleidimą; • STRATA 2018 m. parengtą ataskaitą „Pedagogų darbo jėgos prognozavimas Lietuvoje“ ir 2021 m. parengtą apžvalgą „Pedagogų poreikio prognozavimas“; • EBPO ataskaitas Education at a glance 2021 ir Education at a glance 2022, „Talis 2018“; • ŠMSM ir kitų atliktų temai aktualių tyrimų ataskaitas. <p><u>Duomenų analizė.</u> Analizavome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ŠMSM pateiktą informaciją ir duomenis; • STRATA 2018 m. ir 2021 m. pedagogų poreikio prognozių rezultatus; • UT pateiktą informaciją ir duomenis; • ES statistikos tarnybos (Eurostato) ir Valstybinės duomenų agentūros duomenis; • NŠA duomenis; • 697 atsakusių mokyklų, visų 60 savivaldybių ir 235 atsakusių 2023 m. pedagoginių studijų absolventų apklausų duomenis. <p><u>Apklausas:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Internetinė visų valstybės ir savivaldybių ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų, atsakė 697 iš 1 370, arba 51 proc. Nustačius toleruotiną 5 proc. paklaidą, reprezentatyvi imtis – 300 mokyklų. Privačios mokyklos neapklaustos. 		<p>Surinkti informaciją ir įvertinti, ar šalyje atliekamas pedagogų poreikio prognozavimas, kokių periodiškumu atliekamas, ar apimami visi reikalingi aspektai ir įvertinami visi svarbūs veiksniai, ar remiamasi patikimais, pilnais ir kokybiškais duomenimis; ar 2018 m. ir 2021 m. prognozių rezultatai buvo naudojami priimančios politikos formavimo sprendimus; ar valstybės ir savivaldybių lygmeniu yra renkami ir analizuojami duomenys apie pedagogų poreikį; koks pedagogų poreikis buvo 2022 m. ir ar / kaip pavyko poreikį patenkinti; kiek ir kokių pedagogų trūksta 2023 m., koks poreikis numatomas 2024 m., kokiais būdais ieškoma pedagogų; ar prognozuojamas pedagogų poreikis ateityje; kokios vienam pedagogui tenkančių mokinių skaičiaus, pedagogų vidutinio amžiaus, vyresnių</p>

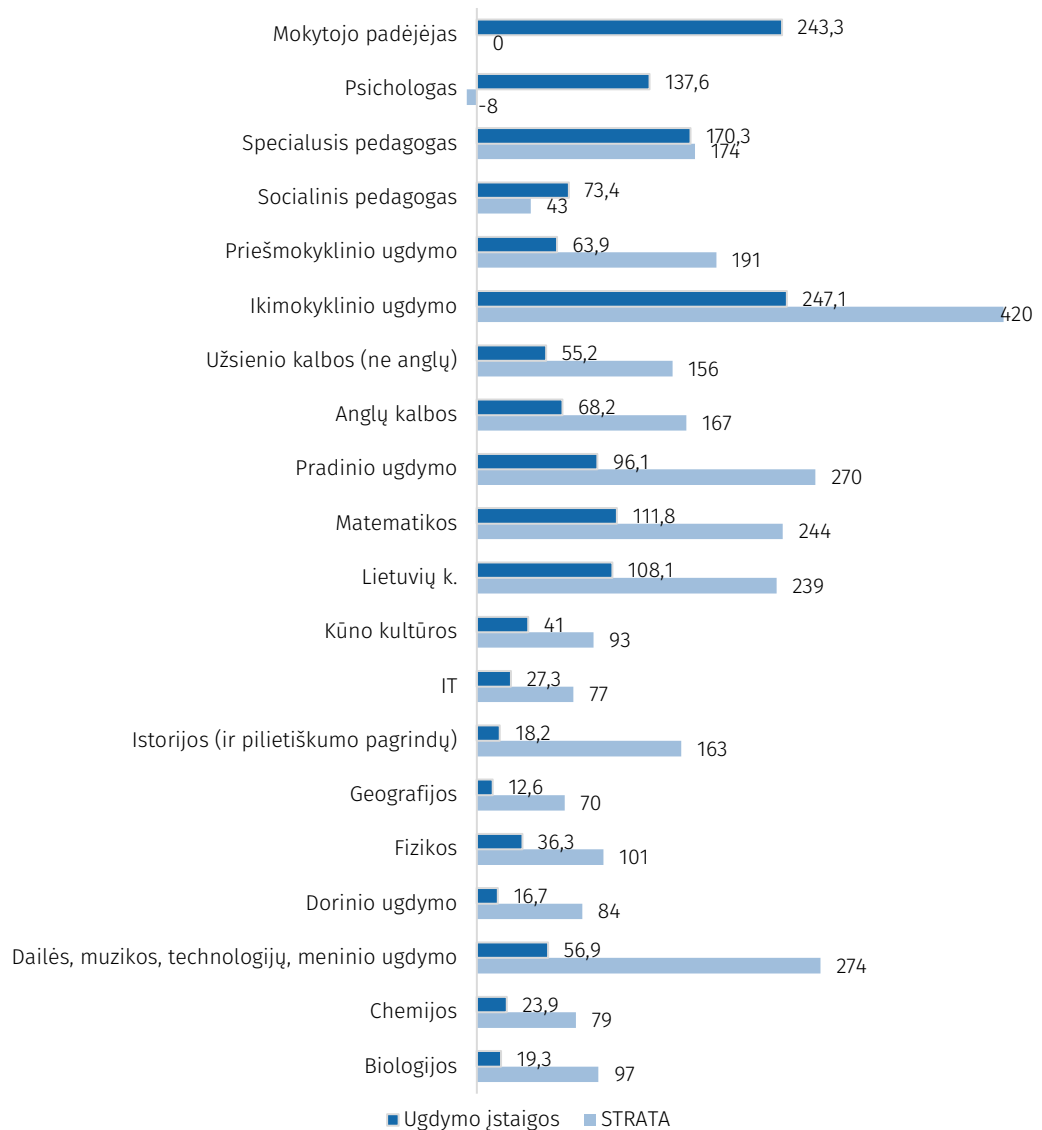
Ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	<ul style="list-style-type: none"> Internetinė visų 60 savivaldybių apklausa, atsakė 100 proc. Internetinė anoniminė visų 2023 m. pedagoginių studijų absolventų apklausa, atsakė 235 iš 1 051, arba 24 proc.: 143 universitetų, 92 kolegijų: 167 I pakopos, 31 gretutinių, 37 profesinės pedagogikos studijų. Pagal specializacijas atsakė: 146 ikimokyklinio / priešmokyklinio / pradinio ugdymo pedagogai, 55 mokomojo dalyko pedagogai, 29 meninio ugdymo pedagogai, 4 fizinio ugdymo pedagogai, 1 specialusis pedagogas. <p><u>Pokalbiai su:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ŠMSM atstovais; UT, SRATA, LAMA BPO atstovais; LMVA, LSA ir LSŠPVA atstovais. <p><u>Palyginamoji analizė ir aprašomoji statistika</u> taikytos vertinant surinktus vertinimo įrodymus.</p>	<p>ir jaunų pedagogų skaičiaus tendencijos.</p>
<p>2. Ar vykdomos priemonės pedagogams pritraukti</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra.</u></p> <p>Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> Švietimo, 2020–2023 m. valstybės ir savivaldybės biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymus, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymus; Valstybinę 2013–2022 m. švietimo strategiją, 2021–2030 m. švietimo plėtros programą, XVIII Vyriausybės programą ir jos nuostatų įgyvendinimo planą, Pedagoginių profesijų prestižo kėlimo programą; ŠMSM 2020–2025 m. strateginius ir 2020–2022 m. veiklos planus, 2020 m. ir 2021 m. veiklos ataskaitas; ŠMSM įsakymus, reglamentuojančius mokyklų personalo skaičiaus optimizavimo, mokytojų pritraukimo priemones, reikalavimus mokytojų kvalifikacijai; Savivaldybių tvarkas dėl mokytojų pritraukimo priemonių ir kitą informaciją; EBPO ataskaitą Education at a glance 2022, EK ataskaitą Teachers' and School Heads' Salaries and Allowances in Europe – 2020/2021. <p><u>Duomenų analizė.</u></p> <p>Analizavome:</p> <ul style="list-style-type: none"> ŠMSM informaciją ir duomenis, 2020–2022 m. veiklos ataskaitas, suvestinius biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius; NŠA, Sodros, VSF duomenis; ES statistikos tarnybos (Eurostato), Valstybinės duomenų agentūros duomenis; NŠA tyrimo „Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose“ (2022 m.) rezultatus; 697 atsakusių mokyklų, visų 60 savivaldybių ir 235 atsakusių 2023 m. pedagoginių studijų absolventų apklausų duomenis. <p><u>Apklauso:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Internetinė visų valstybės ir savivaldybių ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų, atsakė 697 iš 1 370, arba 51 proc. Nustačius toleruotiną 5 proc. paklaidą, reprezentatyvi imtis – 300 mokyklų. Privačios mokyklos neapklaustos. Internetinė visų 60 savivaldybių apklausa, atsakė 100 proc. Internetinė anoniminė visų 2023 m. pedagoginių studijų absolventų apklausa, atsakė 235 iš 1 051, arba 24 proc.: 143 universitetų, 92 kolegijų: 167 I pakopos, 31 gretutinių, 37 profesinės pedagogikos studijų. Pagal specializacijas atsakė: 146 ikimokyklinio / priešmokyklinio / pradinio ugdymo pedagogai, 55 mokomojo dalyko pedagogai, 29 meninio ugdymo pedagogai, 4 fizinio ugdymo pedagogai, 1 specialusis pedagogas. <p><u>Pokalbiai su:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ŠMSM atstovais; 	<p>Surinkti informaciją ir įvertinti, kokios valstybės ir savivaldybių lygmeniu vykdomos priemonės pedagogams pritraukti ir rengti, kiek dalyvių, kiek panaudota pinigų, kokios pagrindinės priežastys lemia pedagogų trūkumą; kokie mokytojų darbo užmokesčio rodikliai, valstybės, savivaldybių ir privačių mokyklų mokytojų vidutinis darbo užmokestis pagal amžių ir darbo stažą, darbo krūvis, ar mokyklose visi pedagogai turi pedagogo kvalifikaciją, kiek pedagogų dirba daugiau nei vienoje mokykloje, kiek programa „Renkuosi mokyti!“ pritraukia dalyvių, kas labiausiai motyvuoja rinktis šią programą ir dėl kokių priežasčių dalyviai apsisprendžia nebedirbti mokykloje.</p>

Ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	<ul style="list-style-type: none"> • NŠA, Valstybinės duomenų agentūros, LAMA BPO atstovais; • Programos „Renkuosi mokyti!“ vadovu; • VU, VDU atstovais; • LMVA, LSA ir LSŠPVA atstovais. <p><i>Palyginamoji analizė ir aprašomoji statistika taikytos vertinant surinktus vertinimo įrodymus.</i></p>	
3. Ar išnaudojamos visos studijų formos pedagogams rengti	<p><u>Dokumentų peržiūra.</u> Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pedagogų rengimo reglamentą ir modelio aprašą; • Stojančiųjų į pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas ir pretenduojančiųjų į studijų stipendijas konkursinės eilės sudarymo 2022 m. tvarkos aprašą; • Vyriausybės nutarimus, reglamentuojančius paramą pedagogikos studijų studentams; • ŠMSM įsakymą dėl 2022–2025 m. prioritetinių specializacijų, prioritetinių specializacijų sąrašą; • Studijų normines kainas; • VU ir VDU gretutinių studijų tvarkos aprašus. <p><u>Duomenų analizė.</u> Analizavome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ŠMSM, LAMA BPO, NŠA, VSF, AMJ informaciją ir duomenis; • NŠA ir AMJ interneto svetainėse skelbiamus duomenis; • ŠMSM 2020 ir 2021 m. veiklos ataskaitas; • 697 atsakiusių mokyklų, visų 60 savivaldybių ir 235 atsakiusių 2023 m. pedagoginių studijų absolventų apklausų duomenis; • STRATA tyrimo „Pedagogų poreikio prognozavimas“ (2021 m.) rezultatus; • NŠA tyrimo „Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose“ (2022 m.) ir NŠA užsakymu atlikto tyrimo „Numatomų struktūrinių pokyčių poveikio pedagogų rengimui vertinimas“ (2020 m.) rezultatus; • Projektų „Tęsk“; „Švietimo inovacijos ir STEAM sričių plėtra bendrajame ugdyme, įskaitant mokytojų kaitą, kompetencijų gerinimą ir papildomo kvalifikacinio laipsnio įgijimą, skaitmeninio turinio rengimą ir skaitmeninių kompetencijų ugdymą ir STEAM atviros prieigos centrų veiklų plėtrą“; „Skaitmeninė švietimo transformacija („EdTech“)" informaciją. <p><u>Apklauso:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Internetinė visų valstybės ir savivaldybių ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų, atsakė 697 iš 1 370, arba 51 proc. Nustačius toleruotiną 5 proc. paklaidą, reprezentatyvi imtis – 300 mokyklų. Privačios mokyklos neapklaustos. • Internetinė visų 60 savivaldybių, atsakė 100 proc. • Internetinė anoniminė visų 2023 m. pedagoginių studijų absolventų, atsakė 235 iš 1 051, arba 24 proc.: 143 universitetų, 92 kolegijų; 167 I pakopos, 31 gretutinių, 37 profesinės pedagogikos studijų. Pagal specializacijas atsakė: 146 ikimokyklinio / priešmokyklinio / pradinio ugdymo pedagogai, 55 mokomojo dalyko pedagogai, 29 meninio ugdymo pedagogai, 4 fizinio ugdymo pedagogai, 1 specialusis pedagogas. <p><u>Pokalbiai su:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ŠMSM atstovais; • LAMA BPO, VSF atstovais; • VU, VDU atstovais; • LSA ir LSŠPVA atstovais. <p><i>Palyginamoji analizė ir aprašomoji statistika taikytos vertinant surinktus vertinimo įrodymus.</i></p>	<p><i>Surinkti informaciją ir įvertinti, ar buvo atliktas pedagogų rengimo pertvarkos rezultatyvumo vertinimas, ar panaudojamos įvairios pedagogų rengimo formos, kiek valstybei kainuoja parengti pedagogus pagal skirtingas rengimo formas, ar populiarios prioritetinės specializacijos, kiek studentų įstoja, kokie vidutiniai įstojusiųjų balai, kiek nutraukia studijas, kiek jas baigia, kiek absolventų per pirmus metus po studijų baigimo įsidarbina mokyklose, kiek dirba jose po studijų praėjus 2 metams, kiek studentų pasinaudojo pedagoginių studijų parama ir tikslinėmis išmokomis, kiek jų vis dar studijuoja 2023 m.</i></p>

Vertinimo ataskaitos projektas
 „Pedagogų poreikio užtikrinimo
 vertinimas“
 3 priedas

STRATA prognozės pagal scenarijų „Pokyčiai paskatinti atsigavimo“ ir mokyklų duomenų apie pedagogų, psichologų ir mokytojo padėjėjų poreikį palyginimas

1 pav. 2022–2023 mokslo metų poreikio palyginimas

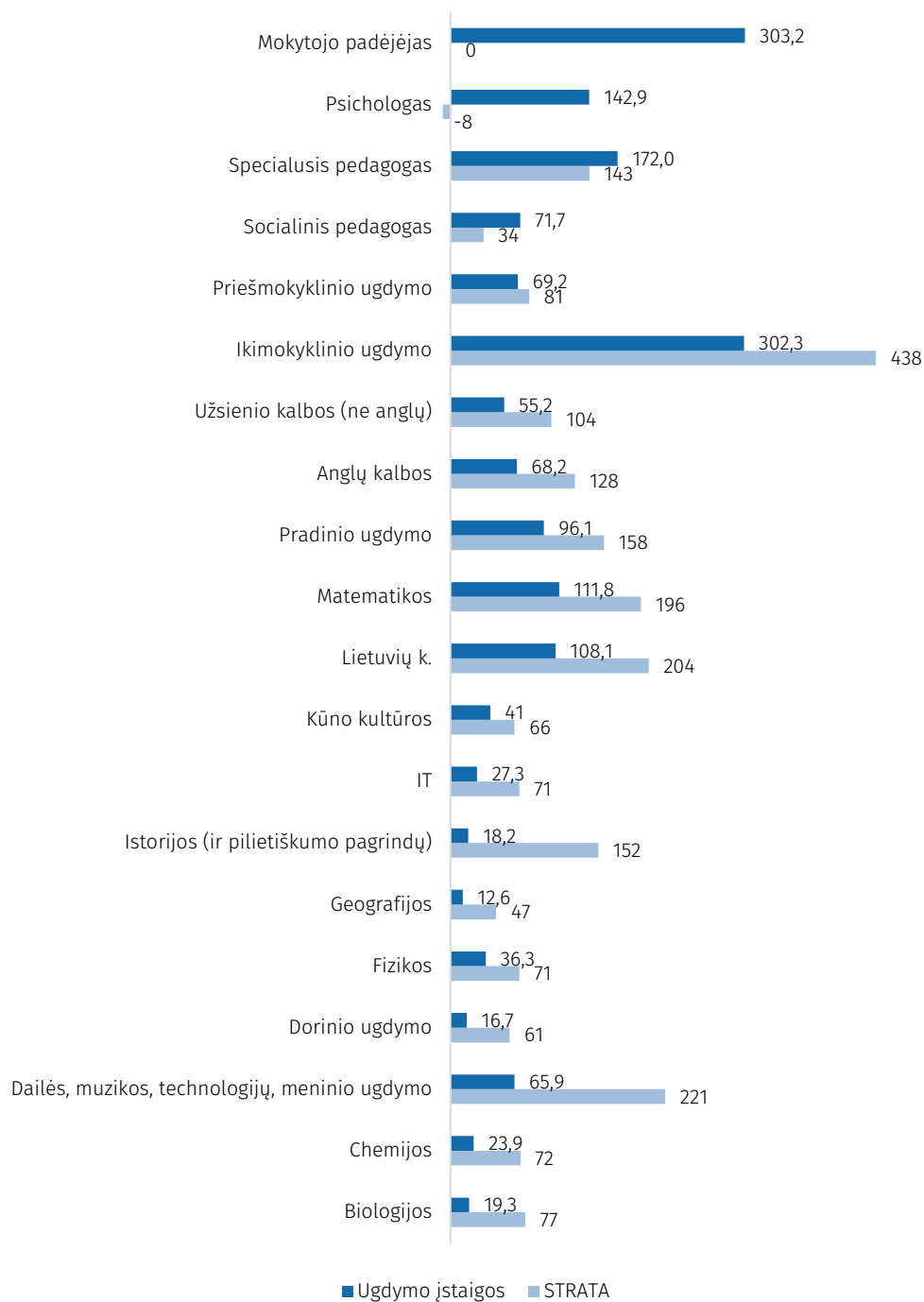

Apklausoje metu duomenis pateikė 51 proc. apklaustų mokyklų (697), todėl poreikis gali būti dvigubai didesnis.

Dailės ir muzikos pedagogų poreikis atskirai nėra vienas didžiausių, išskyrus technologijų – 129.

Psichologų neigiama reikšmė -8 rodo jų perteklių. Mokytojo padėjėjų poreikio STRATA neskaiciavo.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA prognozes ir mokyklų apklausoje duomenis.

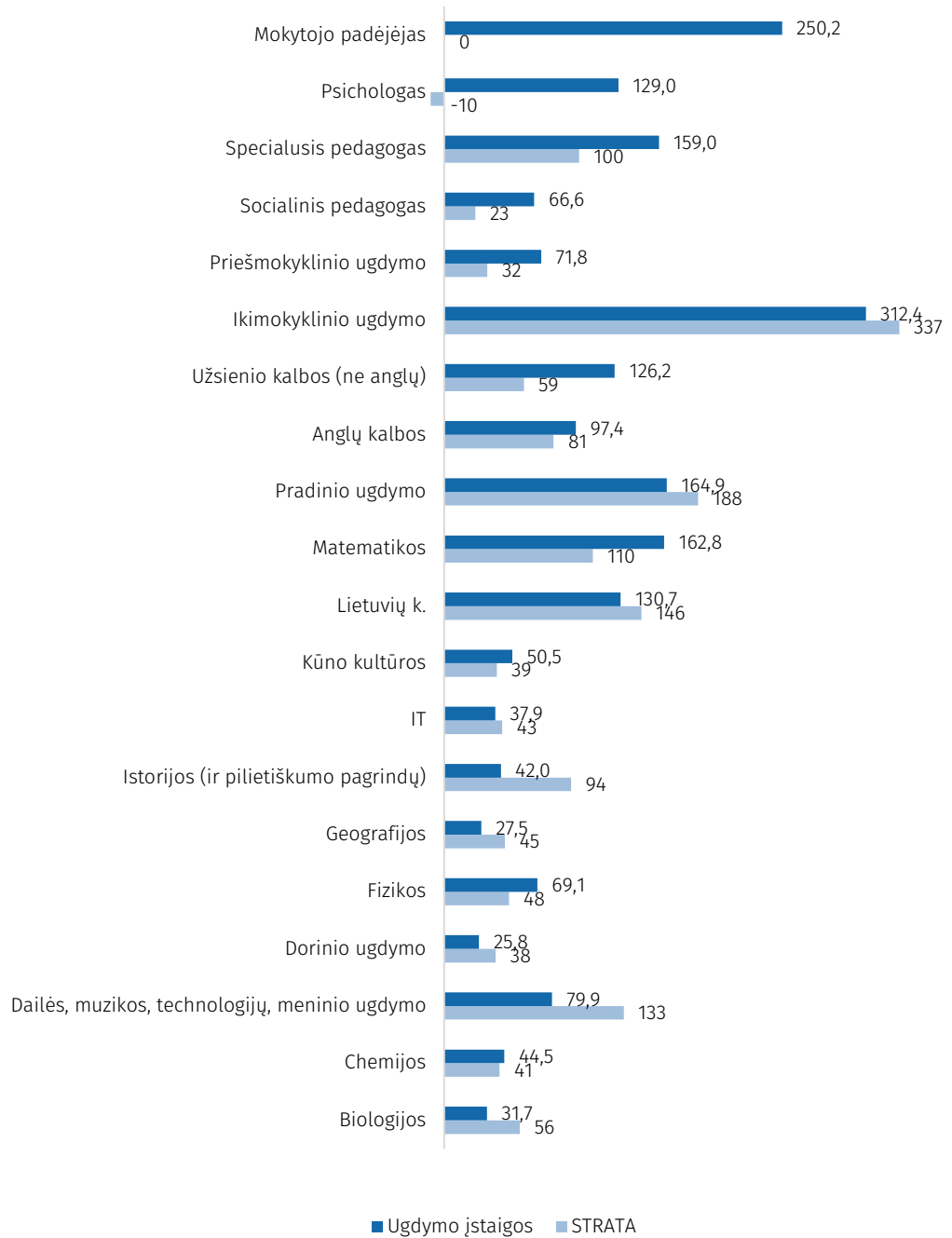
2 pav. 2023–2024 mokslo metų poreikio palyginimas

Apklausoje metu duomenis pateikė 51 proc. apklaustų mokyklų (697), todėl poreikis gali būti dvigubai didesnis.

Dailės ir muzikos pedagogų poreikis atskirai nėra vienas didžiausių, išskyrus technologijų – 111.

Psichologų neigiamą reikšmę –8 rodo jų perteklių. Mokytojo padėjėjų poreikio STRATA neskaičiavo.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA prognozes ir mokyklų apklausoje duomenis.

3 pav. 2024–2025 mokslo metų poreikio palyginimas

Apklausoje metu duomenis pateikė 51 proc. apklaustų mokyklų (697), todėl poreikis gali būti dvigubai didesnis.

Dailės, muzikos, technologijų, meninio ugdymo pedagogų poreikis atskirai nėra vienas didžiausių.

Psichologų neigiama reikšmė -22 rodo jų perteklių. Mokytojo padėjėjų poreikio STRATA neskaičiavo.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA prognozes ir mokyklų apklausoje duomenis.

Vertinimo ataskaitos projektas
„Pedagogų poreikio užtikrinimo
vertinimas“
4 priedas

Pedagogų, psichologų ir mokytojo padėjėjų poreikis pagal specializacijas ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose

1 lentelė. Pedagogų, psichologų ir mokytojo padėjėjų poreikis atsakiusiose ikimokyklinio ugdymo mokyklose ir 63 Vilniaus m. mokyklose

Specializacija	2022–2023 m. m. poreikis etatais	Vilniaus m. poreikis etatais	Dalis nuo viso poreikio, proc.	2023–2024 m. m. poreikis etatais	Vilniaus m. poreikis etatais	Dalis nuo viso poreikio, proc.	2024–2025 m. m. poreikis etatais	Vilniaus m. poreikis etatais	Dalis nuo viso poreikio, proc.
Dalyko mokytojai	238,3	94,5	39,7	293,9	95,5	32,5	367,5	112,5	30,6
Ikimokyklinio ugdymo	169,8	70,5	41,5	221,2	74,5	33,7	276,5	78,5	28,4
Priešmokyklinio ugdymo	42,5	18,5	43,5	50,8	17,8	34,9	56,1	26,0	46,3
Fizinio ugdymo	13,3	4,3	43,6	12,0	3,0	32,1	18,4	3,8	22,7
Meninio ugdymo	9,8	1,3	9,4	9,4	0,3	2,1	16,5	4,3	23,2
Kito mokytojo	3,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialinės, specialiosios pedagoginės pagalbos specialistai	149,9	67,8	45,2	147,7	60,0	40,6	158,8	55,0	35,5
Logopedo	77,7	35,5	45,7	72,5	30,0	41,4	77,5	25,8	33,2
Specialiojo pedagogo	44,2	20,8	46,9	44,0	19,0	43,2	45,7	17,3	37,8
Tiflopedagogo	1,0	0,5	50,0	2,0	0,5	25,0	26,4	1,0	50,0
Surdopedagogo	0,8	0,5	66,7	1,3	0,5	40,0	4,0	1,0	30,3
Socialinio pedagogo	26,3	10,5	40,0	28,0	10,0	35,7	3,3	10,0	38,0
Iš viso pedagogų poreikis	388,2	162,3	41,8	387,6	155,5	35,2	526,3	167,5	32,1
Psichologai	27,7	10,3	37,0	28,5	8,3	29,0	33,8	10,5	31,1
Mokytojo padėjėjai	85,0	26,8	31,5	83,5	25,0	29,9	94,5	31,0	32,8

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal mokyklų apklausos duomenis.

2 lentelė. Pedagogų, psichologų ir mokytojo padėjėjų poreikis atsakiusiose bendrojo ugdymo mokyklose ir 68 Vilniaus m. mokyklose

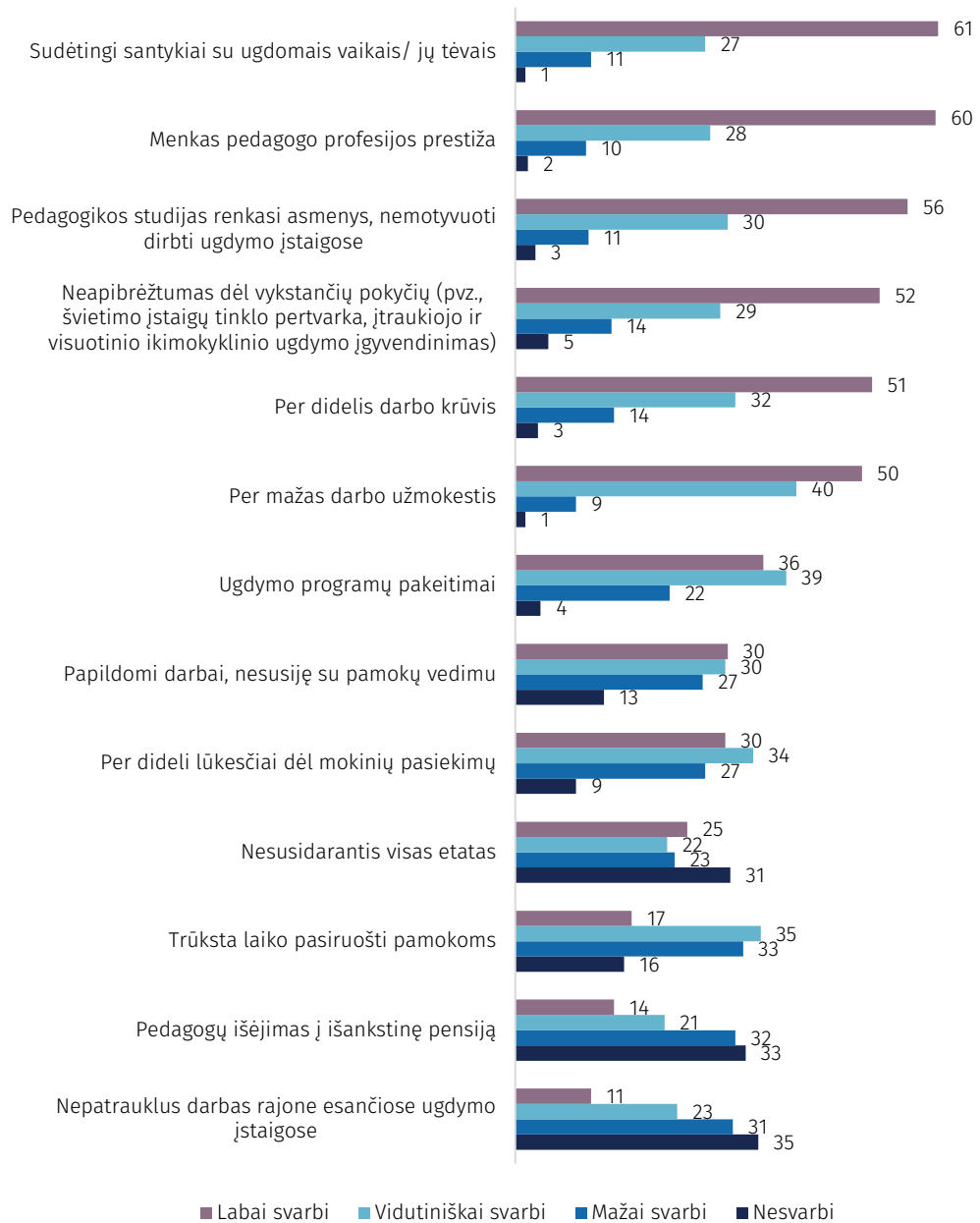
Specializacija	2022–2023 m. m. poreikis etatais	Vilniaus m. poreikis etatais	Dalis nuo viso poreikio, proc.	2023–2024 m. m. poreikis etatais	Vilniaus m. poreikis etatais	Dalis nuo viso poreikio, proc.	2024–2025 m. m. poreikis etatais	Vilniaus m. poreikis etatais	Dalis nuo viso poreikio, proc.
Dalyko mokytojai	428,5	119,2	27,8	704,6	213,7	30,3	1111,4	305,0	27,4
Matematikos	53,9	16,12	35,1	111,8	32,2	28,8	164,9	47,3	29,0
Lietuvių kalbos	46,7	23,7	52,6	108,1	49,1	45,4	162,8	47,0	36,0
Pradinio ugdymo	45,9	12,0	22,3	96,1	28,9	30,0	130,7	47,0	28,5
Anglų kalbos	45,0	19,6	45,9	68,2	29,4	43,0	97,4	37,1	38,1
Dailės / Muzikos / Technologijų / Meninio ugdymo	42,7	7,1	32,3	47,6	10,2	21,4	69,1	13,5	22,0
Fizikos	37,5	2,9	15,0	36,3	4,3	11,7	61,5	14,4	20,8
Informacinių technologijų	22,1	3,2	23,5	27,3	6,8	24,9	48,7	11,1	29,2
Ikimokyklinio ugdymo	19,1	6,0	16,0	25,9	4,0	15,5	44,5	5,0	13,9
Fizinio ugdymo / Šokio	17,3	5,1	10,9	24,5	7,3	30,0	42,0	9,0	26,5
Chemijos	13,4	1,5	13,9	23,9	5,3	21,9	37,9	8,3	18,6
Biologijos	12,8	2,8	21,5	19,3	5,3	27,2	35,9	9,8	30,7
Rusų kalbos	12,7	2,7	23,8	18,9	5,0	26,5	34,0	8,5	17,5
Istorijos	11,3	2,8	29,2	18,2	5,0	27,5	34,0	11,5	27,4
Etikos / Tikybos	10,8	2,2	16,9	16,7	6,8	40,6	31,7	9,9	38,4
Prancūzų kalbos	9,6	2,4	57,1	15,1	4,4	29,0	28,4	6,1	21,5
Vokiečių kalbos	9,4	1,0	10,6	13,7	1,6	11,3	27,5	6,0	17,5
Priešmokyklinio ugdymo	9,2	4,5	26,1	13,1	5,5	42,0	25,8	3,5	22,3
Geografijos	4,2	3,0	32,6	12,6	3,0	23,6	15,7	5,3	19,3
Kitų užsienio kalbų	4,0	0,8	18,8	7,5	0,0	0,0	15,2	3,0	19,7
Kito mokytojo	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	2,0	50,0
Socialinės, specialiosios pedagoginės pagalbos specialistai	285,2	137,8	48,4	297,1	137,5	46,5	284,0	116,0	41,0
Specialiojo pedagogo	122,1	56,8	46,8	126,3	53,3	42,2	122,5	44,5	39,3
Logopedo	121,3	62,0	50,8	119,4	60,3	50,5	113,4	52,5	42,9
Socialinio pedagogo	37,3	18,0	48,3	45,4	22,0	48,5	40,2	18,0	44,8
Surdopedagogo	2,5	1,0	40,0	3,1	1,0	32,3	4,0	1,0	25,3
Tiflopedagogo	1,5	0,0	0,0	1,5	1,0	66,7	3,0	0,0	0,0
Kito specialisto	0,5	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0
Iš viso pedagogų poreikis	713,7	256,9	36,0	1001,7	351,2	35,1	1395,4	421,0	30,2
Psichologai	106,7	19,5	18,3	109,1	22,0	20,2	95,3	17,8	18,6
Mokytojo padėjėjai	158,3	60,3	38,1	219,7	72,5	33,0	216,4	60,3	27,9

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal mokyklų apklausos duomenis.

Vertinimo ataskaitos projektas
„Pedagogų poreikio užtikrinimo
vertinimas“
5 priedas

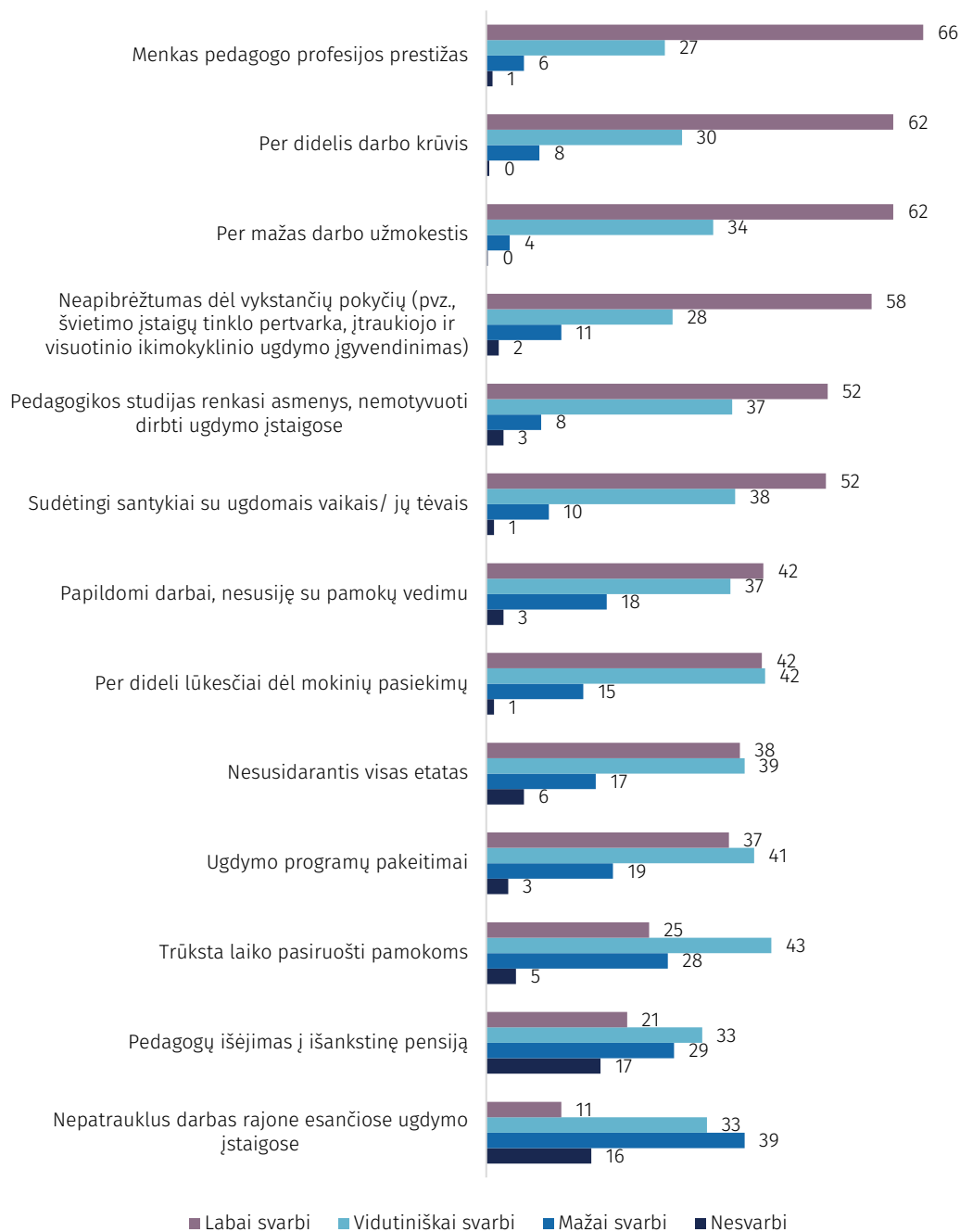
Mokyklų ir savivaldybių nurodytos priežastys, kurios lemia pedagogų trūkumą

1 pav. Atsakiusių ikimokyklinio ugdymo mokyklų dalis, kurios pagal svarbą nurodė priežastis, lemiančias pedagogų trūkumą, proc.

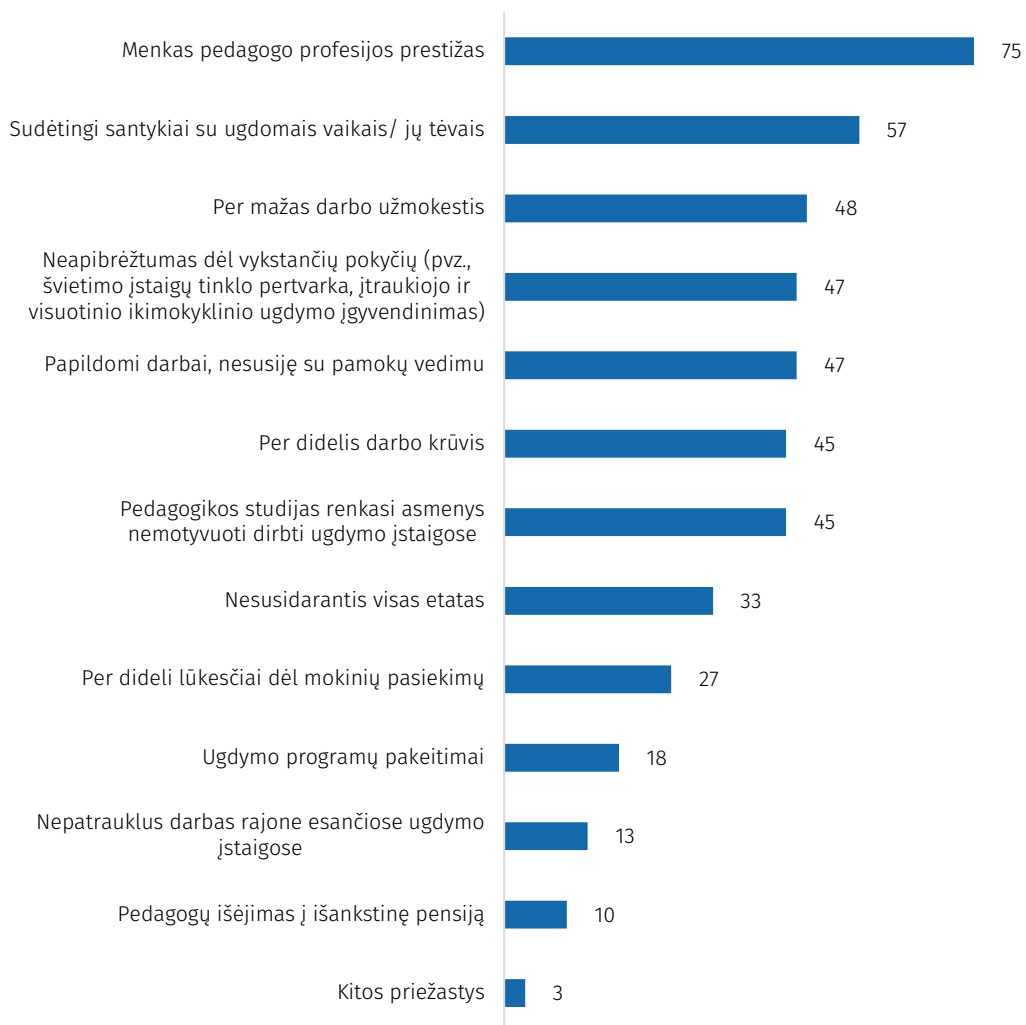

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal mokyklų apklausos duomenis.

2 pav. Atsakiusių bendrojo ugdymo mokyklų dalis, kurios pagal svarbą nurodė priežastis, lemiančias pedagogų trūkumą, proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal mokyklų apklausos duomenis.

3 pav. Atsakiusių savivaldybių dalis, kurios nurodė priežastis, lemiančias pedagogų trūkumą, proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių apklausos duomenis.

Vertinimo ataskaitos projektas
„Pedagogų poreikio užtikrinimo
vertinimas“
6 priedas

Lietuvos vieta tarp EBPO šalių pagal mokytojų darbo užmokesčio rodiklius, 2021 m.

Rodiklis	Lietuvos vieta tarp EBPO šalių*
Mokytojų, turinčių žemiausią kvalifikaciją, metinis darbo užmokestis	23 (iš 38)
25-64 metų amžiaus mokytojų faktinis metinis darbo užmokestis	22 (iš 28)
Mokytojų, turinčių aukščiausią kvalifikaciją metinis darbo užmokestis	28 (iš 34)
Mokytojų, turinčių aukščiausią kvalifikaciją darbo užmokestis, palyginus su visu etatu visus metus dirbančių darbuotojų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, darbo užmokesčiu	8 (iš 28)
Priešmokyklinio ugdymo mokytojų darbo užmokestis	
Pradinis	22 (iš 32)
Po 10 metų patirties	22 (iš 29)
Po 15 metų patirties	21 (iš 29)
Didžiausias darbo užmokestis	22 (iš 30)
Pradinio ugdymo mokytojų darbo užmokestis	
Pradinis	26 (iš 38)
Po 10 metų patirties	27 (iš 35)
Po 15 metų patirties	26 (iš 35)
Didžiausias darbo užmokestis	30 (iš 36)
Žemesnio vidurinio ugdymo mokytojų darbo užmokestis	
Pradinis	26 (iš 38)
Po 10 metų patirties	29 (iš 35)
Po 15 metų patirties	28 (iš 35)
Didžiausias darbo užmokestis	30 (iš 36)
Aukštesnio vidurinio ugdymo mokytojų darbo užmokestis	
Pradinis	27 (iš 38)
Po 10 metų patirties	30 (iš 35)
Po 15 metų patirties	28 (iš 35)
Didžiausias darbo užmokestis	30 (iš 36)

* EBPO šalių skaičius skiriasi, nes, pvz., ne visos šalys pateikė duomenis, atskirai pateikė Anglija ir Škotija.

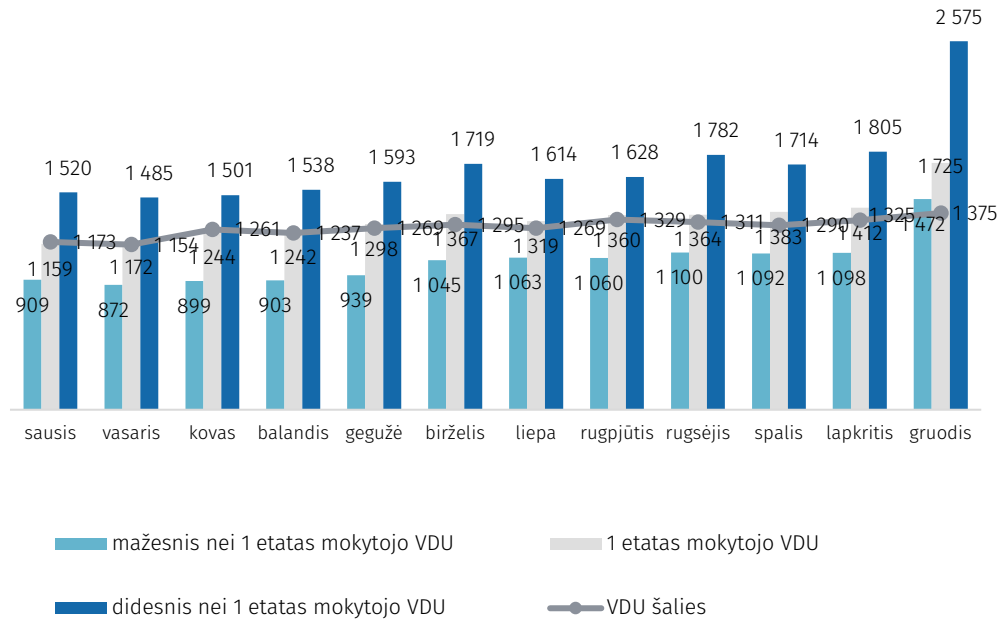
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal EBPO informaciją⁷⁶.

⁷⁶ OECD (2022), Education at a Glance 2022: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1787/3197152b-en>.

Vertinimo ataskaitos projektas
„Pedagogų poreikio užtikrinimo
vertinimas“
7 priedas

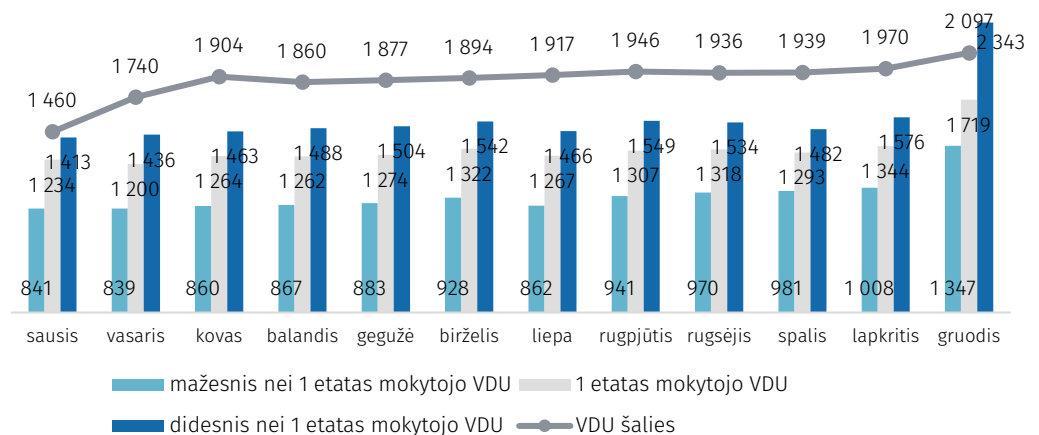
Priešmokyklinio, ikimokyklinio, bendrojo ugdymo mokytojų ir šalies *bruto* vidutinis darbo užmokestis pagal amžiaus grupes, 2022 m.

1 pav. Jaunesnių, nei 25 metai mokytojų *bruto* VDU, palyginant su šalies *bruto* VDU, Eur

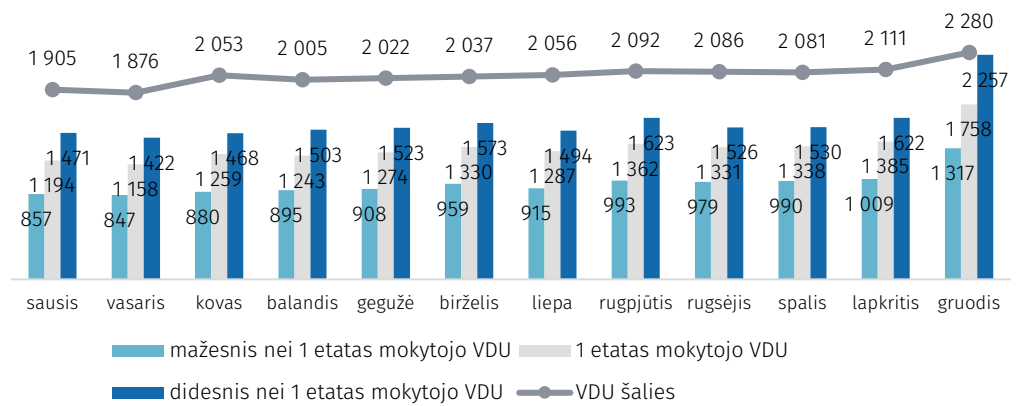
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros ir Sodros duomenis.

2 pav. 25–29 metų mokytojų *bruto* VDU, palyginant su šalies *bruto* VDU, Eur

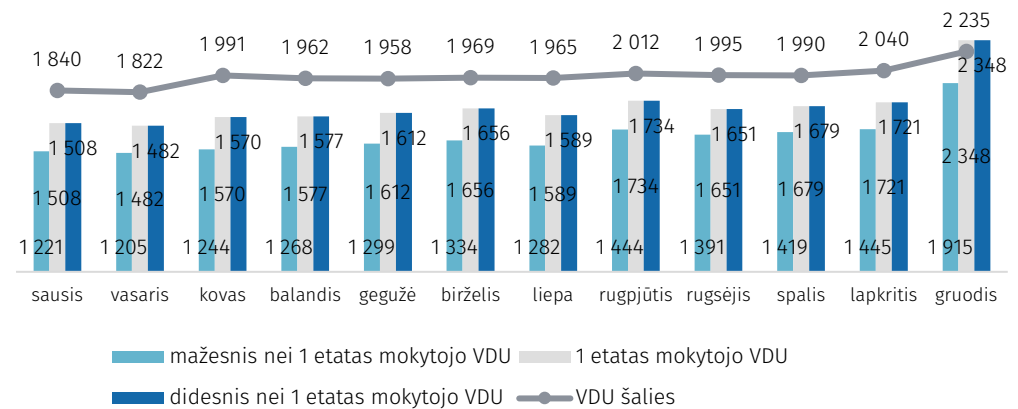
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros ir Sodros duomenis.

3 pav. 30–34 metų mokytojų *bruto* VDU, palyginant su šalies *bruto* VDU, Eur

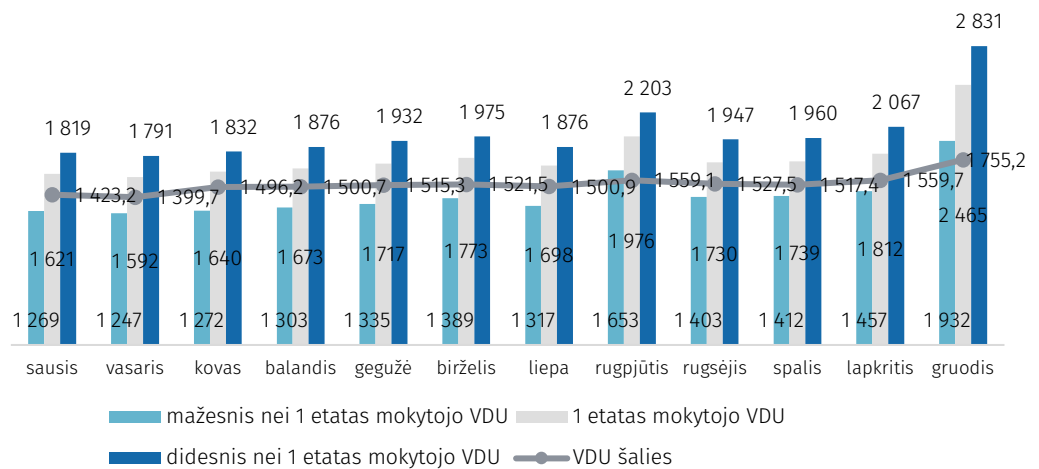
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros ir Sodros duomenis.

4 pav. 35–49 metų mokytojų *bruto* VDU, palyginant su šalies *bruto* VDU, Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros ir Sodros duomenis.

5 pav. 50 metų ir vyresnių mokytojų *bruto* VDU, palyginant su šalies *bruto* VDU, Eur

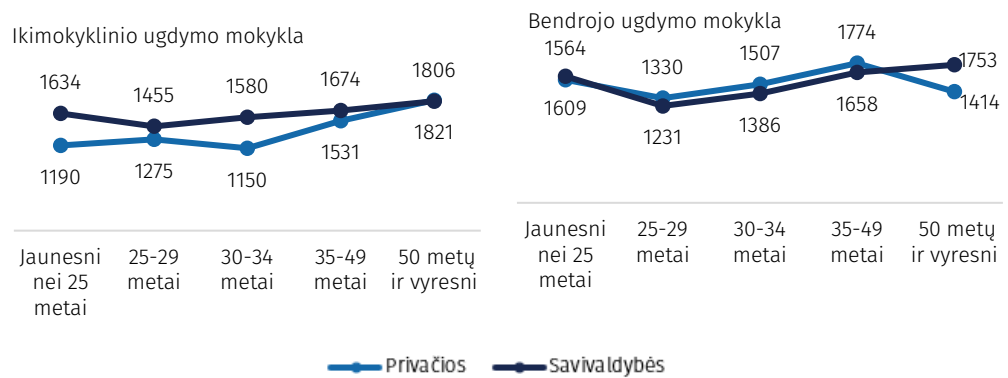

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros ir Sodros duomenis.

Vertinimo ataskaitos projektas
„Pedagogų poreikio užtikrinimo
vertinimas“
8 priedas

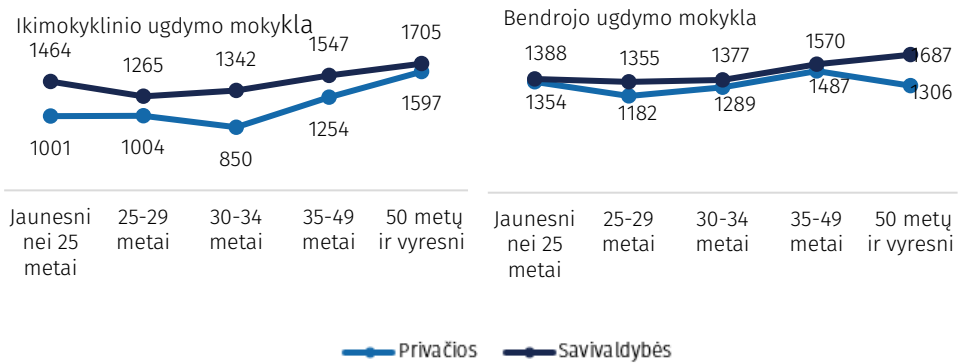
Ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokytojų *bruto* vidutinis darbo užmokestis pagal amžiaus grupes, mokyklos priklausomybę

1 pav. 2022 m. priešmokyklinio ugdymo mokytojų *bruto* vidutinis darbo užmokestis, Eur

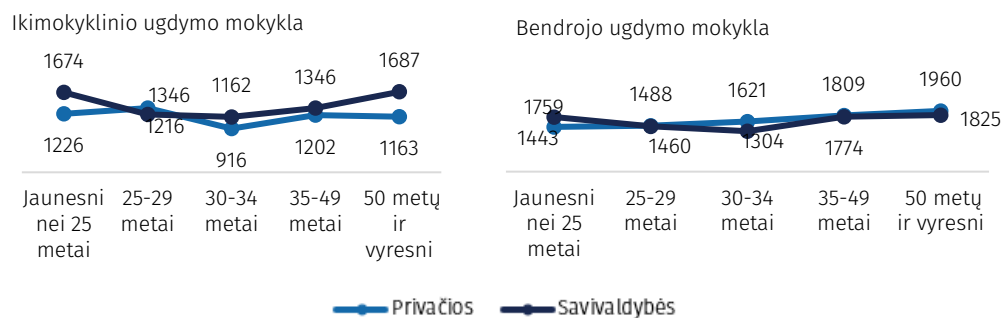
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

2 pav. 2022 m. ikimokyklinio ugdymo mokytojų *bruto* vidutinis darbo užmokestis, Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

3 pav. 2022 m. bendrojo ugdymo mokytojų *bruto* vidutinis darbo užmokestis, Eur

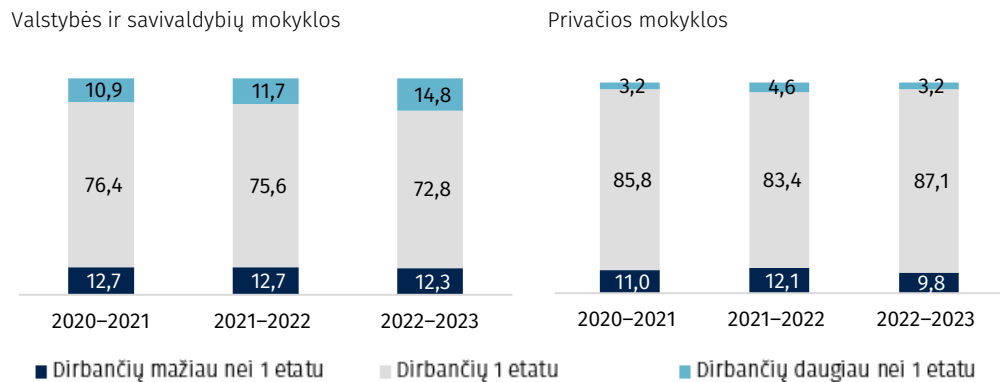

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

Vertinimo ataskaitos projektas
 „Pedagogų poreikio užtikrinimo
 vertinimas“
 9 priedas

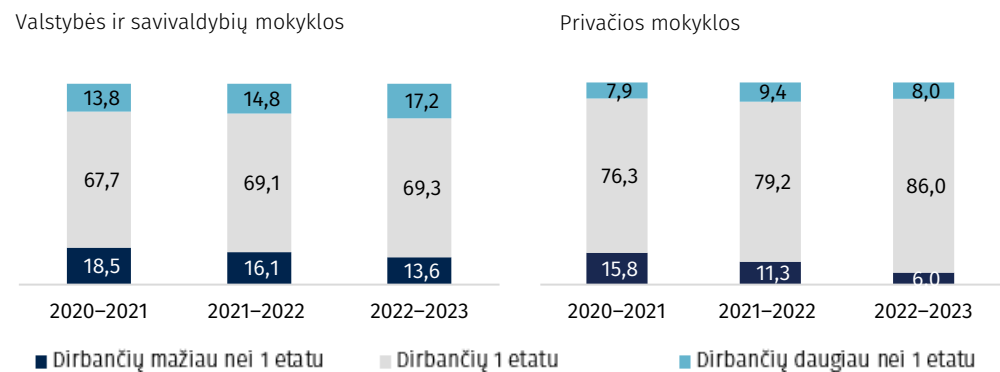
Ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo mokytojų, socialinių ir specialiųjų pedagogų ir psichologų, dirbančių ikimokyklinio ugdymo mokyklose darbo krūvis

1 pav. 2020–2022 m. m. ikimokyklinio ugdymo mokytojų dalis pagal darbo krūvį ir mokyklos priklausomybę, proc.

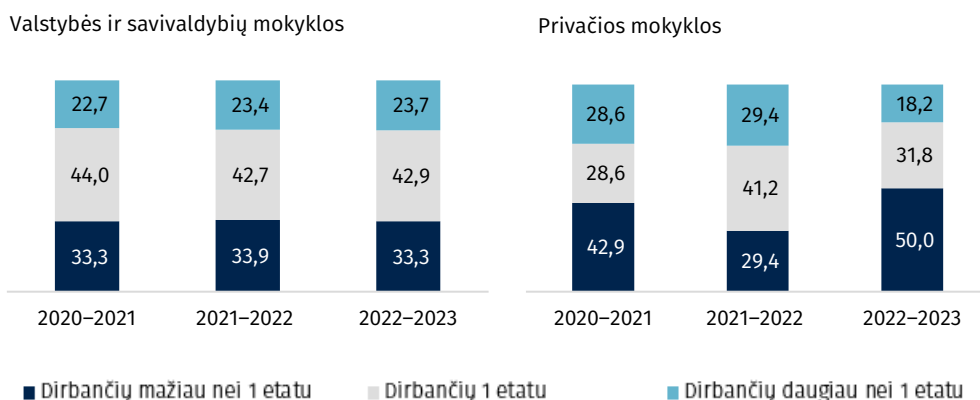
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

2 pav. 2020–2022 m. m. priešmokyklinio ugdymo mokytojų dalis pagal darbo krūvį ir mokyklos priklausomybę, proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

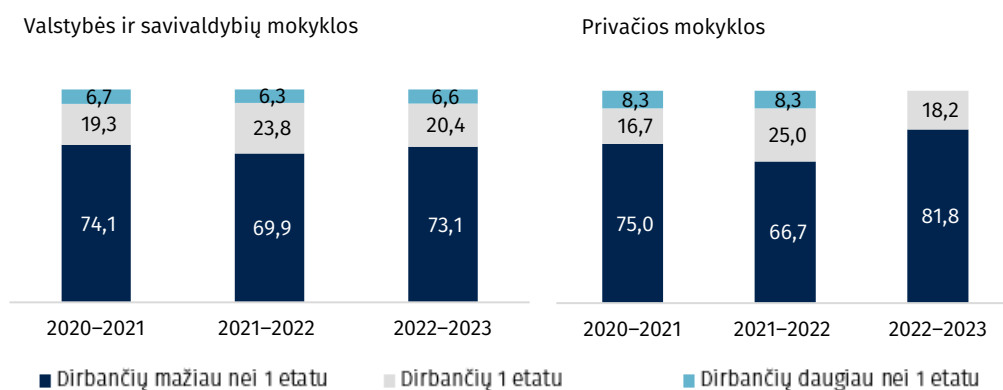
3 pav. 2020–2022 m. m. socialinių ir specialiųjų* pedagogų dalis pagal darbo krūvį ir mokyklos priklausomybę, proc.

* Specialieji pedagogai, logopedai, tiflopedagogai, surdopedagogai.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

4 pav. 2020–2022 m. m. psichologų dalis pagal darbo krūvį ir mokyklos priklausomybę, proc.

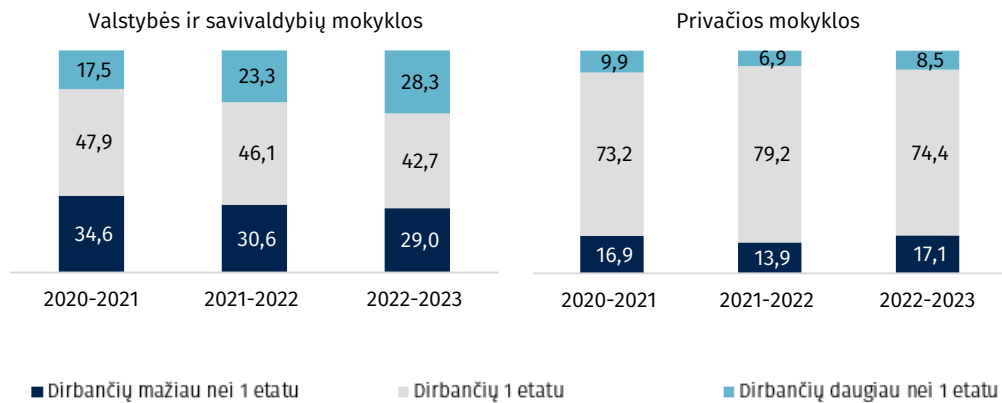

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

Vertinimo ataskaitos projektas
„Pedagogų poreikio užtikrinimo
vertinimas“
10 priedas

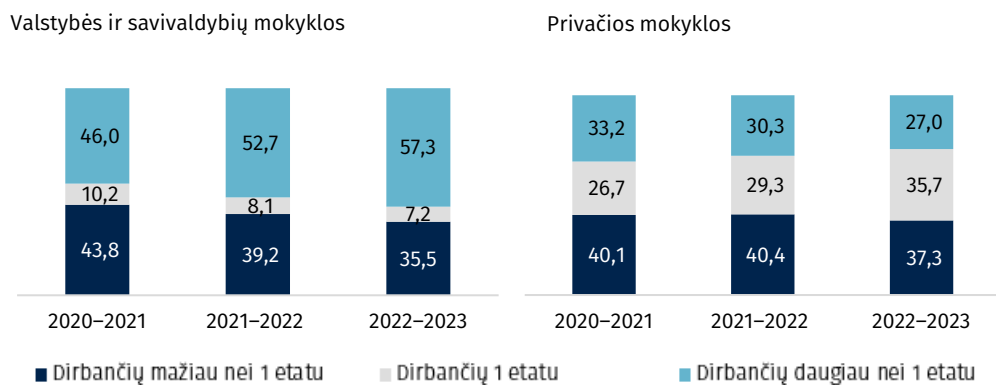
Priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokytojų, socialinių ir specialiųjų pedagogų, psichologų, dirbančių bendrojo mokyklose darbo krūvis

1 pav. 2020–2022 m. m. priešmokyklinio ugdymo mokytojų dalis pagal darbo krūvį ir mokyklos priklausomybę, proc.

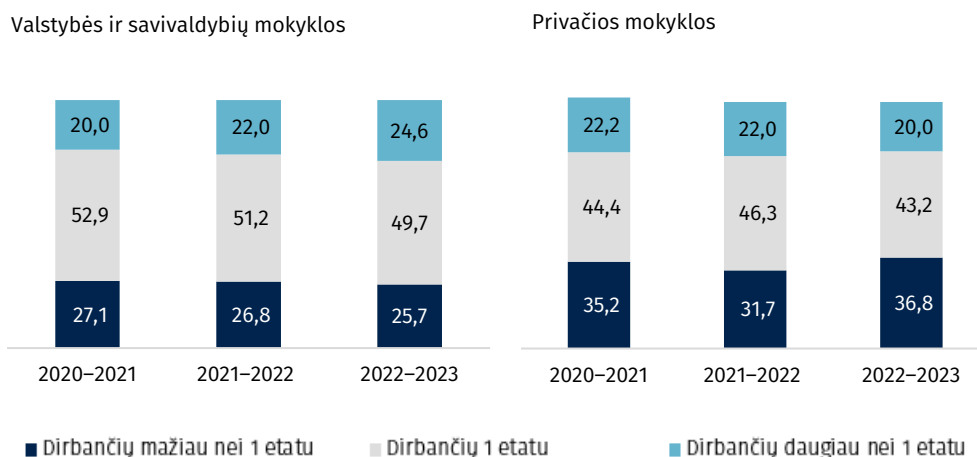
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

2 pav. 2020–2022 m. m. bendrojo ugdymo mokytojų dalis pagal darbo krūvį ir mokyklos priklausomybę, proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

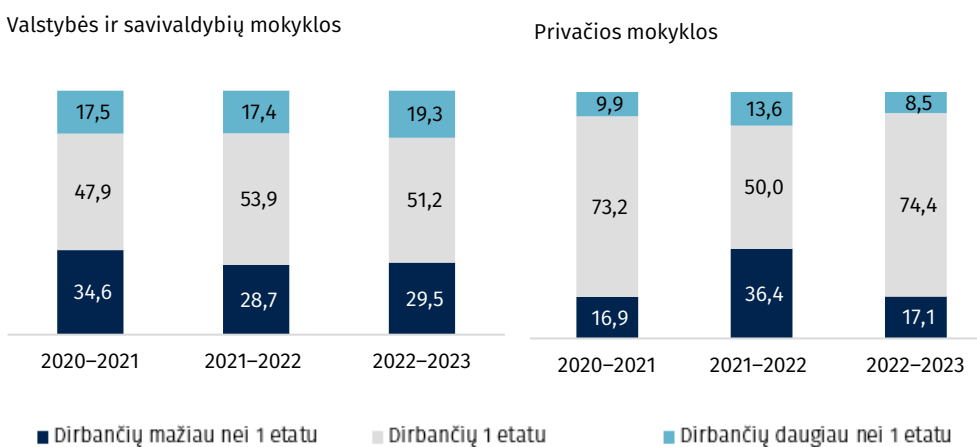
3 pav. 2020–2022 m. m. socialinių ir specialiųjų* pedagogų dalis pagal darbo krūvį ir mokyklos priklausomybę, proc.

* Specialieji pedagogai, logopedai, tiflopedagogai, surdopedagogai.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

4 pav. 2020–2022 m. m. psichologų dalis pagal darbo krūvį ir mokyklos priklausomybę, proc.

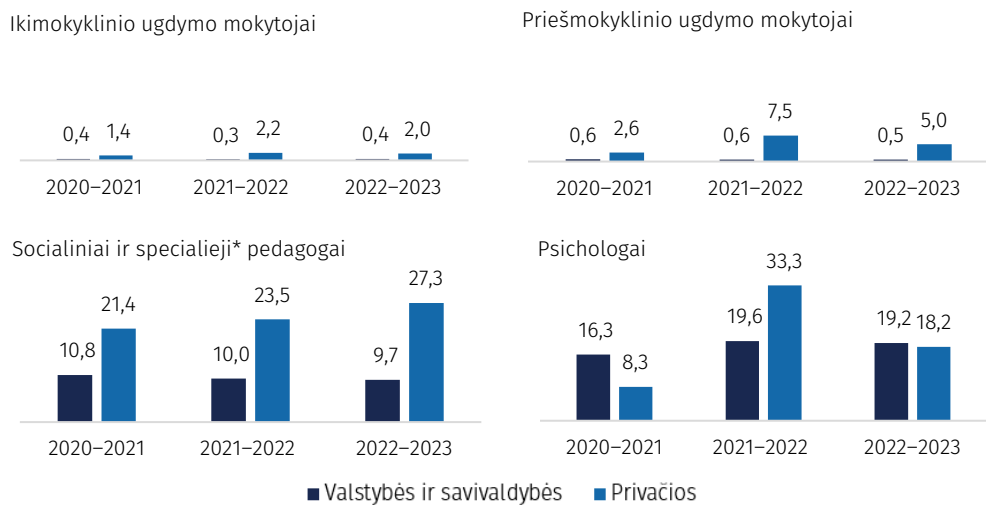

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

Vertinimo ataskaitos projektas
„Pedagogų poreikio užtikrinimo
vertinimas“
11 priedas

Ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokytojai, socialiniai ir specialieji pedagogai, psichologai, dirbantys ne vienoje mokykloje

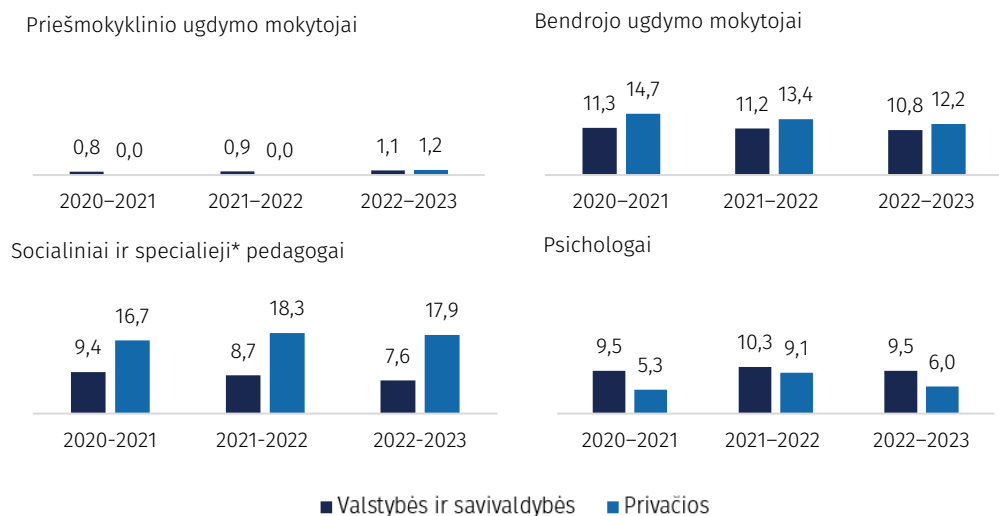
1 pav. 2020–2022 m. m. dirbančių ne vienoje mokykloje, dalis ikimokyklinio ugdymo mokyklose pagal priklausomybę, proc.

* Specialieji pedagogai, logopedai, tiflopedagogai, surdopedagogai.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

2 pav. 2020–2022 m. m. dirbančių ne vienoje mokykloje, dalis bendrojo ugdymo mokyklose pagal mokyklos priklausomybę, proc.

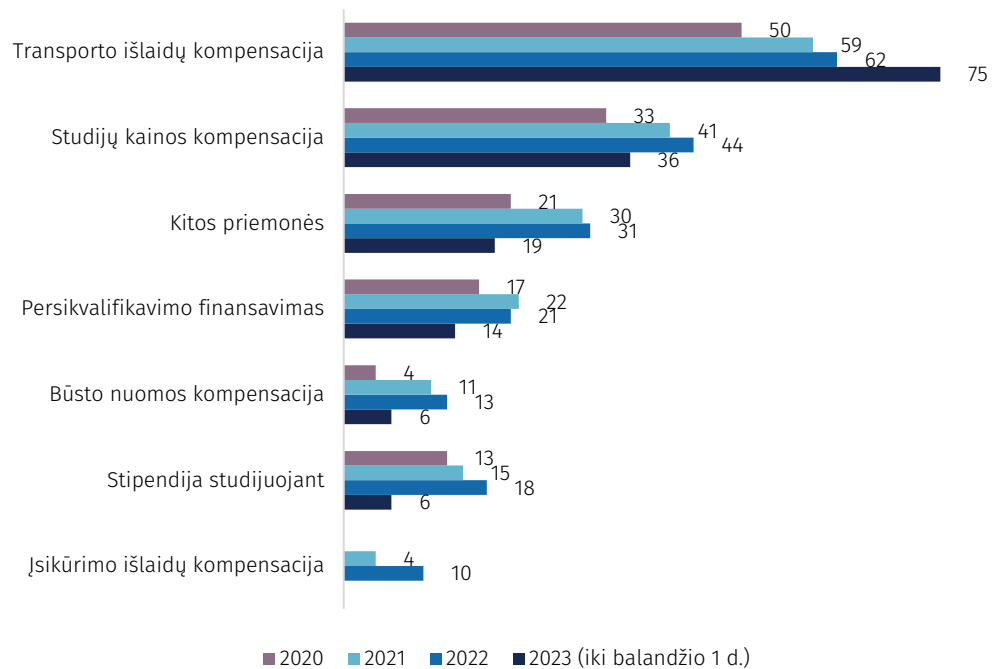
* Specialieji pedagogai, logopedai, tiflopedagogai, surdopedagogai.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

Vertinimo ataskaitos projektas
„Pedagogų poreikio užtikrinimo
vertinimas“
12 priedas

Savivaldybių priemonės pedagogams pritraukti ir rengti, pasinaudojusį priemonėmis ir įsidarbinusių pedagogų skaičius

1 pav. 2020–2023 m. balandžio 1 d. savivaldybių, taikiusių priemones pedagogams pritraukti ir rengti, dalis nuo taikiusių priemones, proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių apklausos duomenis.

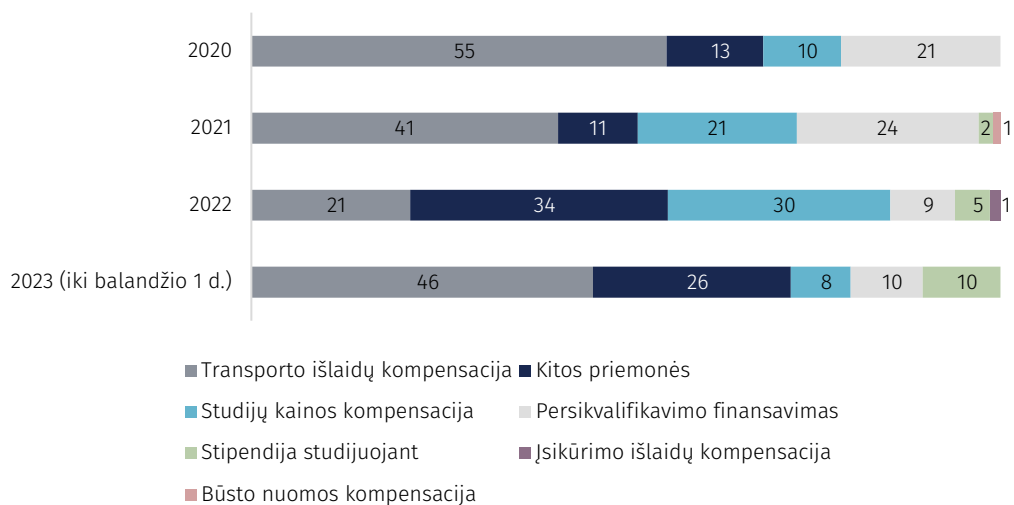
2022–2023 m. (iki balandžio 1 d.) asmenų, gavusių finansavimą pagal priemones savivaldybėse, skaičius

Metai	Studijų kainos kompensac.	Stipendija	Įsikūrimo išlaidų kompensac.	Būsto nuomos kompensac.	Transporto išlaidų kompensac.*	Persikvalifikavimo finansavimas	Kitos priemonės	Iš viso
2020	39	5	0	10	2 372	73	924	3423
2021	84	17	1	10	2 878	78	99	3167
2022	266	60	10	11	3 674	81	1 563	5665
2023 (iki balandžio 1 d.)	402	49	0	7	4 930	25	252	5665

*Be vienos savivaldybės, nes ji negalėjo pateikti, kiek transporto išlaidų kompensacijos gavėjų buvo pedagogai.

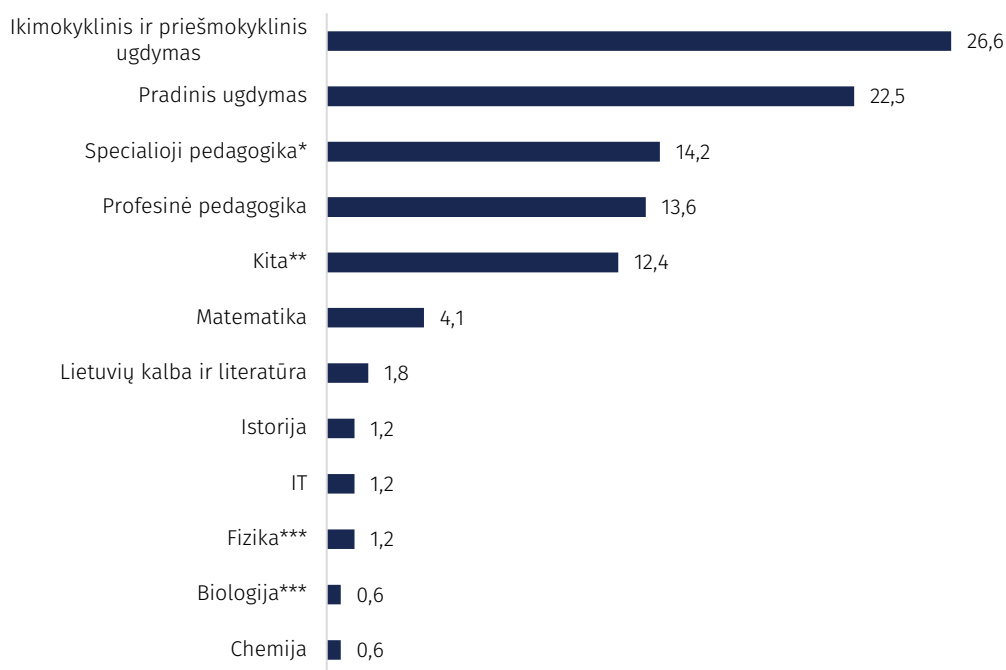
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių apklausos duomenis.

2 pav. 2020–2023 m. balandžio 1 d. mokyklose įsidarbinusių pedagogų dalis pagal priemones, proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių apklausos duomenis.

3 pav. 2022 m. savivaldybių ir (ar) savivaldybių mokyklų sudarytų sutarčių su pedagogikos studijų studentais dalis pagal specializacijas, proc.

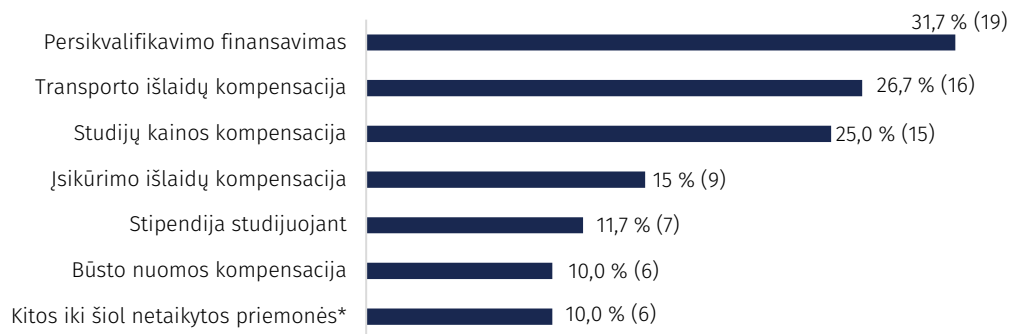
* specialioji pedagogika ir/ar logopedija

**anglų kalba, technologijos ir kt.

***1 atveju fizika kartu su biologija.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių apklausos duomenis.

4 pav. 2023–2024 m. savivaldybių, planuojančių taikyti naujas priemones pedagogams pritraukti ir rengti, skaičius ir dalis nuo visų planuojančių taikyti naujas priemones, proc.

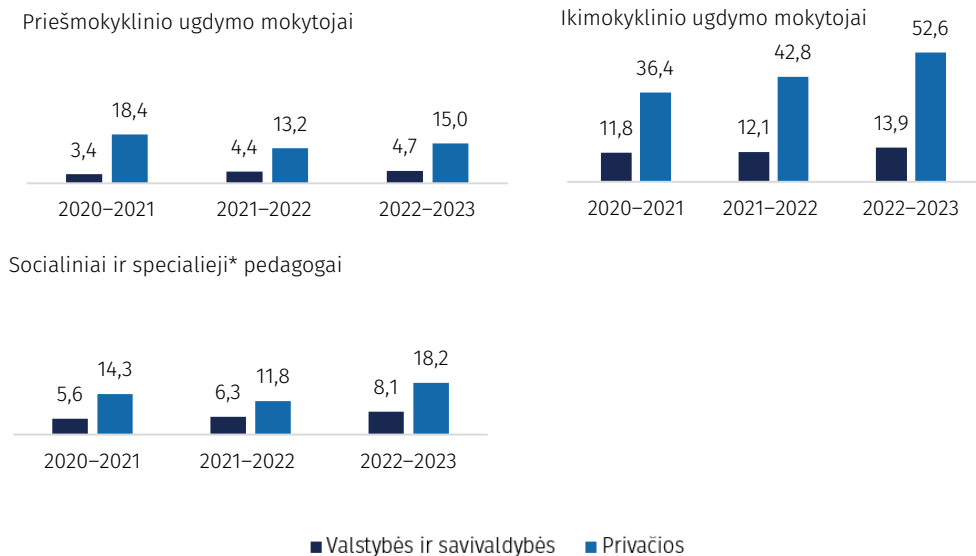
* Mentorstė, vienkartinė/ periodinė išmoka, studijų finansavimas, šiuo metu nedirbantiems, bet norintiems būti mokytojais.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių apklausos duomenis.

Vertinimo ataskaitos projektas
„Pedagogų poreikio užtikrinimo
vertinimas“
13 priedas

Pedagogais dirbantys asmenys, neįgiję pedagogo kvalifikacijos

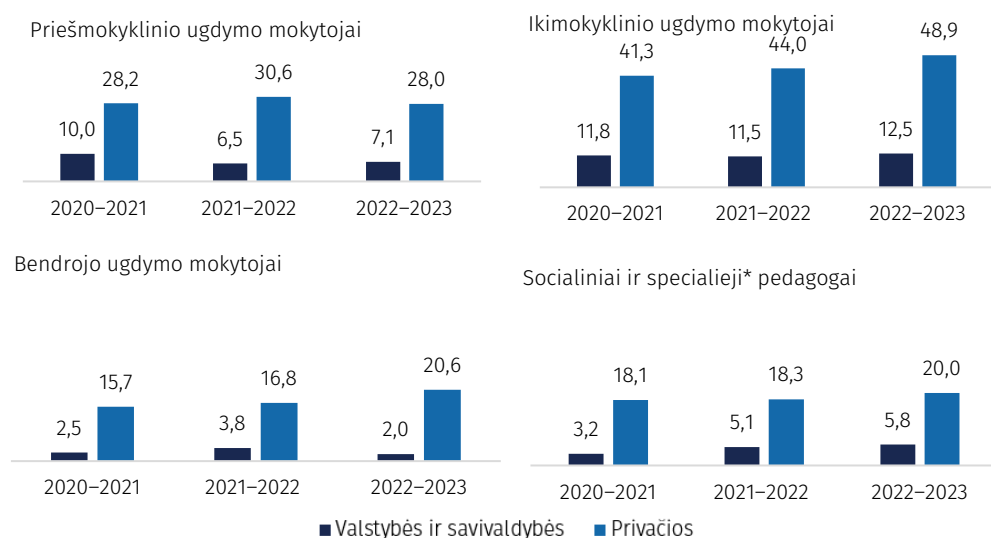
1 pav. 2020–2022 m. m. pedagogais dirbančių asmenų, neįgijusių pedagogo kvalifikacijos, dalis ikimokyklinio ugdymo mokyklose pagal mokyklos priklausomybę, proc.

* Specialieji pedagogai, logopedai, tifoldagogai, surdopedagogai.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

2 pav. 2020–2022 m. m. pedagogais dirbančių asmenų, neįgijusių pedagogo kvalifikacijos, dalis bendrojo ugdymo mokyklose pagal institucijos priklausomybę, proc.

* Specialieji pedagogai, logopedai, tifoldagogai, surdopedagogai.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Nacionalinės švietimo agentūros duomenis.

Vertinimo ataskaitos projektas
„Pedagogų poreikio užtikrinimo
vertinimas“
14 priedas

Universitetuose daugiausiai persikvalifikuojantys pedagogai ir jų pasirinktos įgyti specializacijos, 2020–2022 m.

Metai	Kvalifikacijos, kurias turintys pedagogai daugiausiai persikvalifikuoja	Persikvalifikuojančiųjų skaičius*	Studijų programos modulio pavadinimas, kurį pasirinko daugiausia persikvalifikuojančiųjų
2020	Pradinis ugdymas	34	Logopedijos modulis
	Socialinė pedagogika	41	Pradinio ir priešmokyklinio ugdymo modulis Specialiosios pedagogikos modulis Vaikystės pedagogikos studijų programos Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagoginės specializacijos modulis
	Lietuvių filologija	25	Logopedijos modulis
	Ikimokyklinis ugdymas	22	Pradinio ir priešmokyklinio ugdymo modulis
2021	Ikimokyklinis ugdymas	41	Logopedijos modulis Specialiosios pedagogikos modulis
	Pradinis ugdymas	48	Logopedijos modulis Vaikystės pedagogikos studijų programos Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagoginės specializacijos modulis
	Socialinė pedagogika	18	Specialiosios pedagogikos modulis
	Istorija	18	Geografijos modulis
2022	Ikimokyklinis ugdymas	59	Logopedijos modulis Specialiosios pedagogikos modulis Pradinio ir priešmokyklinio ugdymo modulis
	Pradinis ugdymas	74	Logopedijos modulis Specialiosios pedagogikos modulis Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo modulis Informatikos mokomojo dalyko modulis
	Specialioji pedagogika	44	Klausos sutrikimų turinčių vaikų ugdymas (surdopedagogika) Regos sutrikimų turinčių vaikų ugdymas (tiflopedagogika)
	Socialinė pedagogika	58	Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo modulis Specialiosios pedagogikos modulis
	Lietuvių filologija	37	Logopedijos modulis Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo modulis
	Istorija	32	Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo modulis

* Be KTU ir VU ŠA duomenų, nes nerenka duomenų, kiek asmenų ir kokių specializacijų persikvalifikuoja. KTU 2022 m. buvo 105 sutartys – visi persikvalifikavo į IT („EdTech“ projektas), 2020 ir 2021 m. sutarčių nebuvo. VU ŠA 2022 m. buvo 264, 2021 m. – 55, 2020 m. – 125.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal universitetų duomenis.

2023

